

Génesis

Srøsrø Pølbasrig

¹ Ke srøtø chigucha chigaaben, Tiusbe srømbalameranba, pirøwanba marig køn. ² Pirøbe mumay kuinguen asamgaig chiguchagaig pasrøben, pimerabe purø trømbø løstiig pinøgasraig pasrabig køn. Inchen Tiuswei Espíritube pi palawan lllirabig køn. ³ Tiusbe trenchibig køn: “Tør kønrrain” cha. Inchen tørbe misrøbig køn. ⁴ Incha Tiusbe tørwane tab kui asha, tørwane løstøyugurri nuingui mendamarøbig køn. ⁵ Tiusbe tørwane “kwaløm” cha wamappe, løstiigwane “yem” cha wamabig køn. Inchen maabenba løtsøba købig køn, tru srøsrø kwaløm.

⁶ Katø Tiusbe trenchibig køn: “Larrø lendiig chiguchagaig kønrrain cha, tru pimeran nuingui, nuingui tarømartrabig tøbøtag pasrønrrai.” ⁷ Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwan marøbig køn, tru pimeran tarømarøbigwan. Tru pimera pala købelanba, umbu købelanba nuingui tarømarig kørrømisrtrai. ⁸ Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwane “srømbala” cha wamabig køn. Inchen maabenba, løtsøba køben, pa kwaløm købig køn.

⁹ Katø Tiusbe trenchibig køn: “Srømbalamerai umbu pimera købeløbe kanbalatø misrtrain cha, pur kenamisrtrai.” Inchen treeg kuig køn. ¹⁰ Incha purwane Tiusbe “pirø” cha wamappe, pimera kanbalatø misrigwane “marmera” cha wamig køn. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ¹¹ Incha

Tiusbe trenchibig køn: “Pirøbe misringarubash cha, pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzheelø tøgær, mamig nigab tusrmera, chi tusr køppe, treeg yell truyu tøgær pirau treeg kønrrai. Inchen treeg kuig køn. ¹² Inchen pirøbe pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzhig nigær, mamig nigab tusrmera yellzheelø truyu nigær misrøbig køn, nø chi tusr køppe, treekke. Inchen Tiusbe tabig kui asig køn. ¹³ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, pøn kwaløm købig køn.

¹⁴ Tiusbe katø trenchibig køn: “Tru srømbala larrø lendiig chiguchagaigube pilabelø kønrrain cha, kwalømwanba, yemwanba tarømartrabelø, iiløbe chi utømera køben amrrubelan ashib kømig kønrrai, kwalømmerawan, pilamerawan.” ¹⁵ Incha truiløbe srømbalasrø larrø lendiig chiguchagaigu pilabelø kønrrain cha, pirøwan pilønrrabelø.” Inchen treeg kuig køn. ¹⁶ Tiusbe pagatø pilabelø nørreelan marig køn: tru pilabig larrø tøriibe kwaløm piløben, pilabig tre tør kømiibe yem piløben inchai, katø nøbe kønchabiimeragucha marig køn. ¹⁷ Tiusbe tru srømbalamera larrø lendiig chiguchagaigu ilan pønsrøppe, pirøwan pilønrrai pønsraig køn. ¹⁸ Kwalømwan lata, yemwan lata pilamburab pilabeløbe nøm pønrrønrrai marig køn, tørwanba, løstiigwanba tarømartrabelø. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ¹⁹ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben pib kwaløm købig køn. ²⁰ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Pimerabe chigurrimbunø øsiguelø tøgagøbash cha, katø illimera tru pirøbalawan llirabeløgucha kønrrain cha, tru larrø lendiig chiguchagaigu srømbalamerawan

amøñibelø.” ²¹ Incha Tiusbe piyu ushamera kwaaramdø nørreelø marig køn. Chigurrimbunø øsiguelø kønab purrønnrabelanba, chitøgucha nøm chimera køppe, treelø kønrrai pimerabe treeg misringaruig køn, katø chigurrimbunø kwaldzariimera tøgargucha nøm chi køppe, treeløtøwein kønrrai. Incha Tiusbe tabig kui asig køn. ²² Incha Tiusbe truilane mayanguen tabig kønrrai marabe, trenchibig køn: “Larrø nørre tøgagøb, larrø nørre larrøbitchigay cha, marmerayu netsab, katø illimeragucha larrø nørre larrøbitchigay” cha. ²³ Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, truike trattø kwaløm købig køn.

²⁴ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Pirøbe øsiguelø misringarubash cha, kusreeg ushamera køben, namig ushamera køben, srala ambubelø køben, nøm chimera køppe, treelø kønraingue.” Inchen treeg kuig køn. ²⁵ Tiusbe namig ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, katø kusreeg ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, maya ushamera pirau sralig ambubelø nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøbig køn. Incha Tiusbe tabig kui asig køn.

²⁶ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Møg misag margun cha, nam mailø køben ke tre lataitøwein køb, katø nam lataitøwei isub, marøbelø kønrrai. Incha maryu piyaumeran, srømbala amøñib illimeran, kusreeg ushameran, namig ushameran, pirau sralig ambub ushameran, truilø nun chinchaingag, nø ashib tøg pasrønnrain” cha.

²⁷ Incha Tiusbe mowan marøppe nø maig køben ke tre lataitøwein kønrrai marig køn. Pøs nøbe tre

lataitøwein kønrrai marig køn. Møg misag, ishug misag treeg marig køn.

²⁸ Incha Tiusbe mayanguen tabig nebuilø kønrrigay chib, trenchibig køn: “Srøig larrøbitchabig yellmera tøgagøb, srøitø srøitø larrø nørø nemisrtrigay cha. Ñimbe pirøwan netsøgana, pirøwane ñim ashib tōga pønrramisra, chinhaingaig ñim ashib karunrrigay cha, maryu piyaumeran, pala amøñib illimeran, katø maya ushamera pirau srala ambubelan købengue.”

²⁹ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Asay cha, nabe ñimune pirau mamig nigab kauzheelø yellmera tōgartø kønrrai tranar cha. Katø maya tusrmera mamig nigabelø, yell tōgarmera tranar cha, iibe kerriguba ñim mab kømig kønrrai.” ³⁰ Inchen pirau namig ushameranba, pala amøñib illimeranba, katø maya ushamera pirau srala ambubelanba, truilane pilli puzhigwan mab kømig tranar cha. Inchen treeg kuig køn.

³¹ Incha kerrigu Tius nø mariilan ashabe, truba truba tabig kui ashibig køn. Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, trattø y kan kwaløm købig køn.

2

¹ Inchen srømbalameranba, pirøwanba truyu ker-riguh chi købelanba chab marig kørrømisrig køn.

² Incha Tiusbe kerrigu nui maramigwan yandø patsōga, trattø y pa kwalømyube isrig køn nø ker-rigu chi marigwan. ³ Incha Tiusbe tru trattø y pa kwaløm kønrrabyuigwane mayanguen tabig kønrrai mara, nuyasig kønrrai tarømara pasrøbig

køn, kaguende nø chigurrimbunø mara pønsra tru kwalømbe nø isrig kua.

⁴ Srømbalawan køben, pirøwan køben mara pønsrailan øyeeg købig køn cha wamindig iig køn.

*Møg Misag Ellmarin Tulyu Inchen Jehová
Pirøwanba Srømbalameranba Marmøwatøbe*

⁵ piraube ka nõtø kal-lab tusrmera chigucha kawei, chigucha kaumera kal-laig kawein købig køn, kaguende Jehová Tiusbe piraumay srewan pungarumø srø køben. Inchagucha kwallchabig mu møg mugawein køben. ⁶ Pibe piraugurri webarrub, pirø palawan kerrigu sømarøbig køn. ⁷ Inchen Jehová Tiusbe pirøyu usrøtøga møg misag mara, trugurrimbe øsiguig kønrrai kimyu urrøben, møøbe øsiguig misrig køn.

⁸ Incha Jehová Tiusbe Eden taisrø kan ellmarin tul mara pasrøbig køn, tru pørr neeshibgatømayrø. Incha tru nø mari møwan truyu kørrømarøbig køn.

⁹ Incha Jehová Tiusbe chi tusrkurrimbunø chull asamdø tab tusrmera pirau kal-langarubig køn, chull mamdø mamiimera nigabelø. Inchen tru tul tøbøtabe tru kwamø øsig køm tusrwanba, katø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asam tusrwanba kal-langarubig køn.

¹⁰ Inchen tru Edenyugurrimbe pi webarrubig køn tru tulwan sømarøb lulrrabig. Incha tryugurrimbe katø pippaløh pirisha webibig køn. ¹¹ Tru srøsrø pibe Pisón munchi købig køn, truike tru Havila pirø muba kuimbura pøtøgatanwan pureb ibig køben, trusrømbe oro tøgaike.

¹² (Incha pirø muba kuimburab tru pirau orobe larrø tabig købig køn, katø truyube mayzhig irrabig bedelio køben, ónice køben tøgaike.) ¹³ Inchen tru wendau pibe Kihón taig, truike tru Cus pirø muba kuimburab pureb ibig køn. ¹⁴ Inchen tru pøn kønrrabyu pibe Tigris taig køn, Asiria pirau pørr neeshibgatøwansrø pureb ibig. Inchen tru pib kønrrabyu pibe Eufrates køn.

¹⁵ Incha Jehová Tiusbe mowan pera arrua, tru Edén ellmarin tulyu kørrømarøbig køn, pirøwan kwallib ashib tsunrai. ¹⁶ Incha Jehová Tiusbe tru mowane trencha karua pasrøbig køn:

—Tru tulyu chi tusryu mamiimerandøgucha ka manrrig cha. ¹⁷ Inchendø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asamburab asam tusryu mamigwane manrrab kømø cha, kaguende tru tusryuigwan ñi mab kwalømbe isa kømø, ñibe kwanrrabguen— cha.

¹⁸ Incha trugurrimbe Jehová Tiusbe trenchibig køn:

—Møg nõtø unamiibe chi tab kømøn cha, nun purugunrrabig nø maig palain køben, treegwan martrab— cha. ¹⁹ Incha Jehová Tiusbe maya ushameranba, illimeranba pirøwandøwei mara pønsra, møwei merrab pønsrøbig køn, chi munchi pønsramigwan nø asha pønsrønrai. Inchen møg tru øsiguelan treeg munchi pønsra wamiiløbe tru munchin tøgar kørrømisrig køn. ²⁰ Inchen møøbe maya ushamera namiguelan, pala amøñibelø maya illimeran, katø tru kusreeg ushameran mayamba munchi pønsrøbig køn. Inchen køben mowan nø maig palain køben, treegwan purugunrrabiibe mugaabig køn.

²¹ Inchen Jehová Tiusbe mowan purø mur kingarua, nø kib tsumnebe kan tømbul tsutsigwan wesrawa, tru tsutsig wesrub kurigwane katøle treetøweih kasrøbig køn. ²² Inchen Jehová Tiusbe tru tømbul tsutsig wesraigwane ishug misag mara, moweimay pera arrubig køn. ²³ Inchen møøbe trenchibig køn:

—Iibe sí, nain tsutsigugurrin tsutsig køb, katø nai asryugurri asr køb indan cha. “Ishug misag” cha wamig kønrrun chibig køn, kaguende nøbe moweinukkurri wesraig køn— cha. ²⁴ Treekkurri møøbe møskawan, usran tarømisra, sraimba kandø misra, kan asrtø kønrrun.

²⁵ Møøba, ishuubabe pailøba køsaateelø købig køn. Inchendø chi kørig kui inchimeeløgue.

3

Adanba Evaba Mørmuig

¹ Inchen tru ulbe maya ushamera lataguen kømø, chigøben maramigwane purø may isua marøbig købig køn, Jehová Tius nø mariiløyu. Incha tru ulbe ishuwane trenchibig køn:

—¿Kabe Tiusbe ñimungan tru ellmarin tulyuigwan ni mø tusryuigwanguen kerriguwan mamønrrain taig kuitarru?— cha.

² Inchen ishuube ulwane trenchibig køn:

—“Tulyu pønrrab tusryu mamiimerane ka manrrigay” taig køn cha. ³ Inchendø tru ellmarin tul tøbøtag pasrab tusryu mamigwane Tiusbe øyeeg taig køn cha: “Mamønrrigay cha, ni katøramøwei inchigay taig køn cha, kwamig kømønrrai”.—

⁴ Inchene ulbe ishuwane trenchibig kòn: — Ñimbe kwamønrrabguen cha. ⁵ Tiusbe asha kòn cha, ñim tru tusryuigwan mab kwalømbe, ¡katø! chinetø nebua asamigwan ñimui isubig kuren, ñimbe Tius lataitøwein kønrrabguen cha, kaigwanba, tabigwanba nebua ashibelø.—

⁶ Inchen ishuube tru tusryuigwan larrø chull mamdiig kui ashib, trurriigu tru tusryu mamiibe larrø mayzhig kønraptiig kui ashib, katø chiwandøgucha larrø kusrebig kuinrrabna isumig purø chull kønrraptø tusr kui ashib inchibig kòn. Incha tru tusryu mamigwan nemørøb, maptinchibig kòn. Inchabe kewangucha srørren, truikkucha mabig kòn. ⁷ Inchen mømimbe tru pailanba, ¡katø! chinetø nebua asamigwan nømui isubiibe kurøptinchen, nømbe køsaateelø købrain kui wetøgørøra, nømbe higuera ishiimeran tsusha, sètøgasrailø marøbelø kòn.

⁸ Inchen yandø mawab misrøb pishi isig ichibig webarruben, tru ellmarin tulyu Jehovah Tiusbe llirab arri møra, møøbe nui sraimba tusr utumer-awansrø trubabelø kòn Tius nø pasrainukkurri.

⁹ Treendingucha Jehovah Tiusbe møwan wamabe, payibig kòn:

—¿Ñibe chu pasrøgu?— cha

¹⁰ Inchene møøbe trenchibig kòn:

—Tru ellmarin tulyu ñi llirab arri nabe mørøptindinaben, nane truba kørig køtan cha, kaguende nabe køsaatiig købrain købtinchen, treekkurri nabe trubar— cha.

¹¹ Inchene Tiusbe trencha payibig kòn:

—¿Ñune kōsaatiig kōn chabe, mu eshkata? cha.
¿Na mamōnrrain taig tusryu mamigwan ñibe
mappeendi?— cha.

¹² Inchen mōøbe trenchibig kōn:

—Tru ñi nan lincha pera uñchai trani ishug tru
tusryu mamigwan nan srørren, nabe mar— cha.

¹³ Inchene Jehová Tiusbe ishuwane trenchibig
kōn:

—¿Øyeebe chi margu?— cha

Inchene Ishuube

—Tru ul nan purø may wamincha isøben, nabe
mar cha— trenchibig kōn.

¹⁴ Inchen Jehová Tiusbe tru ulwane trenchibig
kōn:

—Ñi øyeeg marikkurrindø maya ushamerai utu
ñibe larrø trømbøig nebuig kōnrrig cha, kusreeg
ushamerai utu lata, namig ushamerai utu lata.
Patsøtøgatø sraløb uña, ñi chugatig øsig tsuin-
gatiibe pirøyu usrøwan manrrig cha. ¹⁵ Incha
ishuuba ñibabe larrø ashig kōmuindiyabelø kōnrrai
maramōnrrun cha, ñuinukkurri amrrubeløba, katø
ishuweinukkurri amrrubeløba. Incha tru ishug
misagweinukkurri srøig srøig kurrab arrubiguig
ñune turwan pusøbunøben, ñibe nune talunyu
tsatchun— cha.

¹⁶ Incha ishuwane trenchibig kōn:

—Ñune unø tøgamisrøbyu pusrkwabigwan
masken trømbøig pusrkwanrrai nemaramōnrrun
cha. Purø trømbøig pusrkwai incha, ñui
ureemeran tøgamisrtrabguen cha. Inchen ñi ureg
tøgagukkøb chull isuike ñui kewein køben, ñui
keebe ñune nø karub nø ashchabig kōn— cha.

¹⁷ Incha mōwane trenchibig kōn:

—Ñi ñui srawei wamwan manchitanmaptø mørøb pasrøwa, na mamønrrig tain tusryu mamigwan ñibe main køn cha. Ñigurrindø pirøbe larrø trømbøig nebuig pasrønrrun cha. Ñi chugatig øsig tsumnegatiibe ñibe ¡katø! isua møra marøb megawabe, truyugurri manrrabguen cha. ¹⁸ Inchen pirøbe tsøshambah, kaldusrmerabatø misren, mappe, kau umbu tusrmerandø manrrigay cha. ¹⁹ Ñibe pøsra, pøsra mara mamig tøgagønrrig cha, ñi katøle pirøtøwei misramnegatikke, kaguendø ñibe pirøtøga mara pasrig køn cha. Ñibe pirø usrø kuig kōppe, katø ñibe usrøtøwei misrtrabig køn— cha.

²⁰ Inchen Adánbe nui srawane Eva munchi pasrøbig køn, kaguende Evabe maya misagwei usrin kønrrabig kuimba.

²¹ Jehová Tiusbe mōweimba, nui sraweimba kemelø ushamerai kalusmeran mara, kennøbig køn. ²² Incha Jehová Tiusbe trenchibig køn: “Møøbe mōimbe kan mōig køben nam lataitøwei misra pasramisrin køn cha, tabigwanba, kaigwanba nebua ashibig. Pøs, nui tasigwan larrøbitchain kōmøn, chibig køn, tru øsig kōm tusryu mamigwangucha nemøra, truigwan ma, managatig øsig kønrrab.” ²³ Incha Jehovábe tru Edén tulyugurri nōmun webusrøbig køn. Incha pirøwan kwallchain pasrig køn, tru nun mara pasrin pirøwan. ²⁴ Incha mōwan wambig wegucha, Edén tru tulyu pørr kal labgatømay querubinmera pōnsra, katø kan espada naarabig amburab, iburab llirabig pasrøbig køn, managatig tru øsig kōm tusryumay ambam maywan pumønrrai

martrab.

4

Cainba Abelba

¹ Adanbe nui srai Evaba unø tøgagørrab pailø waramisrøbelø køn. Incha Evabe kwanrriig kørømisra, Cain kal labene, trenchibig køn: “Na unø tøgagømig Jehová treeg kønrrain køben, kan møg-unø tøgaguinatan” cha. ² Incha katø wendøbe Cainwei nuneg Abelwan tøgamisrig køn. Abelbe ubisha ashibig køben, Cainbe pirøwan kwallibig kuig køn. ³ Inchen kan maya yana køsrøn puraiben, Cainbe Jehováwan ketamig nui kwaliiløyugurri srua arrubig køn. ⁴ Inchen Abelgucha nui ubishamera ke srøsrø lluilan srua arrubig køn, sebowanba. Inchen Jehovábe Abelwanba tru nui kettrab srua arrigwanba truba tab kui ashibig køn. ⁵ Trune Cainwane tab kui ashmuig køn, tru nø keta tranigwan chigucha. Inchen Cainbe truba trømbøig namuben, nui maløbe ke minchiptinchibig køn.

⁶ Treenchene, Cainwane Jehovábe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre namøgu? cha. ¿Chindimbarre ñui maløbe ke peg misrøptinnda? cha. ⁷ Ñi sølwan isua marig kuimbe, ñibe utsøbasrmø kurraasha pasrabsruinrrun cha. Inchendø ñi sølwan isua marmuikkurrimbeh, kaigwan matrai inchabiibe ñun megambunrrab ¡katø! muniitø pasran cha. Inchen køben ñibe tru kaig marmumigwane ñi kananrrabguen— cha.

⁸ Cainbe nui nuneg Abelwane trenchibig køn:

—Chugøben lliranrrab amun — cha. Indig yandø tru llirab amønaistrømbe Cainbe nui nuneg Abelwan namappe, kweechibig køn.

⁹ Inchene Jehovahé Cainwane trencha payibig køn:

—¿Ñui nuneg Abelbe chu unah?— cha. Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Chindindøbeh cha. ¿Nagan nai nunewan ke tru ashib wendautø pasrabig kuitarru?— cha.

¹⁰ Inchene Jehovahé trenchibig køn:

—¿Chi margu? cha. Ñui nunewei animbe piraugurri trashib nan wamøtan cha. ¹¹ Ñibe larrø trømbøig nebuinanrrabig kørrømisrøb, tru ñui nuneg Abelwan ñi kweechen ani lusigwan muchib piraugurri ñune webya inrrai wegutsig kørrømisrøb inchabguen cha. ¹² Pirøwan kwallib megaingucha, yandø mamig misrmønrrabig køn cha. Inchen ñibe piraube punø panrrø, punø panrrø ka lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumibe chigaig kønrrabguen— cha.

¹³ Inchene Cainbe Jehovaháwan trenchibig køn:

—Nan øyeeg møra pasrønrrai mariibe purø nuig køtan cha, pasramguengaikke. ¹⁴ Møi na tsuinukkurri yandø nan weguchen; ñui merrabgurrimbe møimbe trubatø unamønrrun cha, pirø muba kuimburab lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumig chigaikke. Inchen mugøben nan ashibiibe nane kwetchautan— cha.

¹⁵ Inchene Jehovahé trenchibig køn:

—Møikkøben Cainwan kweechibiibe siete pi-jisken purab trømbøig nebuin pasrønrrun— cha. Incha Jehovahé Cainwane kan siñal asamdiig tøgaig kønrrai marøbig køn, mugøben ashagucha,

nune kweechimønrrai. ¹⁶ Incha Cainbe Jehovahwei merrabgurri yandø tarømisra ya, Nod tain pirau Edén pørr kalabgatømaysrø tsubig køn.

Cainweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁷ Cainbe nui sraimba unø tøgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn. Inchen sraimbe kwanrriig kørømisra, unø tøgamisrig køn, tru Enocwan. Incha Cainbe kan ciuda mara pasrabe, truigwane tru nui nusrkai Enocwei munchin pasrøbig køn.

¹⁸ Incha Enocbe kan nusrkai Irad taig tøgaguig køn. Inchen tru Iradbe Mehujaelwei møskain køben, Mehujaelbe Metusaelwei møskain køben, Metusaelbe Lamecwei møskain kuig køn.

¹⁹ Incha Lamecbe nuyasig pagatø ishum-burmera tøgaguig køn. Kan ishuwei munchibe Ada købene, katøgan ishuwei munchibe Zila købig køn.

²⁰ Adabe kan unø tøgamisrig køn, tru Jabalwan. Tru merrabsrø kølli misag Jabalweinukkurri pølbasa amrrub mendig kuig køn, carpa lasrua pønsrailøyu warab, katø nømbe ushamera karrøgøb inçibelø.

²¹ Jabalbe kan nuneg Jubal taig tøgag køben, tru merrabsrø kølli misag Jubalweinukkurri pølbasa amrrub mendig kuig køn, mayeelø arpa kønabeløba, lus urrabeløba.

²² Inchen Zilagucha Tubal-Cainwan tøgaguig køn. Truibe chigurrimbunø bronze tsandzøntøgaba, hierro tsandzøntøgaba larrø tabelø marøbig kuig køn. Katø Tubal-Cainwei nuchaabe Naama købig køn.

²³ Kan piji Lamecbe nui sralan trenchibig køn:

—Adaba, Zilaba, nai wamwan mørtray cha. Lamecwei sralø, nai wamwan tab mørtray cha. Nan kørriinchen, nabe kan møwan kweechib, nan

mur kebachen, nabe kan matsinan kweechar cha. ²⁴ Cainwanma siete pijisken purab trømbøig nebunrrai pasrig kuibe, Lameche sietebatø senta pijisken treetø treetø purab trømbøig nebuin pasrønrrun” cha.

²⁵ Adánbe nui sraimba unø tøgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn.

Incha Evabe kan nusrkai tøgagua, trunune Set munchi pasrig køn. “Tiusbe nane katøgan nusrkai trandan cha, Cain Abelwan kweetsig købene truburø tøgagønrrai.” ²⁶ Incha Setgucha kan nusrkai tøgagua, truigwane Enós munchi pasrig køn.

Indig tryugurrimbunø yandø møgueløbe Jehováwei munchiwan wamab miabelø køn.

5

Adanweinukkurri Amrrub Ureemera

¹ Iig køn tru Adánweinukkurri amrrub misaam-eran munchin merrarrailø, Tius mōwan nō mara pasrøb kwalømbe, mōwane Tius lataitøwein kønrrai marig køn. ² Incha mōøba ishuuba kønrrai Tiusbe treeg mara pōnsra, katø mayanguen tabig nebuilø kønrrai mara, tru nō mara pōnsrøb kwaløm “Adan” cha wamig køn.

³ Adanbe pilamera ciento treinta tøgagua kan nusrkai tøgaguig køn chiyutøgucha nō lataitøwei, treeg unø. Incha truigwane Set munchi pasrig køn. ⁴ Adanbe Setwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos tōgaig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ⁵ Inchawei Adanbe pilamera novecientos treinta tøgagua, yandø kwaig køn.

⁶ Setbe pilamera ciento cinco tøgagua, nusrkai Enóswan tøgaguig køn. ⁷ Setbe Enóswan tøgaguinukkurimbunø pilamera ochocientos siete tøgag kua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ⁸ Inchawei Set kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos doce kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

⁹ Enósbe pilamera noventa tøgag kua, kan nusrkai tøgaguig køn, Cainán taig. ¹⁰ Enósbe Cainánwan tøgaguikkurimbunø pilamera ochocientos quince tøgag kua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹¹ Inchawei kerrigu Enós øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos cinco køben, yandø kwaig køn.

¹² Cainánbe pilamera setenta tøgag kua, nusrkai Mahalaleelwan tøgaguig køn. ¹³ Cainánbe Mahalaleelwan tøgaguikkurimbunø pilamera ochocientos cuarenta tøgag tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹⁴ Inchawei Cainán kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos diez køben, yandø kwaig køn.

¹⁵ Mahalaleelbe pilamera setenta y cinco tøgag kua, nusrkai Jaredwan tøgaguig køn. ¹⁶ Incha Mahalaleelbe Jaredwan tøgaguikkurimbunø pilamera ochocientos treinta tøgag kua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹⁷ Inchawei Mahalaleelbe kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ochocientos noventa y cinco køben, yandø kwaig køn.

¹⁸ Jaredbe pilamera ciento sesenta y dos tøgag kua, nusrkai Enócwan tøgaguig køn.

¹⁹ Jared Enocwan tøgaguinukkurimbunø pilamera

ochocientos tōgaig tsua, nusrkalo køben, nimbasmra køben tōgaguig køn. ²⁰ Inchawei Jared kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y dos køben, yandø kwaig køn.

²¹ Enoche pilamera sesenta y cinco tōgaig kua, nusrkai Matusalénwan tōgaguig køn.

²² Matusalénwan tōgaguinukkurimbunø Enoche Tiusba maig unamig køben, treeg uñibig kuig køn, pilamera trescientos tōgaig. Incha nusrkalo køben, nimbasmra køben tōgaguig køn. ²³ Inchawei Enoc kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera trescientos sesenta y cinco tōgaguig køn. ²⁴ Enoche Tiusba maig unamigwan unig køn. Incha chindinguen asiimíig pinaptindig kuig køn, kaguende Tius nune øsiibatø pera iben.

²⁵ Matusalénbe pilamera ciento ochenta y siete øsig tsua, nusrkai Lamecwan tōgaguig køn. ²⁶ Incha Matusalénbe nusrkai Lamecwan tōgaguinukkurimbunø pilamera setecientos ochenta y dos tōgaig tsua, nusrkalo køben, nimbasmra køben tōgaguig køn. ²⁷ Inchawei Matusalén kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y nueve køben, yandø kwaig køn.

²⁸ Lameche pilamera ciento ochenta y dos øsig tsua, kan nusrkai tōgaguig køn. ²⁹ Incha truigwane Noé cha wamig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Jehová pirøwan larrø trømbøig nebunrai mara pasrim pirau, nam chi mariiløyu purø trømbøig murig pui melaigugurri namun i unøbe chairannrrun” chib. ³⁰ Incha Lameche nusrkai Noéwan tōgaguinukkurimbunø pilamera quinientos

noventa y cinco tøgag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ³¹ Inchawei Lamec kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera setecientos setenta y siete køben, yandø kwaig køn.

³² Noébe pilamera quinientos tøgag kua, pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba.

6

Misaamera Larrø Kaig Marøb

¹ Inchen yandø møguelø pirau truørø larrøbichib menda, nømbe nimbasrmera tøgagøb mendig køn. ² Inchen Tiuswei nusrkaløbe, tru Tiuswan ashmø misaamerai nimbasrmerabe truba truba tabzheelø kua asha, tru utu mas tab ishumburmeran lawa, nømuyasig sralø marøbelø køn. ³ Inchene Jehovahé trenchibig køn: “Nai Espiritube misag øsig kønrrai nuinuube managatikkuha pasrønrraamøn cha, kaguende møøbe patsønrrabig ka treetø køn cha. Inchawei nøbe øsig tsumibe pilamera ciento veintebe tøgagønrrun” cha.

⁴ Tru kwalømmerawane purø nørø møguelø warabig køn, larrø nørreelø. Inchen katø tru Tiuswei nusrkaløbe tru møguelai nimbasrmeraba kasharawa, ureg tøgaguig køn. Inchen tru i møgueløbe chish møguelø chiyugucha kørmeelø købig køn, truiløbe merrabsrøngurri mumera kuilan nebua asi misaamera.

⁵ Inchen Jehovahé ashibig køn pirau misaamera larrø trømbøig marøb amrruibe chi lamøtiig kømø, purø nuig kui, nømui manrraube chu

uragucha kerrigu chi isuiløbe kaigwandø, kaigwandø isubelø kuikkurri. ⁶ Inchen Jehovábe yeekkucha kuitamab isubig køn, pirau misagwan tsunrrai marigwan. Nui manrraube purø kørrø isub pusrkwabig køn. ⁷ Incha Jehovábe trenchibig køn: “Misagwan mara pønsrailan chigucha kaanrrai patsøgønnrab cha, misagwan lata, ushameran lata, srala amøñibelan lata, pala amøñib illimeran lata. Karrenguitamab isur cha, øsig kønrrai na mariilan.” ⁸ Inchen køben Noébe Jehováwein kabyu nøbe tabig kui asig kuig køn.

Noé Arcan Marøb

⁹ Iig køn, Noéwan maig pureb arrigwan waminchibig:

Noébe sølgandø maig maramigwan marøb, nøbagnetøtø nørrørawarmerai utu nøbe sølgandø maig maramigwan marøb, katø Noébe Tiusba maig unamig køben treeg uñibig købig køn. ¹⁰ Noébe pøngatø nusrkalo tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba. ¹¹ Inchen piraube larrø trømbøig minchib, katø melambuyab kalø marig truitø netsain pasrabig køn Tiuswei merrab. ¹² Tiusbe pirøwan ashene, truyube larrø trømbøig mincha pasrabig køn, kaguende maya misaamerabe larrø trømbøig mincha pasrøben tru nømui amønainug. ¹³ Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

—Maya misagwan øyandø kønrrai nabe treeg isur cha. Kaguende nømgurrindø pirøbe larrø trømbøitø netsaim pasran cha. Incha nømune pirøwanbañau pinishinrrab cha. ¹⁴ Incha ñibe gofer tsiitøga kan arca mar chibig køn. Incha

truyube cuartomera mara, umbuwan lata, wambigwan lata, pi larraimønrrai brea srølrrig cha. ¹⁵ Incha marøppe, øyeeg martrig chibig køn: Yammaybe ciento cuarenta metrosig, lendømaybe veintitrés metros tøgaisg køben, palamaybe catorce metros tøgaisg. ¹⁶ Incha arcane pøn itøniisraig mara, pala patsabsrøngurri pinag cincuenta centímetrosyuh pendanarrab pasrtrig cha. Incha mumay malømay køben kan yaskab pasrtrig cha. ¹⁷ Kaguende nabe pirau pi pulab arrubig ørtrab kur cha, tru srømbala umbuwan chigurrimbunø øsig warabelan pinishinrrai. Inchawei pirau chigurrimbunø købiibe chishtø pinønrrun cha. ¹⁸ Inchendø nabe ñune øyamay pasramønrrun cha, ñibe ñui sraimba, ñui nørkaløba ñui nusrkalai sraløba tru arcayu kebamrrigay cha. ¹⁹ Incha chigurrimbunø øsig købigwan trumørig truilan parchig, parchig kebambingarunrrig cha, chi ushamerandøgucha, kan ishuuba, kan møøba, ñiba øsig kønrrai. ²⁰ Chi illimerandøgucha, chi ushamerandøgucha, sraløb amøñibelangucha trumørig parbatø øsig kønrrab ñiba kebamrrun cha. ²¹ Incha nøm chi mabelø køben, chi mamikkurrimbunø ñi tulisha, esegau cha, truilaimba, ñuimba mab kømig kønrrai. ²² Inchen Noébe Tius maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

7

Pirau Pi Pulab Netsab Arrubig

¹ Incha Jehovábe Noéwan trenchibig køn: — Ñiba ñui yaueløba arcayu kebinrrø cha, kaguendø

nai merrab ñundøwei sølgandø tabigwan marøbig kui ashar cha, mõi misaamerai utu. ² Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelane trattrø y pagatøbatø møg ushameraba, trattrø y pagatøbatø ishug ushameraba kertrig cha møøba ishuuba, møøba ishuuba. Inchen chi ushameratøgucha chishig komeelane, kan møøba, kan ishuuba, pagatø, pagatø kertrig cha. ³ Katø treetøwei pala illimerangucha, trattrø y pagatøbatø kertrig cha, møøba, ishuuba, pirau tru illimeran piniimíg tøgagønrrab. ⁴ Kaguendø trattrø y pa kwalømyube yu pirau kwalømmerna cuarenta, yemmera cuarenta purayamne sre pungarumønrrun cha. Na mariilø chigurrimbunø øsig købigwane kerrigu chish paluuncha pinisamønrrun cha.

⁵ Inchen Noébe Jehová maig karuigwan ker-riguh treeg marøbig køn.

⁶ Tru uras Noébe pilamera seiscientos tøgag købig køn, tru pi pulab arrubig pirøwan chishtø kasrøb arrub uras. ⁷ Inchen Noébe nui srain køben, nusrkalo køben, yernamera køben arcayu kebibig køn, tru pi pulab arrubigugurri kwamø, øsig webinrrab. ⁸ Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelø lata, chishig komeelø lata, pala amønñib illimera lata, katø pirau srala amønñibelø lata ⁹ Noéba arcayu kebambubelø køn, parbatø, parbatø, møøba ishuuba, møøba ishuuba, Noéwan Tius mandø karuig, treekke. ¹⁰ Indig tru trattrø y pa kwalømyu tru pi pulab arrubiibe pirau chishtø kasrøb netsab arrub mendabig køn.

¹¹ Inchen Noéwei øsig tsuin pilamera seiscientos køben, tru pila kebyaig pa pølyu diecisiete kwalømh, tru marmera mas purø nørreelø

umbusrøngurri chab wesrurrøben, tru srømbalasrø pimeran katab pønrrabelan truulangucha kuren, ¹² piraube yemmera cuarenta, kwalømmerna cuarenta purayamne sre arrubig køn.

¹³ Inchen tru kwalømh arcayu kebambig køn Noé køben, nui nusrkalo Sem køben, Cam køben, Jafet køben, Noéwei srain køben, nusrkalai pøngatø sralø købengue. ¹⁴ Incha nømba kebambubelø køn, tru kau umbu namig usahamera trumørig, kusreeg ushamera trumørig, pirau srala ambub ushamera trumørig, katø illimera trumørikke, katø kwaldzariibarmerna købendø pala ammeelø købengue. ¹⁵ Øyeeg kebambig køn arcayu Noéba, chigurrimbunø øsig købeløbe parbatø, parbatøgue. ¹⁶ Inchen tru kebambubeløbe trumørig ishuuba, møøba kebambig køn, Tius maig karuig, treekke. Inchen Jehovahé yaskabwan yandø kasrøbig køn.

¹⁷ Inchen pirau tru pi pulab arrubiibe kwalømmerna cuarenta nemisramnegatig pulab iben; pimerana pulab menda, tru pimerabe arcane piraugurri pala kusruig køn. ¹⁸ Inchen pimerabe pirau nurabig nurab arruben, arcabe pi palawan uñibig køn. ¹⁹ Inchen pimerabe piraube truba truba pulab nebib iben, maya srømbalamerai umbu tunmera purø paleelø pønrrabeløguen chishtøh pinøgasraig kørørmisrøbelø køn. ²⁰ Inchen tru purø pala tunmerawan pimerana chab pinøgasrainukkurri katøgucha pimerabe palabunø siete metros purab neguchib pulabig køn. ²¹ Inchen chigurrimbunø pirau øsig warabeløbe kerriguh chab kwabig køn, illimera lata, ushamera kusreeg ushamera lata, namig ushamera patsøtøga srala

ambubelø lata, trugurri maya misaamera lata.
²² Inchen chitøgucha kimrrabmay israbig øsiguelø
 pirau warabeløbe mayambah chishtø kwaig
 køn. ²³ Øyamay chimeratøgucha pirau øsiguig
 warabeløbe chab pinisailø kuig køn. Misag lata,
 ushamera lata, patsøtøga srala ambubelø lata,
 katø pala amøñib illimera lata pinisaig kørømisrig
 køn. Øsig kørømisrøppe, Noébah tru arcayu tru
 nøba kebambubeløtøwei øsig kørømisrig køn.
²⁴ Inchen pimerabe tru pirø palawan kwalømmerna
 ciento cincuenta nemisramnegatig pi netsaig
 kørømisrig køn.

8

¹ Tiusbe Noéwanba, truyu kusreeg ushamer-
 anba, namig ushameranba kerriguba tru arcayu
 Noéba purrabelan isubig køn. Incha Tiusbe pirau
 kan isig ichibig arringaruben, pimerabe kørreb
 mendabig køn. ² Pimera pirø umbusrøngurri
 wesrurrabeløbe kasrøben, tru srømbalasrø
 pimeran katab pønrabelan kuriiløgucha kasrøben,
 srømbalasrøngurri sre arrubiibe yandø mas
 pumøben inchibig køn. ³ Inchen pimerabe pirau
 lamøh, lamø kørreb ib mendøben, kwalømmerna
 ciento cincuenta puraiben pimerabe chab
 lamørabig køn. ⁴ Inchen trattø y pa pøl misren,
 diecisiete kwalømh arcabe Ararat tunmerasrø
 pasramisrøbig køn. ⁵ Inchen pimerabe pa trattø
 pølgatig kørrebig kørreb arruben, tru pa trattø pøl
 ke srøsrø kwalømyuh tru nørrø tunmerain pala
 yuumerabe kenamisrøbig køn.

⁶ Indig truyugurrimbunø kwalømmerna cuarenta
 nemisren, Noébe tru nø mari arcayu pendanawan

kura, ⁷ kan yalø illiwan øren, truiþe yaitø, arri-itø inchib uñibig køn pimerá pirau kølamnegatig. ⁸ Incha katø kan palomangucha inrrai ørøbig køn pirau pimerá køliitashchab ashchab. ⁹ Inchen palomabe arcayumay katø arrubig køn, kaguende ni chugucha punamig chi kaaben. Pimerabe katøgucha pirø palawan kasraig srø køben. Inchen Noébe nui kwalwan yuula, paloman kemøra, katø umbu kesrubig køn. ¹⁰ Incha kan trune muni-irawa, paloman arcayugurri katø inrrai ørøbig køn. ¹¹ Indig tru palomabe maaben misrøb køben arruppe, kan olivo ishiizhig kimtsigu mutaig ar-ruptinchen, Noébe pimerá pirau yandø chab kølin kui wetøbeñibig køn. ¹² Incha trugurrimbunø katøgan trune muniirawa, katø paloman øriibe, yandø katøle truiþe nuimay arrumøtø, pinab pin-abig køn.

¹³ Noé øsig tsuin pilamerabe seiscientosba kan pilaba køben, tru srøsrø pølyu ke pølbasrøb kwalømyuh pimerabe pirau chishtø chab kølabig køn. Inchen Noébe tru arcayu pala kasraigwan kusrua ashene, møimbe pirøbe yandø pur køptinchibig køn. ¹⁴ Inchen katø tru wendø pølyu tru veintisiete kwalømyube pirøbe yandø kerrigu pur købig køn. ¹⁵ Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

¹⁶ —Arcayugurri ñiba, ñui sraimba, ñui nus-rkaløba ñui nusrkalai sraløba webambay cha. ¹⁷ Incha ushamera tru ñiba purrabelangucha mayamba chishtøh wer chibig køn; maya il-limeran køben, ushameran køben, katø pirau srala amøñibelan køben, pirau ørøba truørø amrrain

cha; pirau yellmera purø nørrø misrøb purø nu larrøbichib amrrain— cha.

¹⁸ Inchen Noébe nui nusrkaloeba, nui sraimba, nusrkalai sraløba webarrubig køn. ¹⁹ Inchen kerrigu ushamera køben, srala amønib ushamera køben, illimera køben, pirau chimera køben øsig købeløbe trumørig, trumørig arcayugurri webambubelø køn.

²⁰ Incha trugurrimbe Noébe Jehováweyasig kan altar mara, tabig chish ushameran møigwanguen palab kømø, kerriguba, katø chish illimeran møigwanguen palab kømø, kerriguba, altarbala chishtø parrøb Jehováwan keta tranøbig køn.

²¹ Inchen larrø mayzhig irrabig nuinug puben, Jehovábe trenchibig køn: “Misakkurrindø pirøwane managuen katølebe larrø trømbøig nebuim pasrønrrai marmumønrrun cha, kaguende møwei manrrøbe shushkurrimbunø kaigwandø, kaigwandø martrab isubelø køn cha. Katø chigurrimbunø øsig købigwane katølebe kerriguba pinishimumønrrun cha, mõi lataibe.

²² Pirøbe ka pasraingatiibe ellmariilø køb, ellmariilan tulisamelø køb, chu urastøgucha pachig købig køb, pishin købig køb inchun cha. Chu urastøgucha sre pølmera køb, kwarø pølmera køb, katø yemmera køb, kwalømmøra køb inchun” cha, trenchibig køn.

9

Tiusbe Noéba Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørømisrig

¹ Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba mayanguen tabig nebuilø kønrrai trana, nømune trenchibig køn:

—Ureemera nørrø tøgagøb pirøwan netsøganrrigay cha. ² Pirau chi ushameratøgucha ñimune larrø kørig kuinchib kwartrun cha. Pala illimeran lata, pirau chigurrimbunø øsig warabelan lata, maryu piyaumeran lata, ñim ashib tøgagønrrai nabe ñimui tasku pønsrar cha. ³ Chigurrimbunø kønabig øsiguelø købiiba, katø mamig tusrcheeløbabe ñim mab kømig kønrrun cha. Iigwan kerrigu na ñimun tranar chibig køn. ⁴ Inchendø yau animbaigwan aniwan lusøskaimígwane mamønrrigay cha, kaguende øsig kømibe aniyuweim pasran cha. ⁵ Inchawei nabe tru ñimui øsig kui aniwane nabe ulø payamønrrun chibig køn. Ushamera pinisaig kui lata, kabe møguelai tasku pinisaig kui lata truigwane ulø payamønrrun cha. Nui mendaigwei øsig kuigwan pinishibigwane mu mowandøgucha ulø payamønrrun chibig køn.

⁶ Inchawei møikkøben misag aniwan lushibigwane nui aniwangucha katøgan møg lusig kønrrain køn cha, kaguende mөөbe Tius maig køppe, treetøwein kønrrai marig kuig kua.

⁷ Trune ñimbe ureg nørrø tøgagøb, larrø nørrø larrøbitsay chibig køn, pirau purø nørrø misag karrab, pirau netsøganøb.—

⁸ Incha Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba katø treekkucha taig køn:

⁹ —Nabe ñimba, katø ñuikkurri amrrub misaameraba øyamay kønrrai martrab cha kørrømaramønrrun cha, ¹⁰ katø tru chigurrimbunø

øsig købelø ñimba pønrrabelø, kerrigu tru arcayugurri werrubelø: tru illimeraba, kusreeg ushameraba, namig ushameraba, pirau maya ushameraba. ¹¹ Nabe ñimba øyamay kønrrai martrab cha pasramønrrun cha, nabe kerrigu øsig warabelan pi pulab arrubiitøgabe katølebe chishtø pinishinrrab kømur cha. Ni katø pirøwan pinishinrrab pi pulab attrabig katølebe chigaanrrabig køn— cha.

¹² Incha katø trenchibig køn:

—Tru ñimba, katø trugurri tru chigurrimbunø chi øsig købeløba tru managatig na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isunanøb eshkað pasrønrrabiibe iig køn cha:

¹³ Nai køshømbøtøn nabe wañiyu pasrar cha, iibe pirøba na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab ashib kømig kønrrai pasrønrrabig. ¹⁴ Inchawei wañiwan na pirau pibøndøzhiibaig arringarubene, tru køshømbøtøbe wañiyu kenamisrtrun cha. ¹⁵ Inchen nabe ñimba katø chigurrimbunø øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun cha. Chigøben øsig købelan pinishinrrabig pi pulab arrubiibe katølebe kaanrrun cha. ¹⁶ Inchawei køshømbøtø wañiyu kenamisrimørig maya misaameraba, katø i pirau kerrigu øsig købeløba tru na managatig øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun— chibig køn.

¹⁷ Incha Noéwan trendaig køn:

—Maya misaameraba, pirau chigøben øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab asamiibe, iig køn— cha.

Noéwei Nusrkalø

¹⁸ Noéwei nusrkalø arcayugurri webam-bubeløbe Semba, Camba, Jafetba køn. Inchen Cambe Canaánwei møskain kuig køn. ¹⁹ I tru pøngatøbe Noéwei nusrkalø kuig køn. I tru pønelainukkurri amrrub misaamerayugurri pirau muba kuimburab misag netsaig køn.

²⁰ Incha Noébe pirau kwallib menda kan uvas ellguain tra marøbig køn. ²¹ Indiibe kan piji Noébe vino mucha mutsiirawa, tru nui carpa yau kebya, peña tsumisrøppe, køsaatiig tsuben, ²² tru Canaánwei møskai Cambe, møskai køsaatiig tsui ashabe, nui pa nunelan wambiisrø eshkanrrab webyain købig køn. ²³ Inchen Semba, Jafetbabe kan itøtsinsramig pamisra, nømui kildunyu pinøgucha, wendømaytø amba, møskai køsaatiig tsuben, trutøga kasra trarrøbelø køn. Incha ashmønrrab wendømaytø amba, treeg køsaatiig tsuben nui asr køsagwan ashmuig køn.

²⁴ Incha Noébe tru mutsiguig kib tsua kiagasra, tru mas unø nusrkai treeg indigwan wammørabe, ²⁵ trenchibig køn:

Canaánbe larrø trømbøig nebuinanrrabig kønrrun cha. “Nunelø ka karuindiig megabig mas chigucha kømíig købash” cha. ²⁶ Incha katø trenchibig køn: “Jehová, Semwei Tiuswane maya nuguen tab indig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Sem manchiben, ka karuindiig megabig kønrrain cha. ²⁷ Inchen Jafetwane purø nuig kønrrai Tius kusrua pasrig kønrrain cha. Incha Jafetbe Semwei carpa yamerayu tsubig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Jafet manchiben, ka karuindiig megabig købash” cha.

28 Indig Noébe tru pirau pi pulab arrubig ar-rinukkurimbunø pilamera trescientos cincuentagatig tsuig købig køn. 29 Inchen Noé kerrigu øsig tsuim pilamerabe novecientos cincuenta kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

10

Noéweinukkurri Amrrub Misaamera

1 Iiløbe tru Noéwei nusrkalo Semweimba, Camweimba, Jafetweimba truilø nøm tøgagui nusrkalo køn, tru pirau pimera pulabig arrua puraiben tøgaguilø.

2 Jafetwei nusrkalo be iilø køn: Gomer køben, Magog køben, Maday køben, Javan køben, Tubal køben, Mesec køben, Tiras købengue.

3 Inchen tru Gomerwei nusrkalo be iilø køn: Askenaz køben, Rifat køben, Togarma købengue.

4 Inchen Javanwei nusrkalo be: Elisa køben, Tarsis køben, Kitim køben, Rodanim købengue.

5 Inchen truilainukkurri amrrub misaamerabe mar puluwan pirømerawansrø warabelø kuig køn. Truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgartø købig køn, katø nømbe trumørig nømuin trigwan waminchibeløgue.

6 Inchen Camwei nusrkalo be iilø køn: Cus køben, Mizraim køben, Fut køben, Canaan købengue.

7 Inchen Cuswei nusrkalo be: Seba køben, Havila køben, Sabta køben, Raama køben, Sabteca købengue. Inchen tru Raamawei nusrkalo be: Sebaba, Dedánba kuig køn.

⁸ Inchen Cusbe Nimrodwei møskain kuig køn. Tru Nimrodbe pirau mugucha chinhaingaig ke nø karub pølbasrig køn, yu pirau ke srøsrøzhiitø. ⁹ Truibe Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramibe ke piaig lataig købig køn. Inchawei misaabe treeg taig tøgær købig køn: “Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramigwan larrø may kemørammaybe, Nimrod lataig køn” cha. ¹⁰ Inchen nø karub tøgagui ciudamera mas nørreeløbe iilø køn: Babel køben, Erec køben, Acad køben, Calne købengue, tru Sinar pirau. ¹¹ Incha Sinargurrimbe Nimrodbe Asursrømay webya, truyube Ninive ciudameran mara pønsrøbig køn, tru Rehobot ciudawanba, Cala ciudawanba. ¹² Trugurrimbe tru Niniveba tru Calaba tru i pa ciudamerai tøbøtag pasrabig tru Resen purø nu ciudawan mara pasrig køn.

¹³ Inchen Mizraimweinukkurrimbe ludeos misaamera køben, anameos køben, lehabitasmera køben, naftuhitasmera køben, ¹⁴ patruseosmera køben, caslutas misaamera køben, caftoritasmera køben købig køn. Tru i caftoritasmerai misaamerayugurri tru filisteos misaamera amrruig købig køn.

¹⁵ Inchen Canaánbe tru nui mayur nusrkai Sidonweimba, Hetweimba møskain købig køn. ¹⁶ Inchen tru i Canaánweinukkurri amrrub misaamerabe jebuseosmera køben, amorreosmera køben, gergeseosmera køben, ¹⁷ heveosmera køben, araceosmera køben, sineosmera køben, ¹⁸ arvadeosmera køben, zemareosmera køben, hamateosmera køben købig køn. ¹⁹ Inchen tru Canaánweinukkurri amrrub

misaamerabe chu pirausrøn køben tru ørø, tru ørø chab ambubelø køn. Inchawei tru Canaán pirø muba kuimburab luløbiibe Sidongurri Gazasrøngatig larrøbichib luløbig køn, tru Gerarguebsrø. Incha trugurrimbe Lesasrøngatig luløbig køn, tru Sodomaba, Gomorraba, Admaba, Zeboimba truguebsrø.

²⁰ Iilø kuig køn, tru Camweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgartø, katø nømbe trumørig nømuin trigwane waminchibeløgue.

²¹ Inchen tru Sem Jafetwei mayur nuneg tru-ikkucha nusrkalø tøgaguig køn. Semweinukkurri amrrub misaamera kuig køn tru Heberwei maya nusrkaløbe.

²² Semwei nusrkaløbe iilø køn: Elam køben, Asur køben, Arfaxad køben, Lud køben, Aram købengue.

²³ Inchen Aramwei nusrkaløbe: Uz køben, Hul køben, Geter køben, Mash køben kuig køn.

²⁴ Inchen Arfaxadbe Selajwei møskain køben, Selajbe Eberwei møskain kuig køn.

²⁵ Indig katø wendø Eberbe pagatø nusrkalø tøgaguig køn: tru srøsriibe Peleg munchi købig køn, kaguende nø tsuin kwalømmerawan pirøwan piri-saig købig kua. Inchen kan nuneebe Joctán taig købig køn.

²⁶ Inchen Joctánbe Almodadwan køben, Shele-fwan køben, Hazarmavetwan køben, Jeran køben,

²⁷ Hadoramwan køben, Uzalwan køben, Diklan

køben, ²⁸ Obalwan køben, Abimaelwan køben, Sheban køben, ²⁹ Ofirwan køben, Havilan køben, Jobabwan køben tøgaguig købig køn. Iiløbe kerriguba tru Joctánwei nusrkalo kuig køn. ³⁰ Inchen tru nøm waraig pirømerabe Mesagurri ibiibe, Sefarburabsrø puraya, trugurrimbe tru nørrø tunmera tōga pirømera tru pørr neeshibgatōwansrøngatig ibig køn,

³¹ Iilø kuig køn, tru Semweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu mōskalø køben, yau misaamera trumørig nōmuin kui, nōmuin kui pirømera waramig tōgartø, katø nōmbe trumørig nōmuin trigwan waminchibelø.

³² Iilø køn tru Noéwei nusrkalainukkurri mu mōskalø køben, yau misaamera mumeratø købig kuig, katø mōigweinukkurri amrrub misaamera købig kuig, misag nørrø sötømera mōyuelø købig kuig, treekke. Inchawei tru pi pulabig chab pinisha puraiben, truiløbe ambuurab, iburab larrøbichib amba, yu pirø muba kuimbura misaamera nørrø sötø misrig købig køn.

11

Babel Pirau Purø Pala Ya Marøb

¹ Tru urassrømbe misaamerabe pirø muba kuimbura kan wamdø waminchibelø købig køn. ² Incha tru pørr neeshibgatōsrøngurri webamba ambub kuabe, tru Sinar pirausrømbe kan purø tab chag pirø wetørrawa, yandø nōmbe truyu waramisrøbelø køn. ³ Incha kan kwaløm nōmbe kangurri, kangurri trenchibelø køn: “Naarillusmera margun cha. Incha nagu

partrab” cha. Incha øyamay sruumeratøga marøbgunrriibe naarillutøga marig køben, chilliitøga marøbgunrriibe asfaltotøga maramig købig køn. ⁴ Incha trugurrimbe trenchibelø køn: “Kan ciuda margun cha, kan purø palaig marig tøgag, truipe pala patsabsrømbe srømbalasrøngatig kachibikke. Treekkurrimbe mugui nebua asiilø nørreelø misra, pirø muba kuimburab ke tru ørøtø amba waramig kaanrrun” cha.

⁵ Inchen Jehovábe kørraarrubig køn, tru ciudawanba tru torrenba tru møguelai nusrkalo marigwanba ashchab. ⁶ Incha Jehovábe trenchibig køn: “I misaamerabe kandø køb, wamgucha kandø waminchib, katø tru maramigwangucha yandø martrab pølbasa køn cha, trurrigu nøm martrab indigwane muguin katiasamørra cha. ⁷ Inchawei kørraamun chibig køn, nømui wamindi wamwan ni chiwan wamindi møramgaig misrtrai martrab cha, møikkurrindøgucha nømasiitø ni chi tainguen mørtrab kaimanrrai.”

⁸ Incha øyamay Jehovábe pirø muba kuimburab tru ørø larrøbichib amrrai maren, yandø tru ciudawan marmøtø, yandø lelachibelø køn. ⁹ Incha treekkurri Babel cha wamig køn, kaguende pirau muba kuimburab wamindi wamwan Jehová truyuh nøm mandø kuinguen mørmønrrai marig købig kua. Incha trusrøngurri nømune pirau muba kuimburab tru ørø amba warønrrai marig køn.

Semweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁰ Iilø køn tru Semweinukkurri amrrub misaamera: Sembe pilamera cien tøgag kua, Arfaxadwan tøgaguig køn, tru pirau pi pulab arrubig pu-

rayaig pa pila køben. ¹¹ Incha Sembe tru Arfaxadwan tøgaguikkurrimbunø pilamera quinientos øsig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹² Arfaxadbe pilamera treinta y cinco tøgagua, Salan tøgaguig køn. ¹³ Arfaxadbe Salan tøgaguikkurrimbunø pilamera cuatrocientos tres øsig tsua, nusrkalo køben nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹⁴ Salabe pilamera treinta tøgagua, Eberwan tøgaguig køn. ¹⁵ Incha Salabe Eberwan tøgaguinukkurrimbunø, pilamera cuatrocientos tres øsig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn. ¹⁶ Eberbe pilamera treinta y cuatro tøgagua, Pelegwan tøgaguig køn. ¹⁷ Incha Eberbe Pelegwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera cuatrocientos treinta tøgag tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

¹⁸ Inchen Pelegbe pilamera treinta tøgagua, Reuwan tøgaguig køn. ¹⁹ Incha Pelegbe Reuwan tøgaguinukkurrimbunø, pilamera doscientos nueve øsig tøgag tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²⁰ Reube pilamera treinta y dos tøgagua, Serugwan tøgaguig køn. ²¹ Inchen Reube Serugwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos siete øsig tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²² Serugbe pilamera treinta tøgag tsua, Nacorwan tøgaguig køn. ²³ Incha Serugbe Nacorwan tøgaguinukkurrimbunø pilamera doscientos tøgag

tsua, nusrkalo køben, nimbasrmera køben tøgaguig køn.

²⁴ Nacorbe pilamera veintinueve tøgagua Térájan tøgaguig køn. ²⁵ Nacorbe Térájan tøgaguinukkurimbunø pilamera ciento diecinueve tøgagua nusrkalo køben, nimbasrmera køben, tøgaguig køn.

²⁶ Térábe pilamera setenta tøgagua, Abramwan køben, Nacorwan køben, Haranwan køben tøgaguig køn.

Téráweinukkurri Amrrub Misaamera

²⁷ Iilø køn tru Téráweinukkurri amrrub misaamera: Térábe Abramwan køben, Nacorwan køben, Haránwan køben tøgaguig køn. Inchen Haránbe tru Lotwan tøgaguig køn. ²⁸ Inchen nui mōskai Térá kwamowatø, tru Haránbe Caldeosmeraim pirausrø, tru nø kal-laim pirau kwaig købig køn. ²⁹ Inchen Abramba, Nacorbabe nōmuyasig sralø laig køn. Tru Abramwei sraimbe Sarai købene, Nacorwei sraimbe Milca taig købig køn, tru Haránwei nimbasr. Tru Haránbe Milcaimba, Iscaimba mōskain kuig køn. ³⁰ Inchen Saraibe chi ureg tøgagōnrrabig kōmīg kua, chi urekkaig købig køn.

³¹ Inchen tru Tarébe tru nui nusrkai Abramwanba, katø Haránwei nusrkai nui awelu Lotwanba, nui yerna tru Abramwei srai Saraiwanba, pera webibig køn, caldeosmerai pirau Ur tainukkurri tru Canaán pirausrōmay inrrab. Inchendø tru Harán taig pirausrø puabe, truyu kōrrōmisrøbelø køn. ³² Inchen tru Térá øsig tsuin kwalōmmerabe pilamera doscientos cinco kuig køn. Incha Térábe Harán pirausrø kwaig købig køn.

12

Abramwan Wamig

¹ Jehovábe Abramwane trenchibig køn:

—Ñuim piraugurrimba, ñui yau misaamerainukkurrimba, trugurri ñui mōskawei yaugurrimba inrrø cha, na ñun eshkam pirausrømay. ² Nabe ñigurri purø nørø misag sötømera kønrai marøb, katø mayanguen tabig nebuig kønrai mara, ñui munchiwane mayeelø nebua asig kønrai maramønrrun cha, ñibe katøganelayasig maya nuguen tabig kønrai, ñibe treeg kønrrabguen cha. ³ Nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrai marøbelane, nømungucha mayanguen tabig nebuilø kønrai maramønrrun cha. Ñun trømbøig nebunrrai marøbelane, nømungucha trømbøig nebuilø kønrai maramønrrun cha. Incha pirau chi misaamera køben pirø muba kuimbura warabeløbe ñuinug mayanguen tabig nebuilø kønrai mariilø kønrrun— chibig køn.

⁴ Inchen Abrambe Jehová maig chiben ibig køn. Inchen nøbabe Lotgucha ibig køn. Tru Harán piraugurri Abram webib urasbe nøbe pilamera setenta y cinco tōgaig kuig køn. ⁵ Incha Abrambe nui srai Saraiwan køben, nui nunewei nusrkai Lotwan køben pera ibig køn, katø chigurrimbunø nō chi tōgaguilan køben, katø tru Harán pirau nui karuig mendig melab misaameran købengue. Nøbe Canaán pirausrø truiløba pubig køn. ⁶ Incha Abrambe Canaánsrø puabe, tru pirau kerrigu pureb ya, tru Siquénsrø pubig køn, tru Moré Tusr

taig pasramnug. Inchen tru urassrø tru cana-neo misaamerabe Canaan pirau warabelø købig køn. ⁷ Inchen Jehovábe Abramwan kenamisrabe trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran nabe truilan i pirøwan trananmønrrun— cha. Inchen Abrambe kan altar kusrabig køn tru Jehová nun kenamisrøbigweyasig. ⁸ Incha trugurrimbe tunmeragøba tōga pirømerasrømay ibig køn, tru Betel pørr neeshibgatømayrø. Incha tru nui carpa yawan truyuh lasrua pasrøbig køn. Inchen Betelbe pørr pinebgatømay kørømisrene, Haibe pørr neeshibgatømayrø kørømisrøbig køn. Incha nøbe Jehováweyasig kan altar kusrua, nui munchiwan isub wamabig køn. ⁹ Incha Abrambe truyugurri webya, ibig køn, kørømisrøb, kørømisrøb tru Neguev pirausrøngatig.

Abram Egipto Pirausrø

¹⁰ Tru Neguev pirausrømbe parø arrum mendøben, Abrambe Egipto pirausrømay kørøarrubig køn truyu tsunrrab, kaguendø tru Neguev piraube purø trømbøig parø pasrøben.

¹¹ Incha Abrambe ke Egiptosrø chab pub ib pasrøwabe, nui srai Saraiwane trenchibig køn:

—Na ashen ñibe purø tab ishug køn cha.

¹² Egipto misaamera ñun ashippe, trenchinrrun cha: “Ñui srain køn” cha. Incha nane kweecha kuchippe, ñune øsig kønrrai ka uñbashchun cha.

¹³ Inchawei tiusmanda ñibe naimbe nuchag kur chinrrig cha, ñigurri nan chigucha kømø, tab kønrraimba, katø nan kweechimønrraimba.—

¹⁴ Indiibe yandø Abram Egiptosrø kebibene, tru egipciomerabe tru ishuube larrø tabzhig kui ashibelø køn. ¹⁵ Inchen tru Faraonwei merrab nørreelø pønrrabelø ashabe, truiløgucha Faraónwei merrab purø tab waminchib køben, tru ishuwane Faraón nø waig yaumay pera ambubelø køn. ¹⁶ Incha tru Saraigurri tru Faraónbe Abramwan larrø tab inchib, ubishamera køben, waaramera køben, burrumera køben, karuindiig mendig melabelø møguelø køben ishumburmera køben, camellomera køben keta, tranøbig køn. ¹⁷ Inchendø tru Abramwei srai Saraigurri Jehovahbe tru Faraónwanba nui yau misaameranba murba kebatig køn, purø trømbø kwanrrømeratøga. ¹⁸ Inchen Faraónbe Abramwan wama, trenchibig køn:

—¿Nan øyeebe chi margu? cha. ¿Chindimbarre ñui srain køn cha eshkamugu? cha. ¹⁹ Chindimba trenchigu cha: “Nai nuchag køn” chabe. Nai srain kønrrai na treeg marig kuimasr cha. Møimbe ñui sraimbe yu pasran cha. ¡Pereptsu!— chibig køn. ²⁰ Incha Faraónbe nui karuig pønrrab møguelan ørøbig køn ¡katø! webambi ashib pønrrønrraingue, Abramwanba nui srawanba nui chigurrimbunø købigwanbañau sruaamrrai.

13

Abramba Lotba Mendamisrøb

¹ Incha Abrambe Egiptogurri nui sraimba katø nui chine tøgaguiløbañau Neguev pirausrømay katø arruben, nui kuchiunø Lotgucha nøba arrubig køn. ² Abrambe ushamera tøga kuiløyu lata, an tøgaguiyu lata, oro tøgaguiyu lata

purø pua møg købig køn. ³ Incha Abrambe Neguevsrøngurri katøle arruppe kørørmisrøb, kørørmisrøb arrub tsubig køn tru Betel misag sötømera waraisrøngatig, tru merrabwansrø nø tru carpa yawan lasrua tsuig købiisrø, tru Betelba, Haiba misaamera warabnug tru tøbøtag. ⁴ Truyu kuig køn tru merrabsrø nø kan altar mara kusruinug. Incha truyu Abrambe Jehováwei munchiwan isub wamabig køn.

⁵ Lot tru Abramba lincha ibikkucha ubishamera køben, waaramera køben, carpa yamera køben tøgagig købig køn. ⁶ Incha pirøbe kanbalatø lincha waramibe truburab tre lendø kømíg køn, kaguende nøm tøgaguiløbe purø nørrø kua, trubalatøbe waramgaig købig køn. ⁷ Indiibe kan kwaløm Abramwei ushameran ashibeløba, Lotwei ushameran ashibeløba aleguiab kurrabelø køn. Incha agucha tru urasbe cananeosmeraba ferezeosmeraba truiløgucha truyu warabelø købig køn. ⁸ Inchen Abrambe Lotwane trenchibig køn:

—Nam pailainug lata, katø nai ubisha ashibeløba, ñui ubishameran ashibeløba truiløgucha chi kwayab kømig chi kaanrrain cha, kaguende nambe nunelø ker cha. ⁹ ¿Pirøbe asimburab kerriguba ñui merrab pasrømuittaru? cha. Tiusmanda nainukkurri tarømisrøtra cha, ñi atsimay ibene, nabe kursmay yamønrrun cha, ñi kursmay ibene, nabe atsimay inrrur— cha.

¹⁰ Inchen Lotbe ashib pasrøwabe, tru Jordan chaabe kerriguba Zoarsrøngatig pizheelø purø tøgagig pirømera kui ashibig køn. Jehováwei ellmarin tul lata tabzhikke; kabe tru Egipto pirømera lataikke. Tru Jordanbe treeg kuig køn, Jehová

Sodoma ciudawanba Gomorra ciudawanba pinishimøwatøbe. ¹¹ Incha Lotbe kerrigu Jordan chagwan nø merrarrowa, Lotbe tru pørr neeshibguebwansrø ibig køn. Incha øyamay Abramba, Lotba nøørø misrig køn. ¹² Abrambe Canaán pirau kørrømisra tsuben, trune Lotbe tru Jordan chag pirø ciudamerasrø tsunrrab ibig køn. Incha tru nui carpa yamerane Sodomasrøngatig lasrua pønsrøb ibig køn. ¹³ Inchen tru Sodoma warab misaamerabe larrø kailø kua, larrø trømbøgølig marøbelø købig køn, Jehováwan kalø marøb.

¹⁴ Inchen yandø Lotbe Abramwan tarømisringuen køben, Jehovábe Abramwane trenchibig køn:

—Abram, kurrasha cha, ñi pasrainukkurri tab ash cha, waguebwansrø, walliguebhwansrø, pørr neeshibgatøwansrø, pørr pinebgatøwansrø, ¹⁵ pirøwan muba kuimburab mayamba ñi nebua asigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba managatigweyasig na ñun tranamønrrun cha. ¹⁶ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nørrø køptø kan pirau usrøtui lataig kønrrai maramønrrun cha. Usrøwanma muguen mundamgaig kuig køppe, ñuinukkurri amrrub misaameragucha mundamgaig kønrrun cha. ¹⁷ Kurra, tru pirø yamay maya yab kuigwanba, lendømay mayan kuigwanba llirab inrrø chibig køn, kaguende nabe ñun tranamig køn— cha.

¹⁸ Incha Abrambe tru nui carpa yameran picha kusrua, Manre tainug nørrø parøndzig encinas tusrmera pønrrabnug tsunrrab ibig køn, tru Hebrónsrø. Incha truyube Jehováweyasig kan altar kusrubig køn.

14

Lotwan Wesrawa Srua Amben Abram Kerrab

¹ Tru kwalømmerawan tru Amrafelbe Sinarsrø rey køben, Ariocbe Eleasarsrø rey køben, Quedorlaomerbe Elamsrø rey køben, Tidalbe Goyimsrø rey købig køn. ² Incha truiløbe kwayabrren købig køn, Sodomasrø rey Beraba køben, Gomorrasrø rey Birsaba køben, Admasrø rey Sinabpa køben, Zeboimsrø rey Semeberba køben, katø tru Belasrø reyba købengue, truike Zoargucha taig. ³ Incha tru i trattrogatø reymera nømui suldaumeraba tru Sidim chagu kanbalatø misrig køn kwayanrrab, tru Mar Trebi taisrø. ⁴ Tru rey Quedorlaomerbe nømune pa trattro y pa pila nø karub tøgagøben, pa trattro y pøn pilayube tru trattrogatø reymera tru Quedorlaomerwan mas karuig mørøb melømønrrab mur pønrramisrøbelø køn.

⁵ Incha tru pa tratro y pib pilayube Quedorlaomerbe tru reymera nuingatø pønrrabeløba Astarot Karnaim pirausrømay amba, truyube refaitasmeran kanawa kørromarøppe, Ham taisrømbe zuzitasmeran, Save Quiriataimsrømbe emitasmeran, ⁶ Seir tunmerawansrømbe horeosmeran kanawa kørromara, tru Paran chaamerasrøngatig ambubelø køn, tru misag waraimiig chi misrmø pirø puluwansrø. ⁷ Incha truiløbe katøle amrruabe, tru Gadessrø Enmispas taisrø pua, amalecitasmerai pirømerasrømbe kerriguh chi købigwan chishtø pinisha, katø tru Hazon Tamar pirau amorreosmera warabelan treetøweih mara kørromarøbelø køn.

⁸ Inchen Sodoma rey køben, Gomorra rey køben, Adma rey køben, Zeboim rey køben, Bela rey køben, Zoarsrø rey køben werrua, Sidim chaasrø tru reymeraba kwayab mendabelø køn. ⁹ Tru Quedorlaomer Elamsrø reyba, Tidal Goyimsrø reyba, Amrafel Sinarsrø reyba, Arioc Eleasarsrø reyba truilø nøm pib reymera tru trattrogatø reymeraba kwayabelø køn. ¹⁰ Inchen tru Sidim chaasrømbe asfaltos pisumera truba, truba tøgānug kuig køppe, tru Sodoma reyba Gomorra reyba tru kwayabyugurri nui suldaumeraba wegørra lulen, møiløbe truyu chab kegørrøben, kan reymerabe tunmerasrømay trubab chab luløbelø køn. ¹¹ Inchen tru pib reymera kanabeløbe Sodomaba, Gomorraba ciudayu chigurrimbunø købigwan, mamiimeran nømui mara wesrawabe, yandø truyugurri ambubelø køn. ¹² Inchen tru Abramwei nunewei nusrkai Lotgucha sodomasrø tsubig kuig køppe, nungucha merrarrawa, tōga srua ambuptinchibelø køn, nui chi tōgamisrigwanbañaungue.

¹³ Inchen møikkøsrøn truyugurri welula arrubiibe, tru hebreo Abramwan igwan kerriguh eshkabig køn. Inchen Abrambe amorreo tru Mamre taigwei tru nørø parøndzig encinas tusrmera pønrrab puluwan tsubig kuig køn. Tru Mamrebe Escolweimba, Anerweimba nuneg køben, truiløbe Abramwanweingatø pønrrabelø treelø købig køn. ¹⁴ Incha Abrambe tru nui yautøwei kal-lawarmeran trescientos dieciocho tru kwayamigweyasig kusrenani mōgueløba tulaamba, truiløba webya, tru pibgatø reymeran wetøgønrrab Dansrøngatig pasra ibig køn. ¹⁵ Incha

yandø yem køben, Abrambe tru kwayamig kusrenni møgueløba, pesan københ kwayanrrab kegørre, Hoba taisrøngatig pasra ambubelø køn, Damasco tru waguebgatømay pasrab ciudasrø. ¹⁶ Treencha chigurrimbunø wesra srua ambiilan katøle chab kerrab, katø nui kasugunø Lotwan nui chigurrimbunø tøgamisriilanbañau kerriguh chab kerrabig køn, katø ishumburmeranba, katøganelanba.

Melquisedec Abramwan Mayanguen Tabig Nebuig Kønrrun Chib

¹⁷ Abrambe Quedorlaomerwanba truigwein-gatø pønrrab reymeranba kanawa arruben, Sodoma reybe, tru Save taig chaasrø katønrrab webibig køn, truike tru Reywein Chagu.

¹⁸ Inchen tru Salemsrø rey Melquisedecbe, Tius Mayeelain Pala Pasrabigwei sacerdotebe pirrimba, vinoba wesrua, ¹⁹ Abramwan mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbig køn, øyeeg wammeratøga: “Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba, Pirøwanba Marøbig ²⁰ Tius Mayeelain Pala Pasrabig Purø Nuigwan maya nuguen tabig wamindig kønrrain cha, tru ñun ashig kømui inchibelan ñui tasku tranøbigwan. Inchen Abrambe chigurrimbunø katøle wetørrawa srua arrigwan cienyugurri diezwane wesrawa, Melquisedecwan tranøbig køn.

²¹ Inchene tru Sodomasrø reybe Abramwane trenchibig køn: —Misaamerane nan trannrra cha, chigurrimbunø købigwane ñi tøga kørrømisrtrig— cha.

²² Inehene Abrambe tru Sodomasrø reywane trencha løtabig køn:

—Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba Pirøwanba Marøbig Jehováwan jkatø! nabe treebe marmumønrrun cha, nabe trendaig kuig køn cha. ²³ Ni kan train pitiøguen—, kabe nai alpargatis tsi-unøtøguen nabe ñuiwane chiwangucha nai marmumønrrun chibig køn, ñi managuen øyeeg chimønrrai: “Abrambe nagurrinrre pua misrig køn” cha. ²⁴ Tru na pera pasraig møguelø mab mutsigwandø srørri maig kørørmistrain cha. Inchen tru naba amrrub møguelø Anerba, Escolba, Mamreba truiløbe si, nømuimburappe ka utønrrun— chibig kø n.

15

Tius Abramwan Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørørmisrøb

¹ Inchen øyeelø chab puraiben, kan piab lataigu Jehováweinukkurri wam Abramwan trenchibig køn:

—Abram, chi kørig kui inchimøta cha. Nabe ñun chi kømønrrai ashib tøgä pasrabig truig kur cha. Ñun tranamibe purø nuig kønrrabig køn— cha.

² Inhendø Abrambe trenchibig køn:

—Jehová Tius ¿Ñi nan keta traniibe chi puruguimøriasamørra cha, na chi urekkaigwane? Inchen tru na chine tøgamisriilan merrarranrrabiibe tru Damascosrø Eliezer kømuitarru?— cha.

³ Incha katø Abrambe trenchibig køn:

—Ñi nan kan nusrkai tranmuig købene, kan nai yautøwei kal-lawei nai kan karuindiig mendig

megabig, truig nai chi tøgaguilan ketig utønrrabig kōn— cha.

⁴ Inchen katø Jehovaweinukkurri wam trenchibig kōn:

—Ñui chi kōbigwane truig ashchabig kōmøtø, truilane ñui nusrkai utønrrabig kōn— cha.

⁵ Incha wambiisrø pera yabe, trenchibig kōn:

—¡Aul! srømbalaneb nesh cha, kōnchabiimeran mundamdø kōtamørtrig— cha. Incha katø trenchibig kōn:

—Ñuinukkurri katøburø ureemerabe øyeetøwein kōnrrun— cha.

⁶ Inchen Abrambe Jehovahāwan kōreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig marmíg lataig, tabig treeg asha pasrig kōn. ⁷ Inchene nøbe trenchibig kōn:

—Nabe Jehovahā kur cha, caldeosmeraim pirau tru Ur taisrøngurri wesrabig i Canāan pirøwan na ñun keta tranrrab.—

⁸ Inchendø Abrambe trenchibig kōn:

—Jehová Tius, ¿tru na truigwan nain kōnrraitamappe nabe mandø incha asamerah? — cha.

⁹ Inchene Jehovahābe trenchibig kōn:

—Kan ishug waara-unøzhig pøn pilaiba, kan cabra pøn pilaiba, kan carnero pøn pilaiba, katø kan palomaba, kan paloma-unøzhiiba srua amø— cha.

¹⁰ Inchen Abrambe tru ushameran kerriguh srua arrua, truilan sølgørrab tab tøbøtag para, tru pariilan tru pinrrøgue, tru pinrrøgue warøbig kōn. Inchendø tru illimerane tøbøtag parmuig

køn. ¹¹ Inchen yau mab illimerabe tru usha kweet-siilø warabelaimbalawan kørørrub amrruben, Abrambe kwaarøsrøbig køn.

¹² Inchen yandø chab pilliraben, Abrambe truba mur kib tsubenba jmøimbe ke yalø løstøgølig nun itøgasrøptinchen! nøbe truba kørig kui inchibig køn. ¹³ Inchene Jehovahé trenchibig køn:

—Isa kømøtø, ñuinukkurri amrrub misaamerabe, ka peguelaim pirautø warønrrabelø køn cha, nømbe truilø karub sruaguindeelø meløwa, pilamera cuatrocientos nebumne larrø kaig indinab melønrrabelø køn cha. ¹⁴ Inchendø tru nu sötø misaamera pasrabig nømun ka karuptø srua kønrrabelangucha numune møra melønrrai maramønrrun cha. Inchen trugurrimbunø tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe yandø treeg melainukkurri wegørra ambuppe, purø tøga misaamera webamba amrrun chibig køn. ¹⁵ Trune ñibe ñui møskaløba pishindø tab israb tsumisrtrabguen cha, larrø køllizhig misra kwaben, sørøben.

¹⁶ Inchen tru pimmaygatig srøig srøig misag kurra amrrubeløbe katøle i pirautøweih amrrunrrab køn cha, kaguende truilø pumuatøbe tru amorreosmera larrø kaig marøb amrruibe ke awentamgaikkatiibe pumø srø kønrrun cha.

¹⁷ Inchen yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, kan horno naguish kuchibiiba kan nag tulun pilabiiba kenamisrøbig køn. Incha truiløbe tru ushameran kweecha tab tøbøtag pirisha ambumay, imay wari utøwan puraambubelø køn. ¹⁸ Tru kwaløm Jehovahé Abramba øyamay kønrrai martrab cha kørømarabe, trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan na tranamig køn cha, Egipto pirau piyugurrimbunø, Eufrates tru nu pisrøngatikke: ¹⁹ ceneosmeraim pirømeran køben, cenezeosmeraim pirømeran køben, cadmo-neosmeraim pirømeran køben, ²⁰ heteosmeraim pirømeran køben, ferezeosmeraim pirømeran køben, refaítasmeraim pirømeran køben, ²¹ amorreosmeraim pirømeran køben, cana-neosmeraim pirømeran køben, gergeseosmeraim pirømeran køben, jebuseosmeraim pirømeran købengue.

16

Agarba Ismaelba

¹ Abramwei srai Saraibe ureg tøgagønnrab kaimabig kuig køn. Inchende kan nui karuindiig megabig egipcia ishug Agar taig tøgag kua, ² Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Nane Jehovahé ureg chigaig kønnrai treeg martan cha. Inchendø tiusmanda tru namui karuindiig megabig tru Agarwan pera, ki chibig køn. Inchippa truikkurri na ureg tøgaguinabgun—cha.

Inchen Abrambe Sarai taigwan mørøbig køn. ³ Inchen Saraibe tru karuindiig megabig Egip-tosrø Agarwan pera arrua, Abramwan srai lataig kønnrai tranøbig køn. Abram Canaán pirau pa trattro pila tsuben, øyeeg purayaig køn. ⁴ Inchen Abrambe tru Agarba kib waramisren, tru ishuube kwanrriig misra, yandø unø tøgamisrarmab isua,

nun karub pera købig Saraiwane namig ashib ke-bibig køn. ⁵Incha Saraibe Abramwane trenchibig køn:

—Ñigurrindø køn cha, nan mandøguen kømui isui uñchai marøbiibe. Ñune ñui srai lataig kønrrai nai karuindiig megabigwan na tranig køn cha. Incha mømibe nøbe unø tøgā kønrrab køppe, nane namig ashib kebitan cha. Incha Jehová nø ashchun chibig køn, na kalø marig kuin kui, ñi kalø marig kuin kui.—

⁶Inchen Abrambe Saraiwane trenchibig køn:

—Ñui ka karuindiig megabiibe ñuin tasku køn cha. Ñun maig marøg køben, treeg mar— chibig køn. Inchen Saraibe kaig inchib mendøben, Agarbe welula yam nebuig køn.

⁷Indig Jehováwei ángelbe tru mu misag waraimø pirømerasø kan pigab menda Agarwane wetørrabig køn, Shursømay ambi maywansø.

⁸Inchabe payibig køn:

—Agar, Saraiwei ka karuindiig megabig, ¿Chugurri arrugu? cha. ¿Chumay inrrab inchigu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nan karub pera købig Saraiwan nabe trubab welula arrur— cha.

⁹Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Ñui karub pera købigweimay katøle llirawa ya, tammay mur kurrashmø, nø maig chiben nui tasku treeg mørøb megau— cha.

¹⁰Incha katø ángelbe trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran purø nørrø kønrrai maramønrrun cha, purø nørrø køptø mundamguengaikke.—

¹¹ Incha ángelbe katø trenchibig køn:

—Ñibe kwanrriig køn cha. Ñibe kan nusrkai tøgagørrun cha. Incha Ismael munchi pasrtrig chibig køn, kaguendø ñi larrø isui miaben, Jehovahábe mørig køn cha. ¹² Nøbe muguen kemalamgaig kønrrabig køn cha, kan kaambu mula-unø lataig. Incha nøbe mayeelan kwayam lanrrabig køben, katø nungurringucha mayeelø kwayam lanrrun chibig køn. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsunrrun— cha.

¹³ Incha Agarbe Jehovahába wamindig køppe, nøbe nune trencha wamabig køn:

—Ñibe tru nan ashib wab Tius køn— cha. Kaguén Agarbe trenchibig køn: “Øsig Wab, katø Nan Ashibigwan nabe ashar” cha.

¹⁴ Incha tru pisuwane treeg wamig købig køn: “Øsig Wab, Nan Ashib Inchibigwein Pisu” cha. Inchen tru i pisube Gadesba, Beredba tøbøtagu kørrømisrøbig køn.

¹⁵ Indig Agarbe Abramwei kan møg-unø tam-misren, Abrambe Ismael munchi pasrøbig køn, tru unan.

¹⁶ Inchen tru Agar Ismaelwan tammisrøb uras Abrambe pilamera ochenta y seis tøgaguig købig køn.

17

*Tru Srøig Øyamay Kønrrai Martrab Cha
Kørrømarigwanba Circunsicion Marigwanba
Caminchibig*

¹ Abram pilamera noventa y nueve tøgagøben Jehovahábe kenamisra trenchibig køn:

—Nabe Maramburab Marøbig Purø Nuig tru Tius kur cha. Ñibe nai merrab sølgandø, mu mandamgaig uñ cha. ² Nabe ñiba øyamay kønrrai martrab cha kørrømarøb, katø ñui misaamera larrø nørø larrøbitchai marøb indamønrrun— cha.

³ Inchen Abrambe maløwan pirau kebatamne utsøbasren, Tiusbe nune trenchibig køn: ⁴ —Iig køn cha, tru na ñiba øyeeg maramønrrun cha kørrømariibe, ñibe tru purø nørø chi misag sötømeraindøgucha ñi møkain kønrrai. ⁵ Ñibe mas Abram munchi kømøtø, ñibe Abraham cha wamig kønrrun cha. Kaguende nabe ñune tru purø nørø chi misag sötømeraindøgucha ñibe nømui møkain kønrrai pasrar cha.

⁶ Ñuinukkurrimbe purø nørø misag nemisrtrai maramønrrun cha. Ñuinukkurrimbe misag sötømera nørø køb, ñuinukkurri katø reymera køb inchun cha. ⁷ Katø nabe, ñiba ñuinukkurri amrrub misaameraba øyeeg martrab cha kørrømaramønrrun cha, katøle srøig, srøig misag kurrab amrruimørig katø øyeeg martrab cha mara pasramønrrun chibig køn, managatig pasrønrrabig, nabe ñuimba, ñuinukkurri amrrub misaameraimba nabe pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømønrrun cha. ⁸ Ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tru ñi ka arruatiig tsuin pirowan tranamønrrun cha, Canaán pirowan muba kuimburab managatig tøgagønrrai. Inchen nabe pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømønrrun— chibig køn.

⁹ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Tru na ñun øyeeg martrab cha kørømarigwane ñibe, maramig kòn cha, ñiba, ñuinukkurri katøle srøig, srøig kurrab amrrub misaameraba. ¹⁰ Iig kòn cha, tru na ñiba øyeeg martrab cha kørømarig, katø ñiba tru wendø ñuinukkurri amrrub misaameraba. Inchen trunun maramig køben, ñimui utube mu møøtøgucha circuncidaig kønrrun chibig kòn. ¹¹ Ñimbe circuncidanrrigay cha, naba, ñimba tru øyeeg martrab cha kørømarigwan treeg marigu asamig pasrønrai. ¹² Trune kwalømyube mu møguelandøgucha circuncidanrrigay cha, katøle katøle ureemera kurrab amrruimørig, ñui yau kal-laweig kui lata, kabe amrrub misaameran peniilø kui lata. ¹³ Inchawei ñui yau kal-laweig kui lata, kabe kan anwei penig kui lata nømbe circuncidaig kønrrabelø kòn cha. Inchen, tru asru siñalbe tru treeg martrab cha kørømarigwan managatigwein kòn cha eshkabig kòn.

¹⁴ Inchen tru circuncidamígwane ñimui misag utugurrimbe wegutsig kønrrun chibig kòn, kaguende na øyeeg martrab cha kørømarigwan itøbunikkurri.—

¹⁵ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig kòn:

—Ñui sraimbe Sarai cha wamig kømøtø, yandø Sara cha wamig kønrrun cha. ¹⁶ Nabe nune mayanguen tabig nebuig kønrrai maren, nøbe ñui kan nusrkai tøgagønrrun cha. Nabe mayanguen tabig nebuig kønrrai maren, nøbe nørø sətø misaamerai usrin kønrrabig køben, katø nuinukkurrimbe misag sətømerai reymera werrunrrun — chibig kòn.

17 Inchen Abrahambe nui malowan pirau kebatamne utsobasrabe, nui manrrø umbutø intsab trenchibig køn: “¿Kan møg pilamera cien tøgag kua, unø tøgag kønrrautah? cha. ¿Katø Saragucha pilamera noventa tøgag kua, unø tøgagømdø kønrrautah?” cha. 18 Inchene Abrahambe Tiuswan trenchibig køn: —Ñi treeg martrab cha kørrømisrigu Ismael truigwane nø tøgag pasrønrrai tranø— cha.

19 Inchene Tiusbe trenchibig køn:

—Isa kømø, Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrrab køn cha, truigwane Isaac munchi pasrtrig cha. Nabe tru øyeeg martrab cha kørrømarigwan Isaacweinukkucha katøle treetøwei marig kørrømisrtrai indamønrrun cha. Inchawei na treeg marigwane wendø nuinukkurri amrrub misaameraba managatig tøgag pasramønrrun chibig køn.

20 Inchen Ismaelweimburabgucha nabe ñun mōrar cha, nungucha mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun chibig køn. Nøgucha ure-emera larrø nōrrø tøgagønrrai marøb, purø nōrrø misag sōtø larrøbitchai marøb indamønrrun chibig køn. Ismaelbe karub ashib pōnrrōnrrabelø doce nōrreelai mōskain kønrrun cha. 21 Inchendø na tru øyeeg martrab cha kørrømarigwane Isaacba kønrrai mara pasramønrrun cha, tru Sara katø pila øyan kwalømmerawan tru tøgagønrrab kui unøyu.—

22 Incha Tiusbe Abrahamba chab waminchabe, nuinukkurri tarømisra ibig køn.

23 Inchen Abrahambe nui nusrkai Ismaelwan køben, tru nui karuig mendig melabelø nui yau kal-lawarmeran køben, anwei pena tøgaguilan

køben, Abrahamwei yau mu mōguelø purrabelane kerriguba wama, tru kwalømdøwei circuncidabig køn, Tius maig karuig køben, treekke.

²⁴ Abraham tru circuncidab urasbe pilamera noventa y nueve tōgaig købig køn.

²⁵ Inchen nusrkai Ismaelbe tru circuncidab urasbe pilamera pa trattro y pøn pilaig købig køn.

²⁶ Inchawei tru kwalømdø Abraham køben, nui nusrkai Ismael køben, ²⁷ mayeelø tru nui yau purrab mōguelø køben, katø nui yau kal-lawar kui lata, katø amrrub misaameran peniilø kui lata, mayeeløbah circuncidaig kuig køn.

18

Isaac Kal-lanrrun Cha Kōrrømisrig Købig

¹ Incha Jehovábe Abrahamwan kenamisrøbig køn tru Mamre tainug nōrrø parøndzig encinas tusrmera pōnrrab pulu, tru nui carpa yau yaskabu waben kwaløm tru mas purø mur pōrr asentab pasrøben. ² Incha mōimbe nō kurraashene, pōngatø mōguelø nuin pinrrøgue pōnrraptinchen, nōbe tru mōguelan amrruy chinrrab yaskabugurri luløb ya, maløwan pirau kebatamne utsøbasrabe trenchibig køn:

³ —Nai kasuku, na ñui karui megabigwan ñi nan tab indamdiig kui asønaig købene, trube, ib imøtø, lincha kōrrømisrtra cha. ⁴ Nabe pi srua amrrungarumōnrrun cha, ñimui katsiimeran kwalamig. Trugurrimbe tusr umbu isrønrrigay cha. ⁵ Na ñi maig chiben purugunrraptøwei wabigwei yaburab puramrrab amrruig købene, nabe lamø mamig manrrai sruaarrumōnrrun

chibig køn, ñimui ambamigwan chishtø ambamdø kønrrai.— Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñi maig taigwan mar— cha.

⁶ Inchen Abrahambe tru Sara waig carpa yausrømay kørinatø lulabe, trenchibig køn:

—Petøzhiitø purø tab harinawan arroba y media menrra, nemøra, harinawan masawa, trutøga pirrimera naarrøsryu kar— cha.

⁷ Incha Abrahambe tru waara purrabsrømay luløb ya, kan truba tab waara-unøzhigwanh mer-rarawa, nui karuig mendig megabigwan tranen, trube mamigweyasig ¡katø! petøzhiitø tamarøbig køn. ⁸ Incha queso køben, pitsø køben, tru waara kweecha tamarigwan køben, nømun manrrai pønsrøbig køn. Incha Abrahambe nøm mab kømne tru tusr umbu ashib pasrøben,

⁹ truiløbe payibelø køn:

—¿Ñui srai Sarabe chu wah?— cha.

Inchen Abrahambe:

—Yu carpa yau wainrrun— chiben, ¹⁰ kan møig køsrønbe trenchibig køn:

Nabe katø pila katø øyan kwalømmerawandøwei arrumønrrun cha. ¡Au! Tru urasbe Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrrun— chibig køn.

Inchen Sarabe, nømui wendau, tru carpa yau kebambi yaskabu tru wamindigwan mørøb pasrabig køn. ¹¹ Inchen Abrahamba Sarababe yandø mur køllireelø, Sarabe yandø pabøguen pinig købig køn. ¹² Inchen Sarabe intsaptinchibig køn, nui umbutø treeg isub: “¡Paare! kan na yan kølliibe, ke trengatikkucha kønrrai indamdiig kønrraitarru cha katø nai kekkucha yan kølligwein køben.”

¹³ Inehene Jehovahábe Abrahamwane trenchibig køn:

—Sarabe trenchib intsan cha, ¿Kan isa kømø, treeg kønrrab kø chinder? chib. ‘Na yan køllig købendø, kan unø tøgagømig.’ ¹⁴ ¿Kabe Jehovaháweingan kaimamdiig chi købig kuitarru? cha. Inchawei katø pila arrubigu tru chu ura treeg kønrrun taiguh, na katø ashchab arrubene, tru urasbe Sarabe kan nusrkai tøgaguen wanrrun—chibig køn. ¹⁵ Inchen Sarabe kwaarøppa, trenchib isabig køn:

—Nabe intsømuig køn— cha.

Inehene Jehovahábe trenchibig køn:

—Ñibe intsabwei indig køn— cha.

Abraham Sodomayasig Purøwaminchib

¹⁶ Incha tru møgueløbe kurra, Sodomagueb-srø ashabe yandø truguebsrø ambub mendøben, Abrahambe ungua chinrrab nømba lincha ibig køn.

¹⁷ Inchen Jehovahábe nuinøtø treeg isubig køn:

“¿Na chi martrab indigwan nagan Abrahamwan eshkamø maramuitarru? cha. ¹⁸ Nøbe purø nørrø misag sötømera, trurrigu mu chindamgaig murig, katø nøgurri chi misaameratøgucha pirø muba kuimburab warabeløbe mayanguen tabig nebuilø treeg kønrrab køben. ¹⁹ Nabe nui ure-meranba nuinukkurri amrrub misaameranba kusrennrrai wesrawa pasrar cha, tru nø martrai karua pønsraillan møra marøppe, tru tabig sølgandø mariguba, nø tabig kui asamig mariguba kønrrain cha, tru øyeeg mariiløgurri Abrahamwan Jehova maig martrab cha kørrømariibe kerrigu treeg neb-unrrai”.

²⁰ Incha Jehovahé Abrahamwan trenchibig køn:
 —Sodomaimburappa, Gomorraimburappa, truyu misaamera yeeg kaig martan chib trashib eshkab melaibe masken, masken køben, nømui kaig mariiløgucha masken, masken nuraben, purø trømbøig mindin køn cha. ²¹ Møimbe na kørraarrumønrrun cha, tru nøm øyeeg, øyeeg kōtan chib trashib melaig nainug pubig isa kōmōtø, treeg købwei indiitashchab. Treeg kuin kuisruandøbe, trube, na asamønrrun— cha.

²² Inchen tru pailø mōgueløbe nōørø misra, Sodomaguebsrø amben, trune Abrahambe Jehovahába pasrabig køn. ²³ Inchen Abrahambe Jehovaháwan kemallabe, trencha payibig køn:

—¿Sølgandø tabig marøbigwanba, kaig marøbigwanba tōgatø pinishinrrapteh?— cha.

²⁴ Inchipa tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø cincuenta købene, ¿tru ciudawan ka pinishinrrapteh? cha, tru ciudayu sølgandø tabigwan marøbelø tru cincuentaeløgurri ciudawan pinishimø, ¿ka købasamdiig kōmuitarru? cha. ²⁵ Treekkatig maramibe chigaaguinrrun cha, tabigwanba, kaigwanba kanbalatø kwanrrai indamig, kan pailøba treetø kalø marig kui lataig. ¡Ñibe mana treeg martrab kø! cha. Pirau muba kuimbura kerriguba maig kønrrabigwan ñi asha marøbig køppe, ¿ñibe maig maramigwan sølgandø tab asha marmønrraitirru?— cha

²⁶ Inchene Jehovahé trencha lōtabig køn:

—Sodoma ciudayu cincuenta sølgandø tabigwan marøbelø wetørrappe, truilan isua, truyube chinchimø, kagøbasamønrrun— cha.

²⁷ Inchene Abrahambe trenchibig køn:

—Nabe nai Señorwan ke menrra inchib lata indinatan cha, nabe ka usrø tuindø kuinabendø.
28 Inchen cuarenta y cincotø købene, trube cincuenta kømuikkurrindø ciudawan kerrigu pinish-inrrapteh?— cha.

Inchene Jehovahébe trenchibig køn:

—Pinishimumønrrun cha, truyu na cuarenta y cinco sølgandø tabigwan marøbelø wetørrappe.—

29 Inchen Abrahambe katøgucha:

—¿Inchippa cuarenta wetørrappe?— chiben, Jehovahébe trenchibig køn:

—Tru cuarenteelan isua, chinchimumønrrun— cha.

30 Inchen Abrahambe katøgucha payibig køn:

—Nai Señor, na øyeeg chiben namømörrunrrig cha. ¿Inchippa truyu treinta wetørrabeneh?— cha.

—Tru treinteelan isua, kagøbasamønrrun— chibig køn Jehovahébe.

31 Inchen Abrahambe katøgucha:

—Nabe nai Señorwan ke menrra indinatan cha, ¿truyu veinte wetørraimbe maig købsruerah?— chiben,

—Veinteelan isua, nabe pinishimumønrrun— chibig køn.

32 Incha katøle Abrahambe trenchibig køn:

—¡Nai Señor, nan namømörrunrrig cha, i piejindøh na ñun katølø trenchibashibsruguh cha: ¿Inchippa truyu pa trattrø wetørraimbeh?— cha.

Inchene Jehovahébe trenchibig køn:

—Tru pa trattrøn isuptø, pinishimumønrrun— cha.

³³ Incha Jehovábe Abrahamba øyeegwan chab waminchabe, yandø truyugurri iben, Abrahambe nui carpa yaumay katø arrubig køn.

19

Sodomanba Gomorranba Pinishib

¹ Incha tru pagatø angelesmerabe tru Sodomasrømbe nøsig pineb iben, pubene, Lotbe tru Sodoma ciudayu kebambi yaskabsrø wabig køn. Incha Lotbe truilan ashippe, amrruy chinrrab pasramisrøptincha, maløwan pirausrø kebatamnégatig utsøbasrøbig køn. ² Inchabe trenchibig køn:

—Nai kasukumera, na ñui karui megabigwei yausrø kørørmisrtrab amrrurray cha. Incha ñimui katsiimeran kwallchigay cha. Incha srønabe løtsø kurra ñimui ambamigwan amrrigay— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Kah cha, møi yembe nambe yu umbu puinu-utø, ka kørørmisrtrab ker— cha.

³ Inchen Lotbe truba truba inchen, nømbe nøba amba, nui yau kebamben, nøbe tab mamiimera tamarøb, pirri chi levaduragailø karøb inchen, nømbe mabelø køn.

⁴ Inchen nømbe kinrrabguen waramismøwatø, tru ciudayu møgueløbe yawan kerrigu chab tulsrubelø køn, maya misag matsøreløgurrimbunø kølleeløgatikke. ⁵ Incha Lotwane trenchib trashibelø køn:

—Tru ñui yau kinrrab amrrub møgueløbe chu purra? chib. ¡Wambig webetay! chib. Nambe nømbe ishumburmeraba lataitøwei marøg kuin pønnrer— chib.

⁶ Inchen Lotbe wambig webya, yaskabwan kasrøb trenchibig køn:

⁷ —Nai misaamera, tiusmanda øyeekkatig trømbøgøliibe martrab inchimøtay cha.

⁸ Nabe pagatø nimbasrmera tøgag kur cha, managuen kan mu møøba kimeelø. Nabe tru-ilane wertrur chibig køn, ñim truilan maig marøg køben martrigay cha. I møguelane chigucha treebe marmørrunrrigay chibig køn. Kaguende truiløbe nai yaambu mugøben kaig martrab inchib kønrrain kømøtø, na ashib tøgaguilø purran— cha.

⁹ Inchene nømbe trenchib løtabelø køn:

—¡Yugurrimbe mendatsu! — cha. Inchabe treekkucha chibelø køn:

—Ya peesriig namui utu ka tsunrrab arru-atiig købendø, ¡paare! ¿namune maig maramigwan ke ñi asha karunrrab indirru? cha. Møimbe truilan lataguen kømø, ñune purø trømbøikken martrumøn— chibelø køn. Inchabe Lotwan melambua, yaskabsrø kemalla, yaskabwan wesra kutchab inchibelø køn.

¹⁰ Inchen tru pailø møgueløbe yaambugurri taska kemørøppa Lotwane yaambumay kesrub, trugurrimbe yaskabwan kasrøptinchibelø køn.

¹¹ Incha tru møgueløbe tru yau yaskabu melambub amrrubelane kammeran ashmeelø misrtrai marøptinchibelø køn, mas unøtiigwangurrimbunø kølliwangatikke. Inchen nømbe yaskab lab ke mandøguen kømui inchib købig køn. ¹² Incha tru møguelø kørrømisrøbeløbe Lotwan trenchibelø køn:

—¿Ñigan ñui yaelø mas tøgagøtirru? cha. Ñui yernomeran køben, ñui nusrkalan køben, ñui

nimbasmmeran køben, yugurri wesru chibig køn.
¹³ Kaguende nambe i ciudawan kerrigu pinisamig køn cha. Tru katøgan misaamera yeeg kaig martan chib trashib eshkab melaibe Jehová nø waisrø puin køn cha. Inchagurri Jehovábe namune ciudawan pinishinrrai ørig køn— cha.

¹⁴ Inchen Lotbe tru nui yerno kønrrabeløba waminchab webibig køn, tru nui nimbasmmeran kasharanrrab misrarmera købeløba. Incha trenchibig køn:

—¡Mallatø webambay! cha, kaguen Jehovábe i ciudawan pinishinrrab køn— cha. Trune nui yerno kønrrabeløbe ka intsab trendaitamaptøh isubelø køn.

¹⁵ Inchen yandø tør— rrab arruben, ángelesmerabe Lotwan mallatø indingarub, trenchibelø køn:

—¡Mallatø inchi chiben! cha. Ñui sawanba, ñui pagatø nimbasmmeranba yu purrabelan pera inrrø chibig køn, ciudayu trømbøig nebunrrai marigu ñim pinømønrrappe.—

¹⁶ Inchen Lotbe ke peguen inchimuben, tru pagatø møgueløbe nunba, nui sawanba, nui pagatø nimbasmmeranba tasku kemøra, nømune ciudayugurri wambiisrø wesrubelø køn, Jehováwei lastima asiitøga. ¹⁷ Incha yandø ciudayugurri wambiisrø wesrawa pasrabe, kane trenchibig køn:

—¡Ñui øsig kuigwan ñi tøgønrrappe, welula inrrø! cha, wendømay keshmøwei, i chagu chu pasramismøweingue. Ñui øsig kuigwan tøgagønrrab tunsrømay lul cha, pinømønrrappe.—

¹⁸ Inchene Lotbe trenchibig køn:

—Kah, cha nai kasuku na ñim maig taigwan megabig tiusmanda, treebe kaimamønrrun cha.
¹⁹ Nabe ñimuin kabyu tab kui asig kuinaig købene, nai øsig kuigwan na tøgagømig kønrrai ñimbe nane purø nu lastima asig køn cha. Inchendø nabe tunsrømaybe lulrrab kaimamønrrun chibig køn, inchippa na trusrø pumuatø kaig attrabig nan wetøgøben, kwamig kømønrrai. ²⁰ Yu puluwandø kan lamø ciudagøllig køn cha, trusrømaybe lulamønrrun chibig køn nabe. Trusrømay ibashcha cha, pøs, truike lamø ciudagøllig kømuitarru cha—truyu na øsig kømigwan ka tøgagømig kønrrai.—

²¹ Inchen trenchibig køn:

—Ñi øyeeg miaigwangucha nabe mørar cha. Tru ñi wamindi ciudawane nabe pinishimumønrrun chibig køn. ²² Trube, øsig kug købene, mallatø trusrømay lul chibig køn. Kaguende ñi trusrø pumuatøbe, nabe chigucha martrab kaimamønrrun— cha. (Inchagurri tru ciudawane Zoar cha wamig kuig køn.)

²³ Inchen Lotbe Zoarsrø pubene, yandø pørrbe neeshib arrubig køn.

²⁴ Inchen yandø Jehovábe srømbalasrøngurri azufreba, naaba sre pubig ørøbig køn Sodomaïmbalaba, Gomorraïmbalaba. ²⁵ Incha tru ciudameranba, katø truyu warab misaameranba, tru chaameranba, katø tru pirau chi kal-lawa pønrrabelanbañau chishtøh pinisaig købig køn. ²⁶ Inchen Lotwei sraimbe mømimbe wendømay keeshenba, nøbe maig kuimaytiig tre srug misra pasrambuig køn.

²⁷ Katø kwaløm Abrahambe løtsø kurra Jehovába tru nø waminchib pasraisrømay ya,

28 Sodomaba, Gomorraba katø trusrø muba chag kuimburab truguebsrø ashene, naguishbe kan nu tra pachib lataig piraugurrimbe kurrab pasraptinchibig køn.

29 Øyamay tru muba chag kuimburab ciudameran Tiusbe pinisaig køn. Inchendø Tiusbe Abrahamwane isua tøga pasrøwa, tru Lot tsuig ciudameran purø trømbøig pinishib arrubigugurri Lotwane wesraig køn.

Lotba Nui Pagatø Nimbasrmeraba

30 Inchen Lotwane Zoarsrø kørømisra tsumibe kørig køben, nui pagatø nimbasrmeraba tunmera tøga pirømerasrø tsunrrab ya, nømbe pøneløba kan peña trab pasrabyu warønrrab kørømisrøbelø køn.

31 Indiibe kan kwaløm køli nimbasrbe tru wendø numøsrwane trenchibig køn:

—Namui møskaimbe yandø kølliizhig køben, yu nam warainuube namba kasharanrrabelø muguen møgueløbe kaagøn cha, yu piraube mutøgucha trendø treeg kasharamig købig købene.

32 Namui møskawan vino mutsøsra mutsiirana, nøba kigun cha, trumay namui møskaweinukkurri amrrub misaamera tøgagømig kønrrain— cha.

33 Incha tru yem møskawan mutsiirana, køli nimbasrbe kebya, møskaimba kibig køn. Inchen møskaimbe nune kinrrab tsumisren, mørmøwei, ni katø kurra iben mørmøwei indin købig køn.

34 Incha katø kwalømbe tru køli numøsraimbe wendø numøsrwane trenchibig køn:

—Nabe marig yem nai møskaimba kiaig køn cha, katø mõi yemgucha mutsiirana, mømbe ñi kebya kinrrig cha, trumay nam namui møskaweinukkurri amrrub misaamera tøgagømig kønrrain— cha.

³⁵ Incha tru yem katø mōskawan vino mutsøsa mutsiirana, wendiibe kurra, katø mōskaimba kibig køn. Inchen mōskaimbe chu uras nōba kinrrab tsumisri mōrmøwei, ni chu uras kurra, yai mōrmøwei inchibig køn. ³⁶ Incha Lotwei pa mimbasrmerabe pailøba mōskawei kwanrreelø kōrrømisra, ³⁷ køli nimbasrbe kan nusrkai tøgamisra, truigwane Moab munchi pasrig køn. Treekkurri truike mōi ya moabitasmerai mōskain køn. ³⁸ Inchen wendiikkucha kan nusrkai tøgamisra, truigwane Ben-ammi munchi pasrøbig køn. Inchen truike tru mōi ya amonitasmerai mōskain køn.

20

¹ Incha Abrahambe tru nō tsuinukkurri Neguev pirausrømay ya, truike Gadesba tru Shur ciudameraba pōnrrabnug tru utu kōrrømisrøbig køn. Incha tru Gerarsrømbe ka purainrrab arrubig lataitø tsuabe, ² trusrømbe tru nui srai Sarane, “naimbe nōbe nuchag køn” chibig køn. Inchen Abimélec tru Gerarsrø reybe Sarane wamønrrab øra, nui srain kønrrai isua kōrrømarøbig køn.

³ Inchen tru yem Abimélecbe kan piaig tøgaguiyu Tiusbe arrua, nune trenchibig køn:

—Ñibe kwanrrabguen cha, kaguende ñi ñui srain kønrrai ñi kōrrømari ishuube kasharaweig køn— cha.

⁴ Inchendø tru Abimélecbe tru ishuwane pera kib chi marmuig kua, nōbe trenchibig køn: — Señor, ¿chi kalø marmígwangucha ñigan kwetchab indirru? cha. ⁵ Yamba Abraham nøtøwei ¿øyah chimuig kuitarru? cha: “Naimbe nōbe nuchag

køn” cha. Inchen katø ishug misakkucha: “Naimbe nuchagwein køn” cha trendaig køn cha. Nabe nai manrrø umbugurri chi kaig isua kømøtø, nai tasiimeran chishig tøga pasrab, iigwan øyeeg marig køn— cha.

⁶ Inchen Tiusbe piaigu trenchibig køn:

—Nagucha asha pasrar cha, ñui manrrø umbugurri tabig isua marigwan. Incha nabe ñi nan kalø marmønrrai na ñun kebachibashmuig køn cha. ⁷ Inchawei ñi katøle nui keeba inrrai ibashmuisruandøbe ñibe isa kømø, kwanrrabguen cha, ñui yau mutø purrabelø køben tru- iløbañau. Kaguendø nøbe Tius maig karuigwan eshkabig køn cha. Incha ñi øsig kønrrai ñuimburo purøwaminchun cha—

⁸ Indig katø løtsøbe Abimélecebe løtsø kurra, nui tru karub peraguilan wama, truilan mayee- lan nun chi purayaigwan kerriguh eshkabig køn. Inchen tru møgueløbe purø kørø korig kui inchi- belø køn.

⁹ Inchen Abimélecebe Abrahamwan wama, trenchibig køn:

—¿Ñibe namune chi mara pasrøgu? cha. ¿Pøs, nabe ñune chiyu kalø marta? cha. Ñibe naimbal- aba, na misagwan karub tøga waimbalaba purø trømbøig kalø maringarubsrutan cha. Ñibe nane chi maraamíg mara pasrtan cha.— ¹⁰ Incha katø Abimélecebe Abrahamwane trenchibig køn:

—¿Chi isuarre ñibe øyeeg marig kø?— cha.

¹¹ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Nabe nainetø treeg isuig køn cha: “Yusrømbe Tiuswan korig tøgar muguen kaagua, nai srawan

nømui mara kørromarøkkøptø nane kwetchaita-mab”. ¹² Inchendø chiwei isamø chibig køn: “nøbe naimbe nuchagwein køn” cha. Nai møskaweimbe nøbe nimbasrwein køn cha, usrimbe katøgan us-rin kuindøgucha. Inchagurri nabe nune nai srain kønrrai marig køn cha. ¹³ Nai møskawei yaugurri nan Tius ka truørøtø, truørøtø uñchai nan webin-garub uras nabe Sarane trendaig køn cha: Na ñui keg kuitamab isua ñi tōga pasrøwabe trube, øyeeg chirrunrrig cha. Nam chu pub ambi-isrøndøgucha ñibe øyah chirrunrrig cha, ‘ñibe nai nuchag kur’ ”— cha.

¹⁴ Inchen Abimelecbe Abrahamwane ubishamera køben, waaramera køben, katø nui karuig mendig melab mōguelan køben, ishumburmeran køben tranøbig køn. Incha katøle nui srai Sarangucha tranøbig køn. ¹⁵ Incha Abimelecbe trenchibig køn:

—Nai pirømerabe kerriguba ñui merrab pas-ran cha, ñun katøguchi tab tsumdønug, truyu kørromisra tsu— cha.

¹⁶ Incha Sarane trenchibig køn:

—Nabe ñui nuchawane tsantsøn anmera mil tranar cha, tru anbe øyeeg purayaigwan truburø trani an køn cha, truike ñi chi kalø marmíig kuin kui ashchai maya misagwei malau kena-marig kønrrain cha. Trumaybe ñune mugucha kaig waminchippe kønrraamøn— cha.

¹⁷ Inchen Abrahambe Tiusba waminchen, Tiusbe Abimelecwanba, nui srawanba trugurri nui karuig mendig melab ishumburmeranba ureg tōgagønrrai tamarøbig køn. ¹⁸ Kaguende Jehovábe Abrahamwei srai tru Saran øyeeg puraiben

Abimelecwei yauelane ureg chigaanrrai mayeelai matrizwan kasraig kua.

21

Isaac Kal-laig

¹ Nø maig taig købigwan trumay martrab Jehovahé Saran ashchab arrua, nune tru maig tranrrab kørømisrigwan treeg marig købig køn. ² Inchen Sarabe kwanrriig kørømisra, Abraham kølli misagwei kan nusrkai tøgaguig køn. Tius tru mana tøgagørrun taig tru uraske. ³ Inchen tru Sara tøgaguig unø tru mөг-unø kal-labigwane Abrahambe Isaac munchi pasrig køn. ⁴ Incha Abrahambe tru nui nusrkai Isaacwan trattro y pøn kwalømyu circuncidaig køn, Tius maig karuig køben, treekke. ⁵ Nui nusrkai Isaac kal-laben, Abrahambe pilamera cien tøgag købig køn. ⁶ Incha Sarabe trenchibig køn: “Tiusbe nane ka intsøg kønrrai marig køn cha. Møikkøben na unø tøgaguin kui wammørøbeløbe naba ketøtø intsønrrun cha. ⁷ ¿Abrahamwane mugui trenchinrrautah cha, Sara ureg mutsørørrun? chabe. Inchen køben, Abraham ya køllig køben nabe kan nusrkai tranar” chibig køn.

Agarwanba Ismaelwanba Abrahamwei Yaugurri Webusriilø

⁸ Inchen Isaacbe nurab iben, yandø pitsø kuchen, tru pitsø kuchib kwalømbe Abrahambe larrø tab mamiimera tamarøbig køn. ⁹ Inchen Sara ashene, mөimbe tru Egiptosrø Agarwei nusrkai tru Abrahamba tøgaguig unø Ismaelbe, nui

nusrkai Isaacwane ke ka intsatø ashen, ¹⁰ Sarabe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui tru karuindiig megab ishuwane nui nusrkawanba yugurri weguchi cha, kaguende tru ka karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe nai nusrkai Isaacbabe chi tøgaguigwan keta tranamigube tøgatø ashchabig kømøn— cha.

¹¹ Inchen øyeeg wammerabe Abrahamwane purø murig pubig køn, kaguen nui trag unan øyeeg nebuben. ¹² Treeg kuindøgucha Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui karuindiig megab ishuweimburab lata unaimburab lata chi isumøta cha. Sara nø maig taigwan kerriguba ka møra, trunun treeg ka mar cha, kaguende ñuinukkurri amrrunrrab misaamerabe Isaackurri kønrrun cha. ¹³ Inchen tru ñui karuindiig megabigwei nusrkaweinukkurringucha truba truba nørrø sötø misaamera kønrrai nabe treeg maramønrrun cha, kaguende ñuinukkurri arrubig kuimba.—

¹⁴ Indig katø kwalømbe Abrahambe løtsøzhig kurra, Agarwane pirrin køben, pi niguin kalusyu pi køben trana, kildunyu mutøsra, Ismaelwane yandø ñi ashchig cha nun tranabe, ka amrrigay chibig køn. Inchen nøbe webya ya, Beerseba tru mu misag warab waraimøsrø chu pumikkaig llirab uñibig køn. ¹⁵ Inchen tru kalusyu niguin pibe patsaptinchen, unane kan lamø tusr umbusrø wanna, ¹⁶ usrimbe truyugurri kan maya yabgøsrøn ashib wanrrab tarømisrøbig køn. Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Nai unan kwai ashig kømøtan” cha. Inchen usri wamisren, unøbe trashib kishibig køn.

¹⁷ Inchen Tiusbe unø trashib kisigwan møren, Tiuswei ángelbe Agarwan srømbalasrøngurri wama trenchibig køn:

—¿Agar, chinnda? cha. Chi kørig isumøta cha. Kaguende unø nø wainukkurri kisigwan Tiusbe møren køn cha. ¹⁸ Kurra ya, unan tasku kemøra, srua pasramisr cha, kaguende nabe nuinukkurri misaamera purø nørrø sötø kønrrai maramønrrun— cha.

¹⁹ Inchen tru uras Tiusbe Agarwan kammeran kurøptinchen, nøbe kan pisu waig ashiptinchibig køn. Inchen Agarbe tru pi niguin kalusyu pi netsøgana, unan pizhig srørrøbig køn.

²⁰ Inchen Tiusbe unan lincha pasrøben, unøbe nurab ya, mu misag warab waraimøsrø tsua, nøbe arcotøga söl øramibe kan piaig lataig købig køn.

²¹ Incha nøbe Paran tru mu misag warab waraimø pirausrø tsubig kuig køn. Inchen usrimbe nune kan Egipto pirausrø ishuuba kasharanig køn.

Abrahamba Abimelecba Øyamay Kønrrai martrab cha Kørrømarig

²² Tru kwalømmerawandøwei Abimelecba katø tru nui suldaumeran nø asha karubig Ficolba Abrahamwan trenchibelø køn:

—Ñi chi marøb arrigutøgucha Tiusbe ñiba pasran cha. ²³ Incha mõi yutøwei ñibe Tiusken ashen ¡katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taitøga kalø marmørrumøn chirra chibelø køn, tru nan lata, nai nusrkawan lata, nainukkurri amrrub misaameran lata. Incha ¡katø! treeg maramønrrun chirra chibig køn nanba, mõi ñi yu tsuim piraau misaameranba tru purainrrab arruatiigwan utabelan tab inchib tøgagørrunrrig cha, tru ñun

mandø tab indig køben tru tab indiitøga treetøwei tab inchib.—

²⁴ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—¡Katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun— cha.

²⁵ Inchendø Abrahambe Abimelecwane ‘ñibe nane øyeeg kalø marig køn’ cha trunun wesra-big køn, tru Abimelecwei karuig mendig mela-belø Abraham tru pirø umbugurri pi wesraizhig købigwan nun kerraigwan. ²⁶ Inchen Abimelecbe trenchibig køn:

—Nabe øyeegwane murreendi mørmur cha. Katø ñigucha nan wammørøsrømøwei inchene, nabe møinguen wammørøb pasrar— cha.

²⁷ Inchen Abrahambe ubishamera køben waaramera køben srua arrua, Abimelecwan tranøbig køn. Incha ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrøbelø køn.

²⁸ Inchen Abrahambe nui ubisha sötømerayugurri ishug ubisha-ureezheelø trattø y par, nuingui tarømarøbig køn. ²⁹ Inchene Abimelecbe trencha payibig køn:

—Iig tru ishug ubisha-ureezheelø trattø y par tru ñi nuingui tarømariiløbe ¿maig punrrabigwan eshkabig køh?— cha.

³⁰ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Tru iig ishug ubisha-ureezheelø trattø y par iilan na ñun tranen, ñi utiibe tru pirø umbugurri pizhigwane na lalla wesraig købigwan trunun eshkab pasrønrrabig køn— cha.

³¹ Incha treekkurri trusrømbe Beerseba cha wamig køn, kaguende tru pa møguelø truyu ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrig kua.

³² Incha øyamay kønrrab cha kørrømisrøbelø køn tru Beersebasrø. Incha Abimelechba katø tru suldaumeran nø asha karubig Ficolba katø filisteosmerai pirøsrømay katø ambubelø køn. ³³ Incha Abrahambe tru Beersebasrø kan tamarisco tusr ellguawa pasrabe, Jehová, tru Managurri Managatig Wabigwei munchiwan isub wamabig køn. ³⁴ Incha Abrahambe filisteosmeraim pirausrø purø yana tsuig køn.

22

Tiusweyasig Isaacwan Kwetchai Abrahamwan Tius Karub

¹ Inchen kan maya yanagøsrøn puraiben, Tiusbe Abrahamwane nui isubigwan Tiusweinug tōga pasraibe maig kōtashchab ashchab marøbig køn. Incha Abrahamwan trenchibig køn:

—Abraham— cha.

Inchen nøbe:

—Yu pasrar— chiben, ² Tiusbe trenchibig køn:

—Møimbe ñui kandø nusrkai ñi truba undaaraigwan pera, Moriah pirausrømay ya, truyu kweecha, nan keta trannrra chibig køn. Kan tunyu maramigwan na eshkarrumøn— cha.

³ Inchen Abrahambe katø kwalømbe lōtsøzhig kurra, nui burrun tsølig pasra, trugurrimbe tru kweecha parramigweyasig trar para, nui karuig mendig melabelø pailanba nui nusrkai Isaacwanba pera, Tius chumay inrrain taisrømay ibig køn. ⁴ Incha pøn kwalømyube Abrahambe kurraashabe yabgurrindø trusrø nebua ashibig køn. ⁵ Inchabe tru nui karub pera kuilane trenchibig køn:

—Ñimbe yutø burrun srua muniiranrrigay cha. Nabe unøbatø trusrøngatig amba, Tiuswan tabig waminchib kua, katøle ñimuimay amrrumønrrun— cha.

⁶ Incha Abrahambe tru kweetsigwan kerrigu parram trarwan tamara, nui nusrkai Isaacwan niisra, nøbe nagwanba, kuchillunba nemøra srua, pailøba ambub mendabelø køn. ⁷ Inchabe Isaacbe nui møskai Abrahamwane:

—Papá— chiben, møskaimbe:

—Nai nusrkai ¿chi chinrrab inchigu?— chiben, Isaacbe trenchibig køn:

—Nambe nagwanba, trarwanbabe tøgaguer cha. Inchendø tru kweecha keta tranam ubisha unøbe ¿chu pasrah?— cha.

⁸ Inchene Abrahambe trenchibig køn:

—Nai nusrkainzhig, tru keta tranam ubisha unane Tius nø ashchab kuinrrun— cha. Incha pailøba ambub købelø køn.

⁹ Incha Tius tru chu taisrø puabe, Abrahambe kan altar kusrua, tru pala trarwan tamara wara, nui nusrkawan lusra, tru pala trarrøbig køn.

¹⁰ Incha Abrahambe nui nusrkawan kwetchab kuchillun srua kwalwan kusrubene, ¹¹ møyimbe Jehovahwei kan ángel srømbalasrøngurri wamapt-inchibig køn:

—¡Abraham! ¡Abraham!— chib.

Inchen nøbe:

—Yu pasrar— chiben, ¹² ángelbe trenchibig køn:

—Ñui tasigwan ñui nusrkaweimbala kusramøta cha. Chigucha marmøta cha. Ñibe Tiuswane kørig tøgag maig købash inchimíg kui ashar cha,

kaguende ñui nusrkai kandiigwan treebe marøg kømøtan chimøn— cha.

¹³ Incha Abraham ashene, nui wendaube kan carnero srar kwaliimerayu ilørka megaptinchibig køn. Inchen Abrahambe tru carneron kemøra nui nusrkawaimburø, kweecha, kerrigu parrøb Tiuswan keta tranøbig køn. ¹⁴ Incha Abrahambe truyube “Jehová Chi Palabigwane Nø Ashibig Køn” cha munchi pasra wamig køn. Incha møin kwalømgatig trenchibelø køn: “Tru tunyube chi palabigwane Tius nø ashchun” cha.

¹⁵ Incha Jehováwei ángel srømbalasrøngurri Abrahamwan katøle wama, ¹⁶ trenchibig køn:

—Na Jehovábe mui katøganwei merrab kømø, nabe naasiitø marig kørørmisrtrai maramønrrun chib pasrar cha. Kaguende ñibe øyeeg maran cha, ñui kandø nusrkawan øyeebe marøkkømøtan chib, nan trenchib pasrømøtø. ¹⁷ Inchawei nabe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai tranamønrrun cha. Ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørrø kønrrai maramønrrun cha, srømbalasrø kønchabiimera pønrrabig lataig, mar menda pisrum lataig kønrrai nørrø køptø. Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig kømui inchibelai ciudameran nøm merrarraawa tøga pønrramisrtrun cha. ¹⁸ Ñui yellyu misaameragurri chu pirausrøn køben misaamera nørrø sötø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrun chibig køn, nai wamwan ñi mørikkurri.—

¹⁹ Incha Abrahambe tru pailø nui karui melabelø munig kørørmisrøbelaisrømay katø ibig køn. Incha trugurrimbe ketøtø lincha Beersebasrømay

ambubelø køn. Incha Abrahambe yandø trusrø tsumisrig købig køn.

²⁰ Indig wendøsrø Abrahamwane treeg wam pubig køn: “Tru nui nuneg Nacorwei srai Milcabe nusrkalo tøgagøn cha. ²¹ Ke srøsrø tøgagui nusrkaimbe Uz køben, tru wendaube Buz køben, trugurrimbe Kemuel køben købig køn. ²² Tru wendau kal-labeløbe Hazo køben, Pildas køben, Jidlaf køben, Betuel købengue. ²³ Inchen tru Betuelbe Rebecai møskain købig køn. Iilø køn Abrahamwei nuneg tru Nacorwei srai Milca tøgaguig nusrkalo trattrø y pøngatøba. ²⁴ Katø Nacorbe nui linchaig Reumába nusrkalo tøgaguig købig køn. Truiløbe Teba taig køben, Gaham taig køben, Tahas taig køben, Maaca taig køben kuig køn.

23

Sara Kwaben Sørig

¹ Sarabe pilamera cientoveintisierte tøgag tsua,
² Canaan pirau Hebrón ciudayu Quiriat Arbasrø kwaig købig køn. Incha nøbe Sara kwaben kisha, truba isuin kørrømisrøbig køn.

³ Incha Abrahambe tru kwabig tsunukkurri webya ya, truyu hititasmeran trenchib waminchibig køn:

⁴ —Nabe ñimui utube ka peesrøngurri arruatiig kuinaindøgucha, nai sawan søramigweyasig yanrra — chib.

⁵ Inchen hititasmerabe trenchibelø køn:

⁶ —Tiusmanda namui kølli misag namun mørtra cha: Ñibe namui utube chi maramigwan ñi asha karubig kønrrai Tius wesra pasrig møg køn cha. Ñui sawane namuyasig purø tabig

tamarig pønnrabigu sørø chibelø køn. Namui utube møikkucha ñui srawan tru sora tramigwane ka chimønrrun— cha

⁷ Inchen Abrahambe kurra pasramisra, hititas-merai merrab utsøbasrøptinchabe trenchibig køn:

⁸ —Nai kwabigwan na yu sørønrrai ñimun tabig asønabene, Zoharwei nusrkai Efrónwan tiusmanda naimburø wamincha kettray cha, ⁹ tru Macpela tain pirau linderomerayu soramig srug trab lalig pasrabigwan nan yanrrai. Mayaweyig kønrraptiig køben treezhigwan ñim mayeelø ashen anwan na wartrab tan chirrunrrigay cha, trumay nai yau misaameran soramig tøgagønrrab— cha.

¹⁰ Inchen tru Efrón hititabe nui misag utu wawabe, truilø mørøb, katø tru nui ciudayu yask-abwan mayeelø kebambubelø mørøb inchai Abrahamwane trenchibig køn:

¹¹ —Nai kølli misag, tiusmanda, pirøwane ka kettrumøn cha, katø tru soramig srug trab lalig tru pirau pasrabigwanba. Nai misaamerabe nømbe asha kørrømisran cha. Na pirøwane ñune ketig køben, ñui srawane ka sørø— chibig køn.

¹² Inchen Abrahambe tru pirau maya misag-wei merrab utsøbasra, ¹³ truyu warab misaamerai merrab tru Efronwan Abrahambe trenchibig køn:

—Ñi pirøwan nan yanrrab isuppe, tiusmanda mørtra cha. Tru pirø mayaweyig køn, chiben, nabe treegwan anwan wartrumøn cha. Trumay kørrømisrtra cha, treebe si, nai srawan na truyu soramønrrun— cha.

¹⁴ Inchine Efrónbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Nai kølli--misag tiusmanda mørtra cha.
 15 Pirøbe tsandzøn an cuatrocientosweyig køn cha. Inchendø anwan isumøtø tru kwabigwan ka sørø—chibig køn.

16 Inchen Abrahambe tru Efrón trendaigwan trumay kørrømisra, Efrón mayaweyig køn cha eshkaigwan tru hititasmerai merrab Abrahambe cuatrocientos tsantsøn anwan mõi, mõi unaashibig køn, tru penab, yanøb inchibelø maig marøbelø køben treetøweingue.

17 Inchawei tru Efrónweim pirø tru Mamre taisrø pørr neeshibgatømay Macpela taisrø pasrab pirøbe, tru sòramig tru srug trab lalig lata, tru pirau pønrrab tusrmera lata, 18 yandø Abrahamwei kørrømisrig køn, tru hititasmeraba, katø tru ciu-dayu yaskabwan kebambubeløba ashen. 19 Incha trugurri Abrahambe nui srai Saran tru Mamre pørr neeshibgatømay Macpela tain pirau sòramig tru srug trab lalig pasrabigu sòrabig køn, tru Hebron Canaán pirausrø. 20 Inchawei tru pirøba tru sòrig srug trab laliibabe yandø Abrahamweyasig yandø mu kønøgamgaig kørrømisrig køn, truike tru hititasmera Abrahamwan yanig sòrab tøgagønrrai.

24

Abraham Isaacwei Srain Kønrrabigwan Lab

1 Yandø Abrahambe kølliizhig pilameragucha tsabøtø tøgag, chiyutøgucha Jehová mayanguen tabig nebuig kønrrai tranigwan tøgag købig køn.
 2 Incha kan piji Abrahambe tru nui karuig mendig megabig ke managurri peraguig nui chi købigwan

nø asha marøb pasrabigwan wamabe, trenchibig køn:

—Ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsartra cha. ³ Incha tru srømbalameranba, pirøwanba nø ashib pasrab Tiuswei merrab ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramønrrun chirra chibig køn. Yu Canaán pirau na tsuinug ishuan nai nusrkaweyasig srain kønrrai lab pasramig kømønrrain cha. ⁴ Treeg kømøtø, naim pirausrømay nai yau misaameraimay irrunrrig cha, nai nusrkai Isaácweyasig srain kønrrabigwan lanrrab.—

⁵ Inchen tru karub peraguibe trenchibig køn:

—¿Inchippa ishug unø i pirausrømay naba arumønrrab misrene, trube, maig punrrerrah? cha. ¿Trube, ñui nusrkawan tru ñi webarrua arri pirausrømay nabe pera yam punrrautah?— cha.

⁶ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Nai nusrkawane chiweinguen trusrømaybe pera imørrunrrig cha, ⁷ Jehová srømbalamerai nø Tius, nai møskawei yaugurrimba, nai yau misaamerai piraugurrimba nan wesrabiibe, ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramønrrun taitøga nan øyah chib wamindig køn cha: “Ñuinukkurri amrrub misaameran i pirøwan tranrrumøn” cha. Inchawei nøbe nui ángelwan ñui merrab ørtrun cha, nai nusrkaweyasig srain kønrrabigwan trusrøngurri ñi pera attrai. ⁸ Inchene ishug-unø yandø arumubene, trube, tru ¡katø! nabe treegwan maramønrrun cha, ñi kørrømisriibe ñuimburappe yandø ñibe chi isumikkaig kørrømisrabguen chibig køn. Inchendø nai nusrkawanesi trusrømayguimbe pera imørrunrrig— cha.

⁹ Inchen tru nui karub pera kuibe tru nui karubig Abrahamwei srøptsim umbu nui tasigwan estsarøbig køn, tru chi martrab taigwan ;katø! nabe treeg maramønrrun chib.

¹⁰ Incha nøbe tru nun karub pera købig Abrahamwei pa trattø camellošmeran nemøra, tru nui karub pera købigwei purø tabelan chine ketamig srua, Nacorwei ciudasrømay ibig køn, tru Mesopotamiasrømay. ¹¹ Incha ciudayu kømøtø, wambiisrø camellošmeran kan pisu pulu tømønšrøngarubig køn isrønrrai, yandø maaben køben, tru srusralmera pi kalrrab werrum uras.

¹² Inchabe trenchib Tiusba waminchibig køn:

—Nan karub peragøbig Abrahamwei Tius, møin kwaløm na purø tab purayamig kønrrai martra cha. Nan karub peragøbig Abrahamwan ñi purø tab indigwan nun kenamar cha. ¹³ Nabe yu pisu pulu pasrar cha, tru i ciudayu srusralmera pi wesranrrab amrrumne. ¹⁴ Incha na tru srusran øyah taig truig kønrrain cha: “Na lamø pi mutsamig kønrrai tiusmanda ñui køtsøn pinøšru” chiben, nøbe løtappe: “Muchi cha. Katø ñui camellošmeran chigucha na pi mutsøšramønrrun” cha trenchibig, truig kønrrain cha, tru ñi lawa wesruig, ñui karuig megabig Isaacweyasig. Øyamay nabe wetøbenamønrrun cha, ñi nan karub peragøbigwan purø tab indigwan.—

¹⁵ Inchen nø Tiusba chab waminchimøwatø, mømibe kan srusrø nui køtsøn kildunyu mutaiğ arruptinchibig køn, truike Rebeca, Betuelwei nimbasr. Tru Betuelbe Milcaimba, Nacorweimba nusrkain købig køn, Abrahamwei nunewei.

¹⁶ Inchen tru srusrøbe truba tab ishug købig køn,

mu mōōbagucha kia kōmīg kōbig kōn. Tru srusrōbe pisuyu kōrraarub, nui kōtsōn pi netsōganōb katō inrrab iben, ¹⁷ tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe truigweimay lulabe, trenchibig kōn:

—Ñui kōtsōyu piwan kuchi srōrrōbsrumuguh—
cha.

¹⁸ Inchine nōbe:

—Nai kasuku, muchi— chibig kōn.

Incha mallatō kōtsōn pinōsrub, kōtsōn tasku muta pasramisra srōrrōbig kōn. ¹⁹ Incha:

—Ñui camellosmeraingucha pi wesranrrab chibig kōn, mutsamburab mutchai. — ²⁰ Incha mallazhiitō tru kōtsōyu piwan tru pi kwarainug kwara treetō, treetō yambiji pi wesrawa, mam camellos kuimba mutsamne kwarōbig kōn. ²¹ Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe chigucha chimōtō, asig pasrabig kōn, kaguende nōbe ke tab wetōbeñchab inchib pasraig kua, tru nō arriibe ka kaulōtō kōmō arrig kōnrrai Jehová nun puruguig kōtashig kōb. ²² Inchen tru camellosmera piwan chab muchen, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe kan oro surtigas seis gramos tōgaigwan kimyu mesrōnrrai tranōb, katō kwalmerayu pagatō orotōga mariilan treetōwei pōnsrōb inchibig kōn, kwatsiimaybe cien gramos menrraikke. Inchabe trencha payibig kōn:

²³ —¿Ñibe mui nimbasr kugu? cha. Tiusmanda eshkarra cha. Katō ¿ñui mōskawei yaube naba, nan lincha amrrub mōguelōba chu kōrrōmisramdiig kō chinderah?— cha.

²⁴ Inchine nōbe trenchibig kōn:

—Nabe Betelwei nimbasr kur cha, tru Mil-caimba, Nacorweimba nusrkawei.—²⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Namui yaube ñim kørrømisra kiamiitø kømø, katø camellosmerai pu køben, para kebusriilø menrraguen tøgaguer cha, katø ñimuyasig chigucha.—

²⁶ Inchen tru møøbe tømønra utsøbasrabe, Tiuswan trenchib tabig waminchibig køn:

²⁷ “Jehovábe maya nugucha, tabig køn cha, nan karub peragøbig Abrahamwei Tius. Nøbe nan karub peragøbigwan, purø nu tab indigwanba managuen elachimumigwanba kenamarøb pasrain køn cha. Incha nan karub peragøbigwei nømmisaamerai yausrø punrrai mariitan” cha.

²⁸ Inchen tru srusrøbe luløbig køn, tru chi purayaigwan nui yauelan eshkanrrab. ²⁹ Inchen tru Rebeca kan nuchag Laban taig tøgaguibe, truike tru mowan lanrrab pisusrøngatig luløbig køn, ³⁰ kaguende Labanbe nuchawei tru surtigaswan køben, katø tru kwalyu pønraigwan køben ashib, katø ‘tru møg øyah, øyah chitan’ chib eshkaigwan mørøb indig kua. Incha Labanbe tru Abrahamwei karuig mendig megabigwein pulusrø kemallibig køn, truike nui camellosmeraba pisu pulusrø srø pasramne. ³¹ Incha Labanbe trusrø pua:

—Jehová maya nuguen tabig nebuig kønrrai indi møg, amø chibig køn. ¿Ñibe wambiitøbe chinchib pasrønrragu? cha. Nabe yawane ñuyasig chab tamarar cha, katø ñui camellosmerain chigucha.

---

³² Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe yamay arruben, nømbe

camellosmeran niisrailan chab picha warabe, manrrai pønsrøbig køn. Incha trugurrimbe pi srua arrubig køn, tru Abrahamwei karuig mendig megabiiba, tru nui lincha amrrubeløba nømui srømmeran kwallchai. ³³ Incha manrrai mamiimera pønsrøben, Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe na chi wamindamigwan
wammørøsrømøwatøbe uta manrrab
kaimamønrrun— cha.

Inchen Labanbe:

—Trube, wammørøsrørra— chibene, ³⁴ Tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe tru Abrahamwei mendig megab møg kur cha. ³⁵ Nan karub peragøbig Abrahamwane Jehovahé mayanguen tabig nebuig kønrrai marig køn cha. Nøbe larrø pua møg køn cha. Nune ubishamera køben, waaramera køben, an køben, oro køben, karuindiig melab møguelø køben, ishumburmera køben, camellosmera køben, burrusmera køben tranig, treeg tøgagøn cha. ³⁶ Inchen, nan karub pera købigwei srai Sarabe, køllimbala nui kan nusrkai tøgamisrig køn cha. Inchen nan karub peragøbiibe nui chi tøgaguilan kerriguba nui nusrkaweyasig kørømaran cha. ³⁷ Nane nan karub peragøbiibe, ¡katø! nane øyegwan marmø kømø, maramønrrun tingaru tan cha, øyah chib: “Nai nusrkaweimbe yu Canaán pirau tru na tsuinug ishumburmerai utu ishuan srai lanrrain kømøn” cha. ³⁸ “Treeg kømøtø, nai møskawei yau misaameraimay ya, nai misagugurri amrrub ishumburmerai utu

ishuwan nai nusrkawei srain kōnrrai larrunrrig” cha.

³⁹ Inchen nabe nun trenchibig kur cha: “¿Inchippa ishug-unø nai mendig arrumōnrrab incheneh?” cha.

⁴⁰ Inchen nøbe nane trenchibig kōn cha: “Jehova maig chiben nabe trumay uninabig kōben, truig ñune nui ángelwan ñiba inrrai ørtrun cha, ñi webya yaibe mayanguen tab punrrai, tru nai yau misaamerai yau ishug-unan nai nusrkawei srain kōnrrai lanrrai, tru nai mōskawei yauelainug. ⁴¹ Inchen nai yauelø ishug unan tranøg kōmuincheneguende ñi nan ¡katø! nabe treeg marmø kōmø, maramōnrrun taigwane trube, yandø ñibe chi isumikkaig kōrrømisrabguen chibig kōn.” cha.

⁴² Inchen na mōi pisuyu puabe, nabe Jehovahāwan øyah chib miaig kōn cha: “Nan karub pera tøgagøbig Abrahamwei ñi Tius, ñi na arrigwan nan tab webyamig kōnrrain kuabe trube, ⁴³ na mōi pisu pulu pasrøben, øyeeg purainrrain cha, tru pi wesrawa srua inrrab arrub srusran: ‘Tiusmanda, ñui kōtsøyu piwan nan kuchi srørrøbsrumugu’ chiben, ⁴⁴ nan øyah cha løtabig truig kōnrrain cha: nan ‘muchi’ cha srørrøb, ‘katø ñui camellosmeraingucha pi wesrunrrur’ chibig, truig kōnrrain cha, tru nan karub peragøbigwei nusrkawei srain kōnrrai Jehovahā lawa wesruig ishug unø.”

⁴⁵ Inchen nabe nai umbutø Tiusba chab waminchimøwatø, mōimbe Rebecabe pi mutin kōtsøn kildunyu mutaig, arruptindi ashibig kur cha. Incha pisuyu pi wesranrrab kōrraiben, nabe

trenchibig kur cha: “Tiusmanda, nan pi srøttra” cha.

⁴⁶ Inchen nøbe tru urastø køtsøn pinøsrub, nan “muchi” cha srørrøb, “katø ñui camellosmeran-gucha pi mutsøsrønrrur” chiptinchibig køn cha. Na muchib pasramne nøbe camellosmeran pi mutsøsrøbig køn cha.

⁴⁷ Inchen nabe “¿Ñibe mui nimbaser kugu?” cha payene, nøbe nane trenchibig køn: “Nabe Betuelwei nimbaser kur cha, tru Nacorweimba Milcimba nusrkawei.” Inchen nabe nune kan surtigas kimyu mesrøb, kualmerayu pønsraigwan pønsrøb inchibig kur. ⁴⁸ Incha nabe Jehovahwan tabig waminchab tømønserøbig kur. Jehovahwan mayanguen, tabig køn chib, nan karub tøgä pasrabig Abrahamwei Tiuswan, nan tru muba ar-rum maywan pera arrimburo; tru nø nan karub peragøbig Abrahamwei nusrkawan nui trag yau misagwan srain kønrrai tranen. ⁴⁹ Inchawei nai karub tøgä pasrabigwan ñim yaelø kermab pesannameelø køb, larrø tammayelø køb treelø kuabe, nan eshkarray cha. Inchen treeg kønrrab kømubene, trube, trunungucha eshkarray cha. Trumaybe na mandø indamigwan na isumig kønrrautan— cha.

⁵⁰ Inchene Labánba, Betuelbabe trenchibelø køn:

—Pøs, øyeebe chiguen kømøtø, Jehovahweinukkurri arriinrrun cha. Nambe søl køn cha løtamig kømøwei, kabe kalø køn cha løtamig kømøwein køtan cha. ⁵¹ Rebecabe yu wan cha. Ñun karub peragøbigwei nusrkawei srain kønrrai trube pera inrrø chibig køn, Jehovah nø maig kønrrai isuig, trumay.—

52 Inchen Abrahamwei karuig mendig megabiibe øyeeg taigwan mørøppe, Jehovahwei merrab tømboñsra pirausrøngatig utsøbasrøbig køn. 53 Incha tabzheelø orotøga mariilø køben, andøga mariilø køben, kemelø køben, wesrawa Rebecan ketøbig køn, Incha nuchawanba usranba truilangucha, chigøben ketøbig køn. 54 Incha tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe tru nui lincha pera yailøba uta mab, uta muchib incha, truyu kørrømisra kibelø køn. Incha katø løtsø kurrabe, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nan karub peragøbig Abrahamwei yausrømay ambashchay— cha.

55 Treeg kuingucha Rebecai nuchaaba, usrim-babe trenchibelø køn:

—Ishug unøbe kan pa trattro kwalømdøguen namba ka kørrømisrtrain cha. Trugurrimbe-guendø ka ibwei inchun— cha.

56 Inchen tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nan kørrømisrtrai inchumørrunrrigay cha, na arrigwan Tiusbe yangucha tab punrrai marig købene, trube, tru nan karub pera købigwei yamay katø ibashchunrrigay— cha.

57 Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Trube, ishug unan wamønrrab cha, nø man-chitashchab— cha.

58 Incha nømbe Rebecan wama, payibelø køn:

—¿I møøba inrraguh?— cha. Inchene nøbe:

—Øø, na lincha inrrur— chibig køn.

59 Inchen nømbe nuchag Rebecan ibashibelø køn, katø Rebecan lamíkkurri ashíb tøgagøb

ishuwanba. Abraham karub peraguiba, katø tru nø lincha pera arriiløba inrrai.

⁶⁰ Incha Rebecane mayanguen tabig nebuig kønrrai nømbe øyeeg chibelø køn:

—Ñi, namui nuchag, misaamera purø nørø katøyug katøyug amrrubelai usrin kønrrai isuer cha. Tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe nømun ashig kømuinchibelai ciudameran nøm merrar-rawa tøga pønrramisrtrun— cha.

⁶¹ Incha Rebecabe tru nui karub tøgagui srus-ralmeraba, yandø camellosmeran itøguana, tru Abrahamweimendig megabigwei tru mendig ambubelø køn. Øyamay tru Abrahamwei mendig megabiibe Rebecan pera ibig køn, truyugurri.

⁶² Inchen Isaacbe tru “Øsig Wab, katø Nan Ashibig” cha wamim pisuyugurri katø arrin købig køn, kaguende nøbe Néguev pirau tsubig kua.

⁶³ Isaacbe kan maaben wambigwansrø lliranrrab webarrin købig køn. Incha møimbe kurraashene, camellosmera pulu luturaab amrruptinchibelø køn. ⁶⁴ Inchen Rebecagucha kurraasha, Isaacwan ashabe, camelloyugurri pinaarrua, ⁶⁵ tru Abrahamwei mendig megabigwan payibig køn:

—¿Mugøh? cha, ø møg namun katønrrab øsrø arrubiibe.—

Inchene nøbe:

—Øibe nan karub pera købig truig køn—chiben, Rebecabe tru malø kasraitøga pinab kasrøptinchibig køn.

⁶⁶ Inchen tru karuig mendig megabiibe nø maitø marigwan kerriguh Isaacwan waminchibig køn. ⁶⁷ Incha Isaacbe tru nui usri Sara tsui carpa ya købiisrømay Rebecan pera arrua, Rebecane nui

srain kōnrrai marøbig kōn. Isaacbe Rebecane truba truba undaarawa, øyamay Isaacbe nui usrin kwabigwan truba pesrøgui uniibe yandø tabgui

25

Abrahamweimba Srai Ceturaimba Ureemer-agurri Amrrub Misaamera

¹ Abrahambe katøgan srai tøgaguig købig kōn, truigwei munchibe Cetura taig. ² Truibe Zimramwan køben, Jocsánwan køben, Medánwan køben, Madiánwan køben, Isbacwan køben, Súajwan køben tøgaguig kōn. ³ Inchen Jocsanbe Sebanba, Dedánwanba tøgaguig kōn. Inchen tru Dedánweinukkurri amrrub misaamerabe: asureosmera køben, letuseosmera køben, leomeusmera køben kuig kōn. ⁴ Inchen tru Madiánwei nusrkaløbe: Efa køben, Efer køben, Janoc køben, Abida køben, Elda køben kuig kōn, truiløbe mayamba Ceturainukkurri amrrub misaamera.

⁵ Abrahambe nø kerrigu chi tøgaguilane Isaacwan chishtøh kørømarig kōn. ⁶ Inchen nui linchatø ishumburmeraba tøgagui ureemerane chigøben ketiilø trana, incha nø øsig wappatø nusrkai Isaacweinukkurri tarømara, truilane pørr neeshibgatømay pirømerasø warønrrai ørig kōn.

Abraham Kwaigwanba, Sørigwanba Waminchib

⁷ Abraham øsig tsuibe pilamera ciento setenta y cinco kuig kōn. ⁸ Larrø kølliizhig misra, kwaig købig kōn, larrø yam pilamera øsig tsua. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig købig kōn. ⁹ Inchen nui nusrkalø Isaacha, Ismaelba misra kusra sørabelø kōn, tru Macpela tainug, søramig

peñayu trab lalig pasrabigu tru Mamre taig pinrrøguewansrø, tru Zohar hititai nusrkai Efrønweim pirau. ¹⁰ Iibe tru Abraham hititasmeran penin pirø købig kuig køn. Truyu Abrahamwan sorig købig køn, Sara sraweim pulutøwei. ¹¹ Inchen yandø Abraham kwaben, Tiusbe Isaac nui nusrkawane mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen, Isaacbe tru 'Øsig Wab, katø Nan Ashibig' taisrø pisu puluwan kørømisra, tsubig køn.

Ismaelweinukkurri Amrrub Misaamera

¹² Abrahamwei nusrkai Ismaelweinukkurri amrrub misaamerabe iilø køn, tru Sarai karuindiig megab ishug egipcia tru Agar Abrahamba tøgagui unai. ¹³ Iilø køn tru Ismaelwei nusrkalai munchimera, tru kerrigu mayur kal-labigwei wendautø trumørig kallawa amrrubelai. Ismaelwei kerrigu mayur nusrkaimbe Nebayot køben, trugurrimbe Cedar køben, trugurrimbe Adbel køben, Mibsan køben, ¹⁴ trugurrimbe Mima køben, Duma køben, Masa køben, ¹⁵ Hadar køben, Tema køben, Jetur køben, Nafis køben, Cedema køben kuig køn. ¹⁶ Iilø køn tru Ismaelwei doce nusrkalo, tru nømui nørø misag sötømerig ashib pønrrabelai munchimera. Nømui pirømeraba nøm chu kørømisra warailøbabe tru munchimeratøgatøwei pønsra wamiilø. ¹⁷ Inchen Ismaelwei øsig kuin pilamerabe ciento treinta y siete kuig køn. Inchen nui israbig luchen, yandø kwaig køn. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig køn. ¹⁸ Incha ismaelitasmerabe Havilasrøngurri Shur taisrøngatig waraig købig køn, Egipto pinrrøguewansrø, tru Asiriamay ambi

maywansrø. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsubig køn cha.

Jacobpa Esauba Kal-laig

¹⁹ Iig køn tru Isaacweimburab chi pureb arrigwan wamindig, tru Abrahamwei nusrkawan. ²⁰ Isaache Rebecaba kasharab uras pilamera cuarenta tōgaig kuig køn, tru Rebecabe Betuelwei nimbasr Labanwei nuchag købig køn. Inchen Betuelba Labanbabe arameosmera Padan-aramsrø warabelø kuig køn.

²¹ Rebecabe trendø ureg chigagønrribig køben, Isaache nui sraweyasig Jehováwan miabig køn. Inchen Jehovábe nø miaigwan møren, Rebecabe kwanrriig kørørmisrig køn. ²² Inchen tru pa uremerabe nui patsautø kwayab purrøben, Rebecabe treeg isubig køn: “Øyeeg købene, ¿chiwein kui øsig uñibig unamøtah?” cha. Incha Jehováwan payrrab ibene, ²³ Jehovábe trenchibig køn:

—Ñui patsaube misaamera purø nørrøbatø pa sötø køn cha. Misagwan ashib karub pønrrønrribelø pailø nørreelø ñui patsau purraisrøngurri nøøørmisrøbguen purran cha. Kane katøgan lataguen kømø, mu chindamgaig kønrribig køn cha.

Inchen mayur kal-labiibe wendiig nø karuig meganrrribig køn— cha.

²⁴ Indig yandø kal-lamig ura pubene, nui patsaube mōg ureezheelø par kuin køptinchibig køn. ²⁵ Inchen tru srøsrø kal-labzhiibe ke pigø isig nabzhig købig køn, trurrigu asr ørøba isikuzhikke. Treekkurri Esau munchi pasrig køn. ²⁶ Inchen

tru wendau nuneebe Esauwei talunwan merrar-raweig kal-laben, treekkurri Jacob munchi pasrig køn. Inchen Isaacbe tru parcheelø kal-labene, pil-amera sesenta tōgaig kuig køn. Nø Mayur Kal-laig Nusrkain Kuimburø Nø Uta Tōgagømigwan Yanøb

²⁷ Inchen ureemerabe nørrørab amba, Esaube ushameran pasraara kemøramiibe ke kan kaisab lataig inchibig købig køn, kaambumerawansrø unamig chull mōg kua. Trune Jacobpe treeg maramigwane chi isumø ka nuimburab uñibig køn, carpa yau kørrømisra chigøben maramigwan chullig. ²⁸ Incha Isaacbe Esaúwan mas undaarabig køn, kaguen nø chi kemøra srua arriilan srørrig mabig kua. Trune Rebecabe Jacobwanrre mas undaarabig køn.

²⁹ Indiibe kan kwaløm Jacobpe pigø mamig may tamariizhig nenøb wabene, Esaube wabigwansrø llirab uña, larrø muraaraig puabe, ³⁰ Jacobwane trenchibig køn:

—Ø pigø mamig may tamara ñi neniizhigwan tiusmanda srøttra cha, kaguende nabe larrø muraaraig war— cha. (Inchagurri Edom cha wamig kuig køn.)

³¹ Inchene Jacobpe trencha lōtaptinchibig køn:

—Ñi mayur nusrkain kuimburø uta tōgagømigwan mōin kwaløm, trube, yunømariyagun— cha.

³² Inchen Esaube:

—Pøs, nane parøgwiitø ke kwamdø kōtan cha. ¿Na mayur nusrkain kuimburø uta tōgaguatøbe chigui indamøtah?— chiben, ³³ Jacobpe trenchipt-inchibig køn:

—Møin kwaløm ¡katø! treegwan marmø kømø, maramønrrun chirra— cha.

Inchen nøbe: —¡Katø! treegwan maramønrrun— cha kørømisra, nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgaguigwan Jacobpa yunømariyabelø køn.

³⁴ Inchen Jacobpe nuimburappe, pirrin køben, tru lentejas tamari mamiizhigwan køben tranen; truigwan uta mab muchib inchabe, truyugurri kurrab ibig køn. Øyeeg mara, Esaube nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan chiguen tabig kømui lataig indig købig køn.

26

Isaacbe Gerarsrø

¹ Tru kwalømmerawan tru pirau parø purø trømbøig arrubig køn, tru Abraham tsub urassrø parø arrub lataitøwei. Inchen Isaacbe Gerarsrømay ibig køn, tru filisteosmerai rey Abimelec tsuisrømay. ² Incha truyu Jehovábe Isaacwan kenamisra, trenchibig køn:

—Egiptosrømaybe imøta cha. Na chu tsunrrain chiben tru pirau kørømisra cha. ³ I pirautø ka tsu cha, ka petø purainrrab arruatiig lataitøweingue. Nabe ñiba pasramønrrun cha. Incha nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun cha; kaguen ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirømeran kerriguh tranamønrrun cha. Øyamay ñui møskai Abrahamwan ¡katø! nabe tru treegwan marmø kømø, martrab taigwane maramønrrun cha. ⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerane kan srømbalasrø kønchabiimera lataig nørrø kønrrai mara, i pirømeran kerriguh tranamønrrun. Incha chu pirausrøn køben misaamera nørrø

søtø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig kønrrun cha tru ñui misaamera amrrubeløyugurri. ⁵ Kaguende Abrahambe tru na maig taig wamwan nan mōra, treeg kørrømisrtrai marig køn cha, tru øyeeg kømig køn cha na wamindigwanba, martrai na karua pønsrailanba, mandø kømigwan eshkawa pønsrailanba, katø mu chindamgaig martrai karua pønsrailanba.—
⁶ Incha Isaacbe Gerar pirau kørrømisra tsuig købig køn.

⁷ Inchen trusrø warab mōguelø nui sraweimburab payene, nøbe trenchibig køn:

—Naimbe nuchag køn— cha, kaguende nøbe kørig kui inchibig køn ‘nai srain køn’ tamiibe. Nui srai Rebecan nømui marøg køptø trusrø mōgueløbe nun kwetchaitamab isubig køn, kaguende nøbe purø tab ishug køben.

⁸ Incha kan maya yana køsrøn Isaacbe trusrø tsuben, tru Abimelec filisteosmerai reybe kan pendanayu ashib pasrøbene, mōimbe Isaacbe nui srai Rebecane truba tabzhig undaarab pasrai ashiptinchabe. ⁹ Abimelecbe Isaacwan wamabe, trenchibig køn:

—Chima øibe ñui srain kuirreh cha. Inchendø nane ¿chindimbarre, “naimbe nuchag køn” chigu? — cha.

Inchene Isaacbe trenchibig køn:

—Kaguende nun nømui marøg køptø nabe pini-saig kømuitamab isua trendaig køn— cha.

¹⁰ Inchene Abimelecbe trenchibig køn:

—Ñibe namune ¿chindimbarre øyeeg margu? cha. Katøguchimbe namui misagu mōig køben, ñui sraimba kaig marøb waramisrig kuimasrtø

cha. Incha treeg kaig mariitøga kangurrindø ñibe namune mayeelan kegørrøsrka pønsrøbsrutan—cha!.

¹¹ Incha Abimeleche maya misagwan trencha karua pasrøbig køn:

—Møikkøben i møywan kui, kabe nui srawan kui chigøben inchib kalø marøbiibe kwamig kønrrain—cha.

¹² Indiibe Isaac tru pirau ellmara, tru pilawan kan yellzhikkurrindø cien menrrabatø purø nørrø tulishibig køn, kaguende Jehová nun mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen. ¹³ Incha nøbe maskken maskken pua misrøb, larrø nui misrøb ya, muguen treeg tøgagømuinrrunig puaig misrig køn. ¹⁴ Incha Isaacbe ubisha sötømera køben, waara sötømera køben, nun mara tranøbelø trurrigu nørrø tøgagøben filisteosmerabe pusrkwai ashib mendabelø køn. ¹⁵ Incha nui mōskai Abraham øsig wab urassrø, Abrahamwei karuig mendig melabeløbe aljibesmera lalla, pi wesruilan, truilan filisteosmerabe pirøtøga netsø kasra pønsrøbelø køn.

¹⁶ Inchen Abimeleche Isaacwane trenchibig køn:

—Ñibe namuinukkurrimbe tarømisra, inrrø cha, kaguende ñibe nam lataguen kømø mu chindamga nuig misrin køn— cha.

¹⁷ Inchen Isaacbe truyugurri ya, Gerar chag pirømerasrø tsumisrig køn. ¹⁸ Mōskai øsig wab urassrø pisumera lalla, wesruilø købigwan, katøle kura wesrubig køn; mōskai kwaimbala tru filisteosmera kasra pønsraig købelan. Incha tru

pisumerane mōskai chi munchi pōnsraig kōbelan tru munchimeratōgatōwein pōnsra wamabig kōn.

¹⁹ Indig kan kwalōm Isaacwei karuig mendig melabelōbe tru chaasrō lallib kuabe, lulōb pizheelō wetōrrabelō kōn. ²⁰ Inchen tru Gerar pirau ubisha ashīb warabelōbe Isaacwei ubisha ashībēlōba ‘i pibe namuin kōn’ chib larrō mur aleguiyabelō kōn. Incha treekkurri Isaabe tru pisuwane ‘Esek’, (‘Aleguiyaim Pi’) cha munchi pasrig kōn, kaguendō nōmbe tru pigurri aleguiyaig kua.

²¹ Inchen katōgan pisu lalla wesruben, katō truikkurri treetōwei mur aleguiyabelō kōn. Incha truigwane “Sitna” (‘Ashig Kōmui Indiyab Kōrrōmisrin Pi’) cha munchi pasrig kōn.

²² Inchen Isaacbe truyugurri nōōrōmisra ya, katōgan pisu lalla wesraben, yandō tru pisuwane “Rehobot” cha munchi pasrig kōn (‘Pishindō Tab Waramdiig Kōn’ chib). “Mōimbe chigōmō lliṛab waramig kōnrrai Jehovábe trandan cha nam i pirau merraptō webambamig kōnrrai”

²³ Inchen Isaacbe truyugurri Beersebamay ibig kōn. ²⁴ Inchen tru yem Jehovábe Isaacwan ke-namisra, trenchibig kōn:

—Nabe ñui mōskai Abrahamwei Tius kur cha. Chi kōrig kui inchimōta cha. Nabe ñiba pasrar cha. Nai karuigwan marōb megabig Abrahamwan undag kōptō nabe ñune mayanguen tabig nebuig kōnrrai marōb, ñuinukkurri amrrub misaamerane purō nōrrō kōnrrai marōb indamōnrrun— cha.

²⁵ Inchen Isaacbe truyu kan altar kusrua, Jehováwei munchiwan wamab tabig waminchibig kōn. Incha tru nui tsumig carpa yawan truyu tamara, pasrōbig kōn. Inchen Isaacwei karuig

mendig melabeløbe katø truyu lalla, pi wesrubelø køn.

²⁶ Inchen Abimelecbe Gerarsrøngurri Isaac tsu-isrømay arrubig køn. Inchen tru Ajuzat tru nun trag lynchib wam purugubiiba, tru nui suldaumeran nø karub pera pasrabig Ficolba lincha amrrubelø køn. ²⁷ Inchen Isaacbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe naimaybe chinchab amrrugue? cha. Ñimbe nane tsalø køptø, ñimui piraugurringuen nan wegucha pønrrøbendøbe?—

²⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe asha ker cha, Jehovahé ñiba pasrain kui. Pøs nambe treeg isuer cha: “Ñiba namba øyamay martrab kandø isua kørrømisram kønrrab kui. Inchen treeg isuigwane ¡katø! marmø kømø nabe øyamay maramønrrun taitøga maramig kønrrain cha. Inchen tru øyamay kønrrai martrab cha kørrømariibe mømbe øyeeg kønrrun cha”

²⁹ Pøs ñibe namun chigucha kaig marmumig kønrrain cha. Pøs namma ñune chigucha chi kaig incha ashmøtø, nambe ñune tab tøgagua, ñune chigucha kømø tab webya inrrai marig kuig køn cha. Pøs mømbe ¡Jehová mayanguen tabig nebuig kønrrai indiibe ñi køn!— cha

³⁰ Inchen Isaacbe truilayasig truba truba tab mamiimera tamaren, nømbe mab, muchib inchibelø køn. ³¹ Incha katø kwalømbe løtsøzhig kurra møingurrimbunøbe ambugurri igurri kwayab kømønrrab cha nømbe treeg kørrømisrøbelø køn, Inchen Isaacbe yandø ungua chiben, nømbe chi isumø, tab webamba ambubelø køn.

³² Inchen tru kwalømdøwei Isaacwei mendig melabeløbe tru nøm pi wesranrrab lallib kuigwan:

—¡Nambe pi wetørrer!— chib eshkab amrrupt-inchibelø køn.

³³ Inchen Isaacbe i pisuwane “Seba” cha munchi pasrig køn trenchippe: ¡Katø! marmøgøømø maramønrrun tain pisu cha. Inchawei tru ciudawane møin kwalømgatig “Beerseba” cha wamig køn.

³⁴ Inchen Esaube pilamera cuarenta tøgagua, Judit taigwan nui srai marig køn, tru hitita Beerit taigwei nimbasrwan. Katø trugurri tru Basematwan srai marig køn, tru hitita Elónwei nimbasrwan. ³⁵ Inchen Isaacweimba, Rebecaimbabe tru i pagatø ishumburmerabe larrø trømbøig isuindø, isuindø melønrrai marøbelø købig køn.

27

Møskai Isaac Mayanguen Tabig Nebuig Kønrrai Tranigwan Jacob Utab

¹ Indig Isaac yandø larrø kølliizhig misren, nui kammerabe yandø pilømben, yandø ashchab kaimabig købig køn. Kan kwaløm nui mayur nusrkai Esauwan wamabe, trenchibig køn:

—Nai nusrkain— cha. Inchen nøbe:

—Nabe yu war— chiben, ² Isaacbe trenchibig køn:

—Nabe yandø køllig kur cha. Nabe chi kwaløm kwam kui mørmur cha. ³ Pøs, ñibe tru ñui usha kemørøb srua uniilan: tru ñui arconba ñui flechaswanba nemøra srua, wambigwansrø kan usha ørtrab inrrø chibig køn. ⁴ Trugurrimbe, na maig chullig kuaasha, kan mamig larrø mayzhig tamara, srua attra chibig køn, na manrrur cha. Trugurrimbe na kwamøwatø mayanguen tabig

nebuig kōnrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab — cha.

⁵ Inchen Rebecabe Isaac tru nui nusrkai Esaúwan waminchen, mōrōb wabig kōn. Inchen Esaúbe wambigwansrō ibig kōn, mōskaweyasig kan ushawan pasraara, kweecha, sruattrab.

⁶ Inchen Rebecabe nui nusrkai Jacobwane trenchiptinchibig kōn:

—jAu! nabe ñui mōskai Isaacbe ñui nuneg Esaúba: “Kan usha kemōra larrō may mamiizhig tamara, srua attrig” chib øyeeg waminchen trunun mōrar cha.

⁷ “Incha nō mamigwan ma, Jehovahēi merrab mayanguen tabig nebuig kōnrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab chitan cha, nō kwamōwatō.”

⁸ Inchawei nai nusrkai na mandō cha karuben, trunun tab mōrtra chibig kōn. ⁹ Mōimbe ubishameraba cabrameraba purrabsrōmay ya, pagatō purō tab cabro ureemeran sruattra cha. Pōs, nabe ñui mōskai maig mabig kui asha truilan larrō may mamiizhig tamaramōnrrun cha.

¹⁰ Inchen ñibe nō manrrai srua inrrig cha, nō kwamōwatō, mayanguen tabig nebuig kōnrrabigwan Tiuswan nuyasig miaben, trunun ñi utōnrrig— cha.

¹¹ Inchene Jacobpe usri Rebecane trenchibig kōn:

—Nai nuneg Esaúbe ya isiitō mōg kōben, nabe ya chigucha isikkaibe cha. ¹² Inchippa nai mōskaimbe nan katōrawa, nan mugui mōrabe, nane isa purō may kebenōsrkōptiig kui martrautan cha. Trubeguende nane mayanguen tabig nebuig kōnrrai nuyasig Tiuswan miai urasbe nane

masken larrø kaig nebuig pasramigwanguen mi-
awa pasrtrautan— cha.

¹³ Inchine usrimbe trenchiptinchibig køn:

—Nai nusrkai, ñun trømbøig nebunrrabiibe nan
nebunrrain cha. Na maig taigwan mørøptø møra,
srua amø— chibig køn.

¹⁴ Inchen nøbe ya srua arrua, usran tranen,
usrimbe mōskai maig chullig kuaasha, treeg
tamarøbig køn. ¹⁵ Incha trugurrimbe usrimbe
mayur nusrkai Esaú kewa uniilø purø tabig yau
purrabelan Jacob wendø nusrkawan kenanøbig
køn. ¹⁶ Incha trugurrimbe tru usrimbe Jacobwane
tasiguba, katø nukaburab chi isikkayube tru
cabro ureezhelai kalusmeratøga pinøbula,

¹⁷ trugurrimbe tru may mamiizhig
tamarigwanba, tru pirrin tamarigwanba
Jacobwan tranøbig køn.

¹⁸ Inchen Jacobpe mōskaweimbulu puabe,
trenchibig køn:

—¡Nai Papá!— cha.

Inchine Isaacbe trenchibig køn:

—Nabe yu war cha, nai nusrkai. ¿Ñibe mō
nusrkain kugu?— cha.

¹⁹ Inchine Jacobpe trenchiptinchibig køn:

—Nabe Esaú, ñui mayur nusrkain kur cha.
Nabe ñi maig taigwan marar cha. Kurra, wamisra
na kemøra srua arrigwan ma chibig køn. Tru
mayanguen tabig nebuig kōmigwan nayasig
Tiuswan miaben na utønrrab— cha.

²⁰ Inchen Isaacbe nui nusrkawan trenchibig
køn:

—Nai nusrkai, ¿Mandø incharre malla
wetørragu?— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Jehová ñui Tiusbe nan petø wetørramig purugutan— cha.

²¹ Inchen Isaacbe Jacobwan trenchibig køn:

—Nai nusrkai møimbe kemall cha, na katøranrrumøn cha, isa kømø, nai nusrkai Esaú køtamørtrab cha kabe peg kuin kui.—

²² Inchen møskai Isaacwan Jacobpe kemallen, nøbe katørawabe, trenchibig køn: —Wambe Jacobwein købendø, tasiimerabe Esaúwein købwain inndan — cha. ²³ Pøs nøbe møig kui mørtrab kaimabig køn, kaguende tasiimerabe Esaúwei tasiimera lataig isiiteelø køben. Incha mayanguen tabig nebuig kømigwan yandø ke trannttab inchabe,

²⁴ Isaacbe katøle payibig køn: —¿Ñigan isa kømø, nai nusrkai Esaú køtirru?— cha.

Inchen Jacobpe:

—Nabe truwein kur — chiben, ²⁵ Isaacbe trenchibig køn:

—Ñi kemøra srua arrigwan na manrrab srua atra cha, na ñun mayanguen tabig nebuig kømigwan tranrrumøn— cha. Inchen Jacobpe mamigwan srua kemallen, Isaacbe mabig køn. Incha katø vinogucha srua arruben, trunungucha muchibig køn. ²⁶ Inchen Isaacbe nusrkawan trenchibig køn:

—Nai nusrkai, møimbe kemalla, nan mucharra — cha.

²⁷ Inchen Jacobpe kemalla, muchaben, Isaacbe tru nui nusrkai kewa pasrailan irrømørabe, mayanguen tabig nebuig kømigwan tranøb trenchibig køn:

—Nai nusrkaimbe wambigwansrø chi købigwan Jehovah mayanguen tabig kønrrai mari lataig irrabig køtan cha. ²⁸ Tiusbe tru ellmariiløyu srømbalasrøngurri serenu peñibzhigwan tranrrun cha. Inchen pirøbe misramburab misren, tirigumera misrøb, vinomeragucha nørø weguchib inchun cha. ²⁹ Tru misag sötømera nørø pønrrabeløbe ñun utsøbasrtrun cha. Inchen ñibe ñui nunelane ñi karubig kønrrig cha. Inchen truiløbe ñui merrab utsøbasrtrun cha. Ñun ‘trømbøig nebunrrain’ chib pønrrabeløbe, nøm trømbøig nebuilø kønrrun cha. Inchen ñun ‘tabig nebunrrain’ chib pønrrabeløbe, nøm tabig nebuilø kønrrun— chib.

³⁰ Inchen Isaac tru mayanguen tabig nebuig kømigwan Jacobwan chab tranen, Jacobpe møskaweinukkurri webiben latatø, nuneg Esaúbe wambigwansrø usha kemørøb uña puptinchibig køn. ³¹ Incha nøgucha kan mamig mayzhig tamara, nui møskaweimay srua arruabe, trenchibig køn:

—Nai papá, wamisr cha. Na ñui nusrkai kemøra srua arrigwan manrrig cha, ñi nan mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasig Tius nan tranrrai miarrunrrig— cha. ³² Inchene Isaac møskaimbe trenchiptinchibig køn:

—¿Trube, ñibe mugugu?— cha.

Inchen nøbe:

—Nabe tru Esaú ñui mayur nusrkain kur— chiben, ³³ Isaacbe itønab menda, purø kørø kwaarig, trenchibig køn:

—¡Paare! ¿Trube muguig køh? cha, tru usha kemøra srua arrubiibe. Pøs, ñi arrumøwatø, srua arruben, nabe kerrigu chab maig køn cha. Incha

nabe mayanguen tabig nebuig kōmigwan nun chab tranig kōn cha. Pøs, tru mayanguen tabig nebuig kōmigwan tranigwane nōbe tōga kōrrōmisrtrun—cha.

³⁴ Inchen Esaúbe mōskai trendaig wamwan mōrabe, truba mur wamab trashib, purō kōrrō isui inchib ¡karren kōnrrab! chib kishibig kōn, trenchib:

—Nai mōskai, tiusmanda nangucha tru mayanguen tabig nebuig kōmigwan trannrra—cha.

³⁵ Inchen Isaacbe trenchibig kōn:

—Ñui nunebe arrua, nane purō may isa, tru mayanguen tabig nebuig kōmig ñuin kōnrrabigwan nō uta, tōga, yan—cha.

³⁶ Inchene Esaube trenchiptinchibig kōn:

—Nune Jacob cha wamappe, trendambuawei trendaig kuin kōn cha. Pamayguen kōn cha, nan øyeeg isa kebenōsrkōb arrig, srōtōbe na mayur nusrkain kuimburo na uta tōgagōmigwan nō kerraig kōn cha. Mōimbe tru mayanguen tabig nebuig kōmig naiwan katō nōtōwei uta tōga yain kōn—cha.

Inchabe katō trenchibig kōn:

—¿Nayasikkan tru mayanguen tabig nebuig kōmigwan tranamig maitōguen tōgagōmōtirru?—cha.

³⁷ Inchen Isaacbe trencha lōtabig kōn:

—Nabe ñune Jacob karub tōgagōnrrai Tiuswan miar cha. Incha katō nui misaamerabe Jacob manchiben marōb melabelō kōnrrai miar cha. Trurrigu nōbe tirigumera nōrrō tōgagōb, vinomera tōgagōb inchai miar cha. Nai nusrkai, ¡Mōimbe yandō ñuyasiibe chi maramig kaatan!—cha.

³⁸ Inchen Esaúbe mōskawan trenchibig kōn:

—Nai mōskai, tru mayanguen tabig nebuig kōmigwan tranamiibe kabe ke kanzhiitō kuig kuitarru cha. Nai mōskai, nangucha tru tabig nebuig kōmigwan trannrra— cha. Incha srawa, srawaa kishibig kōn.

³⁹ Inchene Isaacbe trenchibig kōn:

—Ñibe misrōb pirōmerasrōngurri purō yabsrō tsunrrabguen cha, katō srōmbalasrōngurri serenu peñibig nebumōsrō.

⁴⁰ Ñibe ñui espadatōga kwayawatōwei ōsig tsunrrabguen cha. Incha ñibe ñui nuneg karuindiig megamig nebunrrun cha.

Inchendō ñun megamgaig misrōb arruben, ñibe truyugurri welulrrabguen— cha.

Jacob Esauwan Kōrab Lulamig Nebub

⁴¹ Indig truyugurrimbunō Esaúbe Jacobwan purō trōmbōig ashig kōmui inchibig kōn, nui mōskai tru mayanguen tabig nebuig kōmigwan nun tranikkurri. Incha nōasiitōwei trenchibig kōn: “Maya yanayutō namui mōskai pinōben, larrō isuin pōnrram kwalōmmeragucha attrun cha. Yandō trugurrimbe si, pinisamōnrrun cha, nai nuneg Jacobwan.” ⁴² Inchen Rebecabe tru Esaú ōyeeg martrab isub unigwan wammōrabe, Jacobwan wamōnrrab ōra, trenchibig kōn:

—Ñui nuneg Esaúbe ñun nōgucha lata martrab ñune kwetchab tan cha. ⁴³ Inchawei nai nusrkai na maig taigwan mōra mar cha. Nai nuchag Laban Haran pirau tsuisrōmay trubab inrrō chibig kōn. ⁴⁴ Trusrō kan maya yana kōsrōn tsunrrig cha, ñui nunewan namig kōbig purayamne. ⁴⁵ Ñui

nunewei namig købig yandø patsab, tru ñi nun chi mariilan nø pesannabene, ñibe katøle attrai, trube, eshkawa øramønrrun chibig køn. Nai pagatø nusrkalan ke kan kwalømyutø parba pini asha wag kømøtan— cha.

⁴⁶ Incha Rebecabe Isaacwan trenchibig køn:

—Nabe nai øsig unigu larrø trømbøig kui uñar cha, tru hititas ishumburmeragurrindø. Jacob yu Canaán pirau hititasmeraba kasharabene, chinchib øsig tsumuinguen kønrrautan— chibig køn.

28

¹ Isaacbe Jacobwan wama, mayanguen tabig nebuig kønrrai tranabe, trencha karubig køn:

—Nui srain kønrrai yu Canaán pirau ishumburmeran lanrrab kømø cha. ² Kurra, Padan-Aram pirausrømay inrrø cha, tru Betuel ñui usrai møskai waisrømay. Incha ñui kuchimøskai Labanwei kan nimbasrwan ñui srain kønrrai lanrrig cha. ³ Inchen Maramburab Marøb Tiusbe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai mara, ñune ureg larrø nørrø tøgagønrrai tranøb, ñuinukkurri purø nørrø misag sötømera nemisramnegatig martrun cha. ⁴ Katø Abrahamwan tru mayanguen tabig nebuig kønrrai tranrrab misrig købigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba ñun tranrrain cha. Tru møyia ñi peesrøngurri ka arruatø lataig tsuin pirøwan ñimui mara waramig kønrrai, tru pirøwan Abrahamwein kønrai Tius nun keta tranrrabmisra kørømisrig købigwan.—

⁵ Øyamay Isaacbe Jacobwan Padan-Aramsromay inrrai ørig købig køn, tru Betuel arameowei nusrkai tru Labanwei yausrømay. Truike Rebecaimbe nuchag købig køn, Jacobweimba Esaúweimbabe usrin køben.

⁶ Inchen Esaúbe wammørøbig køn, møskai Isaacbe tru mayanguen tabig nebuig kønrrai tranøb, sraingucha lappe, Padan-aramsrø lanrrai chiben. Incha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan møskai tranabe, øyeeg karua pasri ashibig køn: “Yu Canaán ishumburmeran ñui srain kønrrai marøb pasrønrrab kømø” cha.

⁷ Inchen Jacobpe møskawanba usranba møra, Padan-Aramsromay yai ashibig køn Esaúbe.

⁸ Incha treekkurri nui møskai Isaacbe tru Canaánsrø ishumburmerane chigucha tab kømui ashibig kuin kui wetøbeña, ⁹ Esaúbe Abrahamwei nusrkai Ismael tsuisrømay ya, tru katøgan sralø kømnetø, trusrø Mahalatwan nui srain kønrrai marøbig køn, tru Abrahamwei nusrkai Ismaelwei nimbasrwan, tru Nebaiotwei nuchawan.

Tius Jacobwan Betelsrø Kenamistrøb

¹⁰ Inchen Jacobpe Beersebagurri webya, Haran pirausrømay ibig køn. ¹¹ Inchen yandø kanbalø puabe, pørr pinaiben, truyu yem kørrømisrøbig køn. Incha truyu kan srug tsubigwan kuña mara trarra, truyu kinrrab tsumisrøbig køn. ¹² Inchen truyu nun piappe treeg piabig køn: Kan escalera, srømbalsrøngurri pirausrø punøsrkain pasrappe, tru kappe srømbalsrø kebacha pasrøben, møimbe truwane angelesmera nebambamba, kørrørrumba inchib køben, ¹³ Jehovábe palasrø pasrøwabe, trenchibashib:

—Nabe Jehová kur cha, Abraham ñui aweluwei Tius, Isaac ñui mōskawei Tius, ñi uyu kib tsuig pirōwane ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tranamønrrun chib. ¹⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe purø nørø køptø, pirau kan usrø tui lataig kønrrun cha, pørr pinebgatømaywansrø, pørr neeshibgatømaywansrø, walliguebwnsør, waguebwansør, misag larrøbicha warønrrun cha. Ñui yellyugurri pirau muba kuimbura maya misaabe, ñigurri mayanguen tabig nebuilø kønrrun cha. ¹⁵ Nabe ñiba pasrar cha. Ñi chu yaindøgucha nabe ñun chi kømønrrai ashib tōga pasrōwa, katøle i piraumay nabe ñune pera arrumønrrun cha. Na ñun maig martrab taigwan na trunun maramnegatig nabe ñune elachimumønrrun— taig køn tru piabyube.

¹⁶ Inchen Jacob tru piab tsuigugurri kiagasrabe, trenchibig køn: “Isa kømø, Jehovábe yu pasrøben, nabe treeg kuitamappe isumubrain køn” cha.

¹⁷ Incha truba kørig kui inchabe, trenchibig køn: “Yube si, purø kørig kømðig køtan cha. Chi peg kømøtø, Tiuswei yaba, srømbalsrø yaskappa køn” cha.

¹⁸ Inchen Jacobpe lōtsøzhig kurrabe, tru nø kuña mari srugwan kusrua, kan pilar lataig ølneb pasra, truyu øyeeg puigwan aschai trubala aceite itølushibig køn. ¹⁹ Incha truyube Betel cha wamabig køn, merrabsrømbe tru ciudawane Luz cha wamig købig kuindøgucha.

²⁰ Incha Jacobpe nuinetø øyeeg martrab cha kørørmisrøbig køn: “Tius naba lincha pasrab, na møi øyeeg inrrab yaigu nan chigucha kømønrrai

ashib, nan mamig, mutsamig tranøb, pula pasramig tranøb, ²¹ katø na nai mōskawei yausrø chigucha kømø, katøle pishindø tab ka puinabene, Jehovahē nai Tius kønrrun cha. ²² Inchen i srugwan kan pilar lataig ølgandø na kusrua pasriibe, Tiuswei ya kønrrun cha. Inchen Tius nan chigurimbunø tranigugurri nabe cienyu diezbatø, diezbatø nun tranamønrrun” chibig køn, Jacobpe.

29

Jacob Haran Pirausrø Puig

¹ Jacobpe nø chu yamsrømay ib ya, pørr kal-labgatømaywan misaamerain pirausrø pubig køn.

² Incha trusrø pua ashene, tru wambigwansrømbe kan pisu wabig køn. Inchen tru pisu pulube ubishamera pøn sötø israb warabelø køn, kaguen truiløbe tru piwan muchibelø kua. Inchen tru pisube larrø nu sruutøga kasraig pasrabig køn.

³ Inchen tru ubisha sötømera truyu mayamba tuluntsunøbene, ubishameran pi mutsørønrrab tru srugwan malsra, katø chab muchene, srugwan katøle kemalsra pisuwan kasrøbelø køn. ⁴ Inchen Jacobpe tru ubisha ashibelan:

—¡Nai nunelø! ¿Ñimbe chuelø køgue?— cha payene:

—Nambe Haransreelø ker— chiben,

⁵ Jacobpe katøle trencha payibig køn:

—¿Nacorwei awelu Labanwan ñimbe ashibelø kømøgueh?— cha.

Inchen nømbe:

—Truigwane nambe ashibeløwein ker— chibelø køn.

⁶ Inchen Jacobpe:

—¿Kwanrrø kømø, tab ka tsubig kuitarru?— cha katøyug payibig køn.

Inchen tru ubisha ashibeløbe trenchibelø køn:

—Nøbe tab ka tsubig køn cha. Au, ñiguen ash cha, møskawei ubishameran merrana nimbasr Raquelbe uyu arrun— cha.

⁷ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Kwalømdø srø køn cha. Ubishameran kanbalatø mara keramibe menrra tørbatø køn cha. Pi mutsøsrø, pu manrrai katø merranamdiig kømuita— cha.

⁸ Inchen truiløbe trenchibelø køn:

—Treeg maramgaig køn cha, maya ubisha sètømera kerrigu kanbalatø misramne, tru ubisha ashibelø, tru pisu pala srug trarrig tsubigwan malsramne. Malsrøbendøwei ubishameran nambe pi mutsøsrømig køn— cha.

⁹ Inchen Jacob truiløba waminchib pasramne, Raquelbe møskawei ubishameran merrana, arruptinchibig køn, kaguende ubishameran nø ashibig kua.

¹⁰ Inchen Jacobpe tru nui usraimbe nuchag Labanwei nimbasr Raquelwanba, katø tru Labanwei ubishameraba arri ashabe, kemalla, tru pisuyu srug kasraig tsubigwan malsra, nui kuchimøskai Labanwei ubishameran pi mutsøsrøbig køn. ¹¹ Incha trugurrimbe Raquelwan muchawabe, truba truba kishibig køn.

¹² Incha nøbe:

—Rebecai nusrkain kur' cha. Labanweimbe kuchiunø kur— chib waminchen,

Raquelbe nui mōskawan eshkanrrab luløbig kōn.
¹³ Inchen Labanbe tru nui nuchawei nusrkai Jacobweimburab wamindi mōrøppe, katønrrab luløb ya, ira, muchawa, nui yamay pera ibig kōn. Inchen Jacobpe nun chitø purayaigwan kerriguh esh-abig kōn. ¹⁴ Inchen Labanbe trenchibig kōn:

—Ñibeguende nai anindøwein kōn— cha.

Jacob Leaimba Raquelweimba Marøb Megaig

Inchen Jacobpe yandø Labanba põlguen tsuben,
¹⁵ Labanbe nune trenchibig kōn:

—Ñi nai yauig kuimburøtø chi pagaraimíig ka mara tranøptø megamig kōmøn cha. ¿Mayanzhig pagaramø?— cha.

¹⁶ Inchen tru Labanbe nimbasrmera pagatø tōgaig købig kōn, mayurbe Lea købene, wendiibe Raquel. ¹⁷ Leabe kammera larrø tabzhig ashibig købene, trune Raquelbe larrø tab malø pasraig, larrø tab ishuzhig købig kōn. ¹⁸ Incha Jacobpe Raquelwan purø chull asha, nui kuchimōskawane trenchibig kōn:

—Ñui wendø nimbasr Raquelwan nai srain kōnrrai ñi tranamwei trattø y pa pila ñuyasig mara tranøb megarrumøn— cha.

¹⁹ Inchene Labanbe trenchiptinchibig kōn:

—Asiimíigwan tranøbgunrriibe ñi yauigwan tranrrumøn cha. Trube, naba kōrrømisr— cha.

²⁰ Øyamay Jacobpe trattø y pabila Raquelwan tranamwei mara tranøb megabig kōn. Nøbe Raquelwane purø chull asha, megaig køppe, nune ni kan maya yanaguen kōmub lata inchibig kōn.

²¹ Yandø Jacobpe pilamera trattø y par nemisrene, Labanwane trenchibig kōn:

—Maya yana mara tranøb meganrrain taigwan yandø nemaran cha. Møimbe nai srai kønrrai tranrra— cha.

²² Inehene Labanbe truyu maya misaameran tulamrrai wama larrø tab fiesta marøbig køn. ²³ Indiibe yandø yem misren Labanbe nui nimbasr Lean pera arrua, Jacobwane truigwan tranøptinchen, Jacobpe pera kibig køn. ²⁴ Inchagucha Labanbe kan karuig mendig megabig Zilpa taigwane Lean purugub meganrrai tranøbig køn.

²⁵ Indiibe løtsøbe, Jacoppe Leaba kib tsuptinchi-brain kui ashibig køn. Incha Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—¿Øyeebe nane ñibe chi margu? cha. ¿Yamba Raquelwan tranamwei nabe ñuyasig marøb megaig kømuitarru? cha. ¿Nane chindimbarre øyee isa kebenøsrkugu?— cha.

²⁶ Inehene Labanbe trenchibig køn:

—Nam waraim piraube kasharanrrai wendi-igwanmerrig tranamig kømøn cha, mayurguen ka tsumnetøbe. ²⁷ Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan trune neigwan patsøgø chibig køn Labanbe. Trugurrimbe Raquelwan-gucha tranrrumøn cha, trattø y pa pila ñi nayasig katøle srøig marøb meganrrab købene.—

²⁸ Inchen Jacobpe treeg marøbig køn. Incha tru Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan tru trune neig maramigwan chab nemarene, Labanbe Raquel nui nimbasr-wan srain kønrrai tranøbig køn. ²⁹ Inchen Labanbe kan karuig mendig megabig Bilha taigwan-gucha Raquelwan purugub meganrrai tranøbig

køn. ³⁰ Inchen Jacobpe Raquelbagucha kibig køn. Incha truigwane Lean lataguen kømø, masken undaarabig køn. Incha Labanweyasig katøgucha srøig trattrø y pa pila mara tranøb megaig købig køn.

Jacobwei Nusrkalø

³¹ Jehovahé Leane Jacobpe ke palabinø indi ashabe, truigwane ureg tøgagønrrai tranøbig køn. Trune Raquelbe urekkaig kønrrabig købig køn.

³² Incha Leabe kwanrriig kørømisra, kan nusrkai tøgagua, truigwane Rubén munchi pasrøbig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Na yeekkucha isui megaben, Jehovahá nan isua ashtan cha. Møimbeguende nai keebe nan undaaranrrautan” cha.

³³ Incha katøle kwanrriig kørømisra, katø kan møg unø tøgaguig køn. Inchabe trenchibig køn: “Jehovábe mörin køn cha, nan øyeeg undaaramuinab megaigwan. Inchagurri i nusrkawangucha nan trandan” cha. Treekkurri truigwane Simeón munchi pasrig køn.

³⁴ Incha katøle kwanrriig kørømisra, katø kan nusrkai tøgagua trenchibig køn: “Møimbe nai keebe naba mas trakkandø linchautan cha, kaguen nabe nune chabguen pøn nusrkaløguen tranar” cha. Inchagurri truigwane Leví munchi pasrøbig køn.

³⁵ Incha Leabe katø kwanrriig kørømisra, katø kan nusrkai tøgaguig køn. Inchabe trenchibig køn: “Møi iyube Jehovaháwan mayanguen tabig wamindamønrrun” cha. Inchagurri truigwane Judá munchi pasrøbig køn. Incha trugurrimbe yandø kan maya yana køsrøn mas ureg chigaa guig køn.

30

¹ Raquelbe Jacobwei ureg tøgagønnrab kaimappe, numøsrwane truba pusrkwai asha, Jacobwane trenchibig køn:

—Ureg tøgagønnrab trannrra cha, tren kømuisruandø nabe kwamønrrun— cha.

² Inchen Jacobpe truba nama, trenchibig køn:

—¿Nagan Tius kuitarru cha, ñun chi ureg chigaig kønrrai marøbiibe?—

³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Bilha, nai karuig mendig megabigwan na ñun tranar cha. Truiba ki, chibig køn. Inchen truig ureg tøgamisren kal-laben, nai srøbchagu mutikkurrimbe na tōga misri lataitøweih køben, nabe nøgurri ureg tōgaig kømønrrun— cha.

⁴ Øyamay Raquelbe tru nui karui megabig Bilhan Jacobwan srai lataig kønrrai tranøbig køn. Inchen Jacobpe tru Bilhaba kibig køn. ⁵ Inchen Bilhabe kwanrriig kørømisra, Jacobwei kan nusrkai tōgaguig køn. ⁶ Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tiusbe naimburab maig maramigwan sølgandø martan cha. Incha nai miaigwan mōra, kan nusrkai trandan cha. Treekkurri Incha Raquelbe tru unane Dan munchi pasrig køn.

⁷ Tru Bilha Raquel karui mørøb megabiibe, katø kwanrriig kørømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tōgamisrig køn. ⁸ Incha Raquelbe trenchibig køn: “Tius namun øyeeg kønrrain kuikkurri nabe nai numøsraimba purø murtø melambuyab megawa, na kanar” cha. Treekkurri Raquelbe tru unane Neftalí munchi pasrig køn.

⁹ Inchen Leagucha yandø mas ureg tøgagønnrab kaimappe, nui karuig mendig megabig Zilpan

pera arrua, Jacobwan tranøbig køn, nui srain kønrrai. ¹⁰ Inchen tru Zilpa Leai karuig megab ishuube, Jacobwei kan unø tøgamisrøbig køn. ¹¹ Inchen Leabe trenchibig køn: “Yangucha tabig pub attrabigwan tøgaguinatan” cha. Incha treekkurri Gad munchi pasrøbig køn.

¹² Inchen Leai karuig mendig megabig tru Zilpabe Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn.

¹³ Incha katø Leabe trenchibig køn: “Nane larrø kasrag køtan cha. Ishumburmerabe: jkan yangucha tabgui unamigwan tøgaguita!” chinrrautan cha. Treekkurri tru unane Aser munchi pasrig køn.

¹⁴ Tirigu parøb kwalømmerawan Rubenbe wambigwansrø llirab yabe, mamig trulmera mandrágoras tailø wetørrawa usri Leayasig lurra, srua arrubig køn. Inchen Raquelbe Leane trenchibig køn:

—Tiusmanda, ñui nusrkai tru mandrágoras tailø srua arriilan srøttra— cha.

¹⁵ Inchene Leabe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nai kewan yeeg kerrawa pasraptøga ñungan chigucha kømui lataig mørøraitarru? cha. ¿Møimbe nai nusrkai mandrágoras srua arriilan-gucha nan kerranrrab indirru?— cha. Inchene Raquelbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñui nusrkai mandrágoras srua arriilan na merrarranrrur cha, truburø møi yem Jacobpa ñi ki pøs— cha.

¹⁶ Inchen yandø maaben køben, Jacob wambigwansrø uña katø arruben, Leabe katønrrab we-byabe, trenchibig køn:

—Møi yembe ñibe naba kiamig kønrrab køn cha, kaguen nai nusrkai mandrágoras srua arriitøga nabe Raquelwan pagarawa, truburø møi yembe nabe ñiba kiamig køn— cha. Inchen tru yembe Jacobpe Leaba kibig køn.

¹⁷ Inchen tru Lea miab megaigwan Tius møren, Leabe kwanrriig kørrømisra, trattrøgatø kønrrabyu nusrkawan Jacobwei tøgaguig køn. ¹⁸ Incha Leabe trenchibig køn: “Tiusbe tru na pagaraikkurri nan keta trandan cha, kaguende nabe nai karuig mendig megabigwan nai kewan tranig kua” Incha treekkurri unane Isacar munchi pasrig køn.

¹⁹ Incha Leabe katø kwanrriig kørrømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn, truipe tru trattrø y kanba kønrrabyu nusrkawan. ²⁰ Incha Leabe trenchibig køn:

“Tiusbe nane purø tabigwan keta trandan cha. Møimbe nai keebe naba kørrømisra uñchun cha, kaguende nabe trattrø y kanba Jacobwan nusrkalø tranar” cha. Incha tru nusrkawane Zabulón munchi pasrig køn.

²¹ Incha trugurrimbe Leabe kan nimbasr tøgagua, truigwane Dina munchi pasrig køn.

²² Inchendø Tiusbe Raquelwan isub tøga wawa, nø miab megaigwan møra, ureg kønrrai tranig køn. ²³ Incha nøbe kwanrriig kørrømisra, tru srøsrø nusrkawan tøgamisrabe trenchibig køn: “Na chi urekkaig tsaløbala indinab unig købigwan trunun møimbe kerratan” cha. ²⁴ Incha treekkurri tru-nune José munchi pasrabe, trenchibig køn: “Jehová nan katøgan nusrkai trannrra chimubrait” cha.

Jacob Puamistrøb

²⁵ Yandø Raquel Joséwan tøgamisren, Jacobpe Labanwan trenchibig køn:

—Na tsuig købig tru pirausrømay inrrab, ibashcha cha. ²⁶ Nai sralan trannrra cha, na truilaimburab mara tranøb megailan, nai nusrkalanba, nan yandø ibashcha chibig køn, kaguende nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan ñibe asha køn— cha.

²⁷ Inchen Labanbe trenchibig køn:

—Ñuin kabyu na tabig asønainabene tiusmanda naba ka kørrømisr cha. Pøs Jehová nan øyeeg tabig nebub attrai mariibe ñigurri øyeeg kuin kui nabe törgandø wetøbeña pasrar cha. ²⁸ Incha eshkarra chibig køn: ñi maya pagar utønrrab isuigwan, nabe treegwan pagaramønrrun— cha.

²⁹ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñibe ashibig køn cha, nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan. Incha ñui ushameran nabe yeeg tab ashib tøgaguigwan. ³⁰ Kaguendø na yu marøb meganrrab arrumøwatøbe ñibe trengatig nørro tōga kōmuig købig, mōimbe yeeg nørro nemisran cha, na yu puikkurri Jehovábe ñune mayanguen tabiitø nebuig kønrrai maran cha. ¿Inchendø nai ureemeraimbe nabe mana marøb pølbasmø?— cha. ³¹ Inchene Labanbe trencha payibig køn:

—¿Ñun chi tranamø?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig køn:

—Chigucha tranmørrunrrig cha. Na ñun øyeeg martra taigwan ñi tregwan martrab misrene si, nabe ñui ubishameran ashibig asamønrrun cha. ³² Nan mōi ñui maya ubisha sōtø utuwan pureb arruben, tsurø ubishameranba, rayas tōga

ubishameranba, yalø ubisha — ureemeranba, katø maya cabra— ureezheelø tsureelanba rayas tøgarmenanba, ñi tarømarømarøb inrrig cha, Nai pagarbe truilø kønrrun cha. ³³ Pøs Srøna trumarsrø tru na kanab megaigwan ñi ashchab arruben, tab marigwan kenamartrabibe truig kønrrun cha. Kabe kan ubisha kui, kabe kan cabra-unø kui rayas tøgar kømøwei, tsureelø kømøwei, kabe kan ubisha-unø yalig kømøwei, tru utu ñi treelø wetørrappe, trube, nabe ñuyelan nilab megaig kønrrun— cha.

³⁴ Inchene Labanbe trenchibig køn:

—Ñi trendaig tab køn— cha. Labanbe treeg kørrømisrøbig køn.

³⁵ Inchen Labanbe tru kwalømdøwei møg cabramera sinda tøgarmenanba, tsureelanba, ishug cabramera sinda tøgarmenanba, tsureelanba, katø puliig tøgarmenanba chishtø, katø yalø ubisha-ureemeran kerriguba tarømara, nusrkalai tasku ashchai pønsrøbig køn. ³⁶ Incha tru ubisha sötømerane Jacob tsuisrøngurri pøn kwaløm ambiisrø srua ambubelø køn, nøm waraisrø. Trune Jacobpe nuimburappe Labanwei katøgan ubisha sötømeran ashib tsubig køn.

³⁷ Incha Jacobpe alamo srarmeranba, almendro srarmeranba, palanda tusrwanba para, trugurrimbe kaluswan karrøbig køn, pulø sindazhig kena kønrrai. ³⁸ Inchabe tru tsig karriilane tru ubishamera pi muchig kemalinug pønsrøbig køn. Incha ubishamera wambiimisrar tru pi mutsinug pubene, ³⁹ tru carneromerabe ubishameran truyu nesraløbelø købig køn. Incha tru tsig karra pønsrainug

nesralig kuig kōppe, ubishamera lluiløbe rayas tōgarmera kōben, tsureelø kōben, pulig tōgar kōben, llubelø kōn. ⁴⁰ Incha Jacobpe tru ubisha-ureemerane nørømara, Labanwei ubishamerayu rayas tōgarmeranba yaleelanba Jacobpe nui ubisha sötømerayu keerøb ibig kōn. Incha yandø nuyasig ubisha sötømera kōnrrai marøb ibig kōn. Labanweimba kanbalatø kōmøtø. ⁴¹ Incha tru mas werus asr tōga ubishamera wambiimisra pōnrraimørig, Jacobpe tru tsig karriilan ubishamera pi muchib kemalinug pōnsrøbig kōn, tru ushamerain pinrøgue. Tru tsig karrig pōnsrailan ashib nesraliilø kōnrrai. ⁴² Inchen tru tre asrka ushamera wambiimisra amrrubene, tru tsiimeran pōnsrømíig kōn. Inchagurri tru Labanweimbe tre asrkazheelø kōben, tru mas werus asr tōgarmera larrø chisheløbe Jacobwein kōbig kōn. ⁴³ Incha Jacobpe larrø puaig misrig kōn, ubisha sötømera lata, karuig mendig melab mōguelø lata, ishumburmera lata, camelloamera lata, burrusmera lata purø nørø tōgaikke

31

¹ Jacobpe Labanwei nusrrkalø øyeeg chib amønaigwan wam mørøbig kōn: “Jacobpe namui mōskaweiwan kerriguba nø tōgamisrøb kebya, truitōga mōimbe larrø puaig misrin kōn” chib kui. ² Inchagucha Jacob Labanwei maløwan ashene, maløbe ke mindiitø uñibig kōn, merrabwan lataig kōmøtøgue. ³ Inchene Jehovábe Jacobwane trenchiptinchibig kōn: — Merrabsrø ñui kōlli misamerai pirausrømay katø

inrrø cha. Ñui nammisaamera waraisrømay, nabe ñiba pasramønrrun— cha.

⁴ Inchen Jacobpe Raquelwanba, Leanba wamabig køn, tru nø ubishameran ashīb tsuisrømay amrrunrrai. ⁵ Inchabe nømune trenchibig køn:

—Ñui mōskaimbe nan merrabwan lataig kōmøtø, maløbe ke mindindø, mindindø uni ashar cha. Inchendø nai mōskawei Tiusbe naba pasraig køn chibig køn. ⁶ Ñimbe ashibelø køn cha, nabe ñimui mōskawan na maya chish kuimbura chish kuitøga nabe mara tranøb megaig køn cha.

⁷ Inchen køben ñui mōskaimbe, treeg martrab chib treeg martrab chib marmuig køn cha nai pagarwan ke pa tratrø piejes yunømarøb. Inchen køben Tiusbe na chi tøgaguigwan Laban kaig marmønrrai nan sötø pasraig køn cha.

⁸ Nøbe, “Ñui pagarbe tsurø ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata mayamba tsurø ureezheelø llubelø køn cha. Inchen: “Ñui pagarbe sindaba ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata truiløgucha mayamba sindaba ureezheelø llubelø køn cha. ⁹ Øyamay Tiusbe ñimui mōskawei ubishameran lata cabrameran lata nørrø kerrawa, nan tranig køn cha.

¹⁰ Indiibe kan pijibe ubishamera lata cabramera lata wambiimisra pønrrøben, nan piappe, treeg piatan cha: tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe sindabar køben, tsureelø køben kagømønrraindø tsurøzheelø køben treelø købashib.

¹¹ Inchen tru piabyube Tiuswei ángelbe nane trenchitan cha: “Jacob” cha. Inchen nabe trendainatan cha: “Nabe yu war” cha. ¹² Inchen

nøbe nane trenchitan cha: “Ñiguen tab ash cha, tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe, sindabar køben tsureelø køben, kagømønrraindø tsurøzheelø køben, treelø køn cha. Nabe ashibig kur cha, Labanbe ñune maitø marøb arrigwan.

¹³ Nabe ñi tru srugwan aceite itølusha katø ñi ñuinetø øyeeg martrab cha kørørmisrinug tru Betelsrø kenamisrøb Tius kur cha. Møimbe kurra, i piraugurrimbe webya, ñi kal-lain pirausrømay katø inrrø” cha, nane trenchitan— cha.

¹⁴ Inchene Raquelba, Leababe trencha løtabelø køn:

—Nambe yandø namui møskaweinuube chi ketig utamibe chiga ker cha. ¹⁵ ¿Pøs, namune ka mendailø kui lataig indig kømuitarru? cha. ¿Namune nøbe yana, truburø mara tranøb megaigwane nø chishtø maig kømuitarru? cha.

¹⁶ Inchawei nø purø nørrø tøgaguilan Tius namui møskawan kerrawa ñun traniløbe, kerriguba namuimba, namui nusrkalaimba kuig købene, møimbeTius nø maig mar taigwane ñibe kerrigu treeg mar— chibelø køn.

Jacob Padan-Aramsrømay Ib

¹⁷ Inchen Jacobpe tamarøb menda, nui nusrkalanba, nui sralanba camellosmerayu itøguanøsrø, ¹⁸ nui ushameran kerrigu merranøbig køn, katø tru nø Padan Aramsrø chigurrimbunø tøgamisriilanbañau. Incha Canaán pirausrømay ibig køn, katøle nui møskai Isaac tsui pirausrømay.

¹⁹ Inchen tru Labanbe nøørøsrø ubisha isig partrab yaig mugaabenbatø Raquelbe tru yau yau tøgagui tiusmeran søra wesrain købig køn.

²⁰ Øyamay Jacobpe tru Laban arameowane tru webya yamigwane chigucha mørø waminchimøtø, nilø purø may welula ibig køn. ²¹ Incha Jacobpe nø kerrigu chi tøgaguilan srua, ashmøwatø welula ya, Eufates nu piyu chab larrayabe, trugurrimbe Galaad tun ureemeragøba pirømerawansrø inrrab ibig køn.

²² Indiibe pøn kwalømyube Labanwane eshkaptinchibelø køn: “Jacobpe welula, yain køn” cha.

²³ Indig Labanbe nui nammisaameran lincha pera, Jacobwan wetøgønrrab pasreb mendabig køn. Indigbe trattø y pa kwaløm puraiben tru Gaalad pirau tunmerasrø chab wetøgøb ibig køn.

²⁴ Inchen tru yem tru Laban arameowane Tiusbe kan piabyu kenamisra, trenchibig køn: “Isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kømø.”

²⁵ Indig Labanbe Galaad tunmerasrø wetøgøbig køn, tru Jacob nui yaeløba kørrømisriisrø. Incha Labangucha trusrøndøwei nui nam misaameraba kørrømisrabe,

²⁶ Jacobwane trenchibig køn:

—¿Chi mara pasrøgu? cha. ¿Nane chindimbarre øyeeg may kebenøsrkøgu? cha. Kan ñigui nai nimbasrmerane kwayabyu kemøri ishumburmeran kui lataig srua yaitan cha.

²⁷ ¿Chindimbarre nane øyeeg kebenøsrkøb, trubatø nilø welula igu? cha. Nane chigucha eshkamøtøbe. Nan eshkaig kuimbeh, tab amrrigay cha, kantab, palø ichib, arpa kønab kasraatø ñimun treeg ungua cha ørøbsrubraig kuinrrun

cha. ²⁸ Ñibe nai awelu ureemeran nai nimbasrmeran ungua cha muchanrrainguengaig maritan cha. Ñibe mømimbe ni kan chuguinguen mørmíg lataig marin køn cha. ²⁹ Pøs nabe ñun chi marøg køben maramigwan tøgá pasrar cha. Inchendø ñui møskawei Tiusbe mira yem øyah chitan cha: “Jacobwane isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kømø”. ³⁰ Ñui møskawei yauwan truba isub pesrøgøben inrrab yabe, trube, ¿nai tiusmerane chinchab nila sruaigu?— chibig køn.

³¹ Inchene Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—Kaguen nane kørig kuig køn cha, inchipa ñi ñui nimbasrmeran nan namiimay kebya kerraptinchaitamab. ³² Pøs tru ñui tiusmeran møg køben yu tøgá wabiibe kwanrrain chibig køn. Nai yauelø testigos kønrai cha nai chi tøgaguigu, chitø ñuyelø køtashchab ñiashib lau,— chibig køn.

Inchendø Jacobpe Raquel nemøra srua arritamappe chiguen isumuig køn.

³³ Inchen Labanbe Jacobwei carpa yasrø kebya, trugurrimbe Leain carpa yasrø, katø tru pailø karui mørøb melab ishumburmeraisrø lab kebya, kalawa, tru Leai carpayugurri webarruabe, yandø Raquel waisrø lab kebig køn. ³⁴ Inchen Raquelbe tru tiusmeran nemøra kan camelloi tsølig umbu warøppa, trubala wamisrøppa wabig køn. Inchen Labanbe tru carpa yau kerriguh lawa, kalaben, ³⁵ Raquelbe møskawane trenchibig køn:

—Nai møskai, na ñui merrab kurrømbene, ñi nan namømmørrunrrig cha, kaguen nabe chillig misraig war cha. Inchen Labanbe tru taska marig

tiusmeran wetørranrrab kaima lab uñen, ³⁶ Jacobpe truba nama, øyeeg chib namab mendabig køn:

—¿Nabe ñune chi kalø marta? cha. ¿Naimbe chi kalø mari pasra? cha, ñi nan ke chinchimmørø inchib nan wendautø pasra attraimbe. ³⁷ Ñibe nai chi købeløyu chishtø lawa, ¿ñui yau pønrrabelan chi wetørragu? cha. Inchawei ñi chi wetørrawabe, yu nai yaue lai merrappa, ñui yaue lai merrappa pønsrø chibig køn, nam pailainug møig søl pasrai kui nøm ashchai.

³⁸ Na mõi ya pib trattro pilamera na ñuyasig marøb megaben, mana ñui ubishamera, ñui cabramera lutø llumuig køn cha. Katø nabe ni managuen ñui ubisha sètømerayugurri carnero kandøguen ma kømøwein kur cha.

³⁹ Nabe managuen kan kaambu namig usha kwabasiilanguen ñune srua arrumíig kur cha. Treeg kømøtø, truburøbe naguen ñun pagaramig købig køn cha. Kan trutø kønrrab kuindø ¿kwaløm niligwan lata, yem niligwan lata ñibe nan, nan ulø payibig kømøtirru? cha. ⁴⁰ Kwalømbe nabe pachig købiitø kwamdiig kui megab, yemmerawane kørrag købiitø kwamdø kui megainaben, kiguen pumíig køn cha.

⁴¹ Pilamera pib trattro h nabe ñui yau megaig køn cha. Ñui pa nimbasrmeran nan tranamweimbe pilamera pa trattro y pib pilaba mara tranøb megaig køn cha. Inchen trattro y kanbabe ñui ushameraimburo megaig købig køn cha. Inchen nan pagaramigwane katø, katø peemayh, peemayh ñibe yunømarøbig køn cha, pa trattro piejes yunømarig køn cha. ⁴² Nai møskai Abrahamwei Tius, nai møskai Isaac truba kørig tøgga pasrai Tius naba pasrømuig kuimbeh

isa kòmõtø, ñibe nane chigucha chigaig inrrai ørøbsruig kuitan cha. Inchen ñi nan yeeg kaig inchen isui megaig købigwanba, na mandø mara tranøb megaiwan købigwanba, Tiusbe trunun ashib wawa, ñune mira yem øyeebe kalø marmøta chib mur wamindiinrrun— cha.

Jacob Labanba Øyamay Kønrrain Cha Kørømarig

⁴³ Inchen Labanbe Jacobwan trenchibig køn:

—I ishumburmerabe nai nimbasmøra køben, nøm tøgaguig ureemerabe nai awelumera køben, ubishamerabe nai ubishamera køben, cabramerabe, nain cabramera køben chigurrimbunø yu kena købiibe nayelø køn cha. Treeg kuindøgucha nabe nai nimbasmøranba, katø nøm tøgagui nusrkalanbabe nabe katøle nayelø kønrraimbe yandø chi maramgaig køtan chibig køn. ⁴⁴ Incha mømimbe amø chibig køn, naba ñiba øyamay kønrrai mara kørømartrab cha. Tru treeg mariibe nainuuba, ñuinuuba øyah kørømarigwan isunanøb pasrønrrain— cha.

⁴⁵ Inchabe Jacobpe kan nu srugwan malsra, ølneb kusrua pasrabe, ⁴⁶ tru nui yau misaamerane trenchibig køn:

—Sruumera tulisay— cha.

Inchen truiløbe sruumera tulisha, tun pasrabe, tru tun pasrim puluh kanbalatø purramisra mabelø køn. ⁴⁷ Inchen Labanbe truyu nuin triimaybe ‘Jegar Sahaduta’ cha wamøbene, Jacobpe nui triimaybe ‘Galaad’ cha wamig køn. ⁴⁸ Inchene Labanbe trenchibig køn:

—I srug tun pasriibe mõi naimba, ñuimba treeg kørømisrigwan eshkab pasrønrrabig kørømisran— cha. Inchagurri truyube Galaad taig købig køn.

49 Incha katø Mizpagucha taig købig køn, kaguen Labanbe trendaig købig køn:

—Nam ñiba kanikkurri, kanikkurri yandø katøbe asiyamig nebumuben, nam maig inchibelø kōtashchab Jehová nø ashib pasrønrrain cha.

50 Inchippa nai nimbasrmeran ñi kaig inchib, maig købash inchib, kabe nai nimbasrmera kōmnetø ñi katøgan ishumburmeran pera arrin kui inchen, namune mu katøgan ashib pasrømuingucha, ñuimba, naimba øyah marig køn chib, Tius nø eshkab pasrønrrun— chibig køn.

51 Incha katøgucha Labanbe Jacobwan trenchibig køn:

—Ash cha, i tru srug tun pasrigwanba, katø tru srug ølneb pasrigwanba, na tru naimba, ñuimba tøbøtag pasrigwan. 52 Iig tru srug tunbasriiba, srugwan ølneb kusrua pasriibabe øyah marig køn chib isunanøb pōnrrōnrrabelø køn cha, nagurri ñuimay purøbunamig kōmōnwei, katø ñigurri naimay purøbunamig kōmōwei kōnrrai. 53 Inchen ñui awelu Abrahamwei Tiusba, katø ñui awelu Nacorwei Tiusba maig maramigwan namun nø asha mar-train— chibig køn.

Inchen Jacobpe tru nui mōskai Isaac kōrig tōga pasraig Tiuswei merrab: “¡Katø! marmø kōmø, nabe treeg maramōnrrun” chibig køn. 54 Incha Jacobpe tru tunbalasrø Tiuswan keta, trannr-rai ushamera kweecha, tru nui yau misaam-eran mamiimeraba manrrab amrrunrrai wam-abig køn. Inchen truyu mayeeløba ma, tru tunyu kibelø køn.

55 Incha katø lōtsø Labanbe kia kurra, nui awelu ureemeran, nui nimbasrmeran muchawa,

trugurrimbe mayanguen tabig nebuilø kønrrigay cha. Yandø nui pirausrømay katøle inrrab ibig køn.

32

Jacob Esaúwan Katønrrab Inrrab Tamørøb

¹ Inchen Jacobpe nui yamigwan legucha iben, nune Tiuswei kan angelesmera katønrrab wer-ruben, ² Jacobpe truilan ashabe, trenchibig køn: “Yube Tius nui angeles sètømeraba kørrømisra pas-rainug køn” cha. Incha treekkurri truyube Mahanaim cha wamabig køn. ³ Incha Jacobpe tru Edom pirau tru Seirsømay wan sruar merrab amrrai ørøbig køn, Esaúwan katønrrabelø tru nabe punrrab arrumønrrun cha, nui nuneg eshkanrrabelø.

⁴ Incha øyeeg chinrrai karua ørøbig køn:

—“Ñi nai mayur nuneg Esaúwan Jacob na ñi maig chiben megabiibe, trendan cha: ‘Nabe mõi øyangatig Labanba kørrømisra tsua, ⁵ mømbe waaramera køben, burrumera køben, ubishamera køben, cabramera køben, karuig melabelø møguelø køben ishumburmera køben, tøgag kur’ tan chinrrai. Pøs ñi nai mayur nunewan nabe ñun øyeeg eshkawa ørar cha, ñi nan truba tabig utig pasramig kønrrai.”—

⁶ Inchen tru wam srua ambubeløbe Jacob-weimay katøle amrrua, trenchibelø køn:

—Ñui nuneg Esaú waisrø ashchab amber cha. Nøgucha ñun katønrrab arrun cha, møguelø cuatro-cientos lincha peraig.—

⁷ Inchen Jacob øyeeg taigwan mørabe, truba kørig kui inchib, truba isuin kørrømisra, nøbe tru nui misag lincha perayailan pa sètø pirishibig køn,

tru ubishamera, cabramera køben, waaramera, camellomera chigucha. ⁸ Pøs nøbe treeg isubig køn: “Inchippa Esaú kan sötøwan kwayanrrab megambuigucha, katøgan sötøbe lulrrain” cha.

⁹ Incha Jacobpe Tiuswan trenchib miabig køn:

—Nai mōskai Abrahamwei Tius, nai mōskai Isaacwei Tius: “Tru nai pirausrømay, nai yau misaameraisrømay katøle nan inrrø cha. Ñune truba truba tōgaig misrøb inrrai maramønrrun” cha, ñi nan trendaig kuig køn cha. ¹⁰ Na ñi karuigwan marøb megabiibe ñi larrø tab indigwanba, ñi trendø treeg tabig køppe treeg marilamba na truigwan utab pasramibe nabe tengatig truburab kōmuinatan cha. Pøs, nabe i Jordan nu piyu larreb urasbe i pötønain tsiizhi-itø srua pasraig køben, trune mōimbe nuingui, nuingui pa sötø tarømara pasramig tōga pasrar cha. ¹¹ Nai nuneg Esaúwei taskugurri chi kōmønrrai marøbsrumuguh cha. Nane kōrig kōtan cha, inchippa nanba, usralmeranba, ureemeranba kweecha petønrraitamab. ¹² Ñitøwei nane trendaig køn cha: “Nane maya nuguen tabig nebuiig kōnrrai mara, nainukkurri amrrub misaamerabe purø nørø køptø, mar menda kan pisrum lataig kōnrrun cha, mundamguengaike.”—

¹³ Incha tru yembe Jacobpe truyu kia, nø truyu chi tōgaguigwan nui nuneg Esaúwan ketamig lawa wesrabig køn. ¹⁴ Cabramera doscientas, pib trattø turmøg cabramera, ubishamera doscientas, turmøg ubishamera pib trattø, ¹⁵ Camellamera ureg perarcheelø treinta, waaramera cuarenta, toro-ureamera pa trattø, asnamera pib trattø,

pa trattø burrusmera. ¹⁶ Incha tru nui karuig mendig melabelai tasku tru ushameran nuingui kan sötø, kan sötø pønsra, tru nui mendig melabelane trenchibig køn:

—Nai merrab ambay cha. Incha tru tarømarig sötømerane kanguetøtø kømøtø, yabsrø, yabsrø merranrrigay— cha.

¹⁷ Incha Jacobpe tru ke srøsrø merrana ibigwane trencha karua ørøbig køn:

—Nai nuneg Esaú ñun kata: “¿Ñibe muinukkurriig kugu chib, chumay inrrab arrugu? chib. ¿Ñi merrana yaig ushamerabe muielø kø?” chib payene, ¹⁸ ñibe øyah chib lötønrrig cha: “Ñun ketamig ñi nai ashib karubig ñi Esaúwein køn cha, iilane ñi maig chiben marøb megabig, tru Jacob, keta trana øran cha, nui ushamerayugurri. In-chagucha nøbe namui wendau arrun” chinrrig—chibig køn.

¹⁹ Incha tru srøsriigwei wendau ibigwan lata, pøn kønrrabyu ibigwan lata, tru wendau ambubelan møilandøgucha treetø, treetø chinrrai karua pasrig køn. Esaúwan katabe, øyeetøh chinrrigay cha. ²⁰ Incha katø trenchinrrigay cha: “Ñui karuig megabig Jacobpe namui wendau arrun” cha. Kaguen Jacobpe treeg isubig køn: “Tru na keta trana øriilanmerrig nun pungaruabe, tru nø namig kørrømisrig købig yandø kuchi tammisren, trugurrimbe nui maløwan asamønrrun’ cha. ²¹ Inchen tru keta tranameløbe merrab chab amben, Jacobpe tru nui misaameraba, nui ushamerabañau kørrømisra tsuinug kinrrab kørrømisrøbig køn.

Jacob Angelba Melambub Kemøriyab

22 Incha tru yemdøwei Jacobpe kurra, nui pagatø sralanba, nui pagatø linchatø melab ishumburmeranba, pa trattø y kan tru nui nusrkalanba, Jaboc taig nu piyu larraambubelø køn. 23 Incha yandø truilan chab larrøørabe, katø chine købigwan kerrigu larrøørøbig køn. 24 Incha Jacobpe tru misaameraba, nui ushameraba kørømisra tsuinug nøtø kørømisra, kan møøba tør-rramnegatig kwayab tranrriyabelø køn. 25 Inchen tru møøbe Jacobwane chinchaguen kullaaranamgaig kui ashabe, srøptsim merrarrab srølwan kebachen safabig køn, tru kemøriyab tranrriyabyu. 26 Inchen tru møøbe trenchibig køn:

—Yandø chab tør-rrab køn cha. ¡Elatcha!— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñi nan maya nuguen tabig nebunrrabigwan tranmubene, nabe lelachimumønrrun— cha.

27 Inchene tru møøbe:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha payen,

Nøbe:

—Jacob munchi kur— chibig køn.

28 Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—Ñibe yandø Jacob cha wamig kønrrabig kømøtø, Israel cha wamig kønrrabig køn cha. Kaguende ñibe Tiusba, møgueløba truba melambuyab tranrriyaigu, ñibe kullaaramøn— cha.

29 Inchene Jacobpe trencha payibig køn:

—¿Ñibe chi munchi kugu?— cha.

Inchene tru møøbe trenchibig køn:

—¿Nai munchiwane nane chinchab paygu?— cha.

Inchen tru mõebe truyutøwei tru mayanguen tabig nebuig kønrrabigwan nune tranøbig køn.

³⁰ Incha Jacobpe truyube Peniel cha wamabig køn; kaguen nøbe trendaig køn: “Nabe Tiuswan malaugue ashendø, katøgucha ka øsig pasrainatan” cha. ³¹ Inchen Jacob Penielsrøngurri puraiben, pørrbe neeshib arrubig køn. Inchen nui pøytañig safaig pusrkwabən, Jacobpe kebeñiptø, kebeñib arrubig køn. ³² Incha treekkurri Israelweinukkurri amrrub misaamerabe møingatig tru ushamerayu pøytañig kemørøb srølwane mameelø køn, kaguen Jacobwane tru srølyu kebatig kuig kua.

33

Jacobpa Esaúba Katøle Chi Kømui Lataig Tab Kørrømisrøb

¹ Møimbe Jacob kurraashene, Esaúbe arrupt-inchibig køn, tru cuatrocientos møguelan pera. Inchen Jacobpe nui ureezheelan kanelane Leai merrab, kanelane Raquelwei merrab, kanelane pagatø nui tru karuig mendig melab ishumburmerai merrab øyamay pirisha merranøbig køn.

² Incha tru nui pagatø karub tøgagui ishumburmeran tru nømui ureemeran ke merrabsrø pønsra, tru wendaube Lean tru nui ureemeranba, tru wendaube Raquelwan tru nui Joséwanba pønsrøbig køn. ³ Incha Jacobpe kerrigu mayee-lai merrabsrø puraya, pirausrøngatig trattro y pagatøgatig utsøbasrøbig køn, nuneg waisrø pumnegatig.

⁴ Trune Esaúbe nunewan katønrrab luløb ya, naashiburab ira, muchabig køn. Incha pailøba kishibelø køn. ⁵ Incha møimbe Esaú

kurraashabe ishumburmeranba, ureezheelanba ashabe, trenchibig kōn:

—Iilø ñiba pōnrrabeløbe ¿mumeragøh?— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig kōn:

—Na, ñi maig chiben marøb megabigwan, iiløbe Tius nan trani ureezheelø kōn— cha.

⁶ Inchen tru pagatø karuig melab ishumburmera nōmui ureezheeløba amrrua, utsøbasrøbelø kōn. ⁷ Trugurrimbe Lea nui ureezheeløba utsøbasren, tru wendaube Raquel nui Joséba arrua, utsøbasrøbig kōn. ⁸ Inchen Esaúbe trencha payibig kōn:

—¿Tru na katab arrigu øyeeg nōrrø sōtø, mer-rana amrruiløtøgabe nan chi chinrrab treenchigu?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig kōn:

—Ñi nane kan chigucha inchimø, ñuin kabyu tab kui asig kōnrrab øyeeg marar— cha.

⁹ Inchene Esaúbe trenchibig kōn:

—Nai nuneg, nabe tsabøtø tøgag kur cha. Ñuimbe ñuin kōnrrain— cha.

¹⁰ Inchene Jacobpe trenchibig kōn:

—Ñuin kabyu na tab kui asig kuinabene, tius-manda na kettrab srua arrigwan utørra chibig kōn. Na ñui maløwan asiibe Tiuswan asi lataig kōtan cha. Ñibe nane kan yangucha tabig utōtan cha. ¹¹ Na ñun ketamig srua arrigwan ka utørra cha. Tiusbe nane øyeeg nōrrø tøgag kōnrrai maren, nabe menrrazhikken tøgagur— cha.

Incha Jacobpe utōnrrai truba inchen, Esaúbe tru ketiilan ka utabig kōn. ¹² Incha Esaúbe trenchibig kōn:

—Ambamigwan amun cha. Trube, naba lincha amun— cha.

¹³ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Nai nuneg, ñibe asiinrrabguen cha, nai ure-
emerabe kullaguelø srø køn cha. Katø ubishamera
køben, waaramera køben, ureezheelø perartø køn
cha. Na menrra trømbøig malla merranene, nai
ubishamerabe kan kwalømyutø kerriguba chab
kwanrrun cha. ¹⁴ Ñi, nai ashib karubiibe, ñi
karuigwan marøb megabigwei merrabmisra ka
ashirrunrraguh cha. Nabe nai ubishameran
køben, cabrameran køben, waarameran køben,
merraniilø maig amben, nabe tsøndatø treeg ar-
rumønrrun cha. Katø ureezheeløgucha nøm maig
ambub meløben, tsøndatø treetø arrumønrrun cha,
Seirsrø ñun wetøgamsrøngatig.—

¹⁵ Inchen Esaúbe trenchibig køn:

—Trube, treeg ka amrrab cha. Inchendø tru
naba lincha amrrub møguelan møilan køsrøn ñiba
lincha amrrunrrai kørrømartrab— chibig køn.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Truburappe chi isumøta cha. Ñuin kabyu na
tab kui asig kuinaig købene, truig mas purø nuig
køtan— cha.

¹⁶ Incha tru kwaløm Esaúbe Seirsrømay inrrab
ibig køn. ¹⁷ Inchen Jacobpe Sucotsrømay ya,
trusrømbe nuyasig kan ya marøb, nui usham-
erai ranchu-ureemera marøb inchibig køn. Incha
treekkurri trusrømbe Sucot cha wamig kuig køn.

¹⁸ Jacobpe Padan-Aramsrøngurri chigucha
kømø, katø tab ka pubig køn, Canaán pirau Siquén
ciudasrø. Incha tru ciuda pinrrøguesrø kørrømisra
warøwa, ¹⁹ kan tul penabig køn, tru Hamorwei

nusrkalan. Incha truipe Siquénwei mōskawan, tsantsōn andōga mari monedasma sulu cien pagaraig kōn. Incha truyu nui carpa yawan lasrua tsumisra, ²⁰ truyube kan altar mara, truigwane El Elohe Israel cha wamig kōn.

34

Dinan Kan Mōg Kemōra, Kaig Marōb

¹ Jacob Leaba kan nimbasr Dina taig tōgaguibe tru pirau ishumburmeran ashīb pub inrrab webya ibig kōn. ² Inchen tru heveo truyu ashīb karubig Hamorwei nusrkai Siquém ashabe, Dinane kemōra, kaig mara mindisha kōrrōmarōbig kōn. ³ Incha nōbe Dinan purō chull ashīptō, tabzhib waminchibig kōn, Dina undaaraig kōnrrab. ⁴ Incha Siquémbe nui mōskai Hamorwan trenchibig kōn:

—I srusran nai srain kōnrrai mōskalōba waminchay— cha.

⁵ Inchen Jacobpe tru nui nimbasr Dinan Siquémbe kemōra, kaig mara mindisha kōrrōmarin kui wammōrōbig kōn. Inchen nui nusrkalōbe tru purugubelōba traurō ushamera ashīb warōben, tru nusrkalō katōle pumne chigucha waminchimīg kōn.

⁶ Incha pumōwatō, tru Siquémwei mōskai Hamorbe nui nusrkai pa misrtrab isuigwan Jacobpa waminchab arrubig kōn.

⁷ Inchen tru Jacobwei nusrkalōbe traugurri chab pua, tru treeg purayaigwan wammōrabe, karre ōyeeg maritamab isub, larrō namig kuig mōrōbelō kōn, kaguende Siquénbe Israelwei yau

misagwan purø trømbøig mara pasren tru Jacobwei nimbsrwan kemøra, øyeeg mindishib. Pøs øyeebe ni managuen maramig kømíigwan.

⁸ Inchen Hamorbe tru mōskawanba nusrkalanba trenchib waminchib kōn:

—Nai nusrkai Siquémbe ñui nimbasrwan purø chull asan cha, ishug-unø nōba kasharanrrai treegwan isubsrumøgue chinrrab inchar cha. ⁹ Yau misaamera misrkun chibig kōn, ñimbe namui nimbasrmeran sralø maren, namuieløbe ñimui nimbasrmeran sralø martrain cha. ¹⁰ Trumaybe ñimbe namui utu warøben, yu nam waraig pirøbe ñim chu warag kōben waramig pasrønrrun cha. Ñimbe truyu warab, penab, yanøb, katø pirømera penab inchigay— cha.

¹¹ Inchen Siquémbe nuimburappe tru Dinai mōskawanba, nuchalanba trenchibig kōn:

—Na ñimuin kabyu tab asønainabene, ñim maig miabendø, nabe tranamønrrun cha. ¹² Tru srusran srain kōnrai tranamwei maya nu kuindøgucha, ñim maya miamigwan eshkab, maya ketig tranamelan eshkab inchay chibig kōn. Inchendø tru srusrane naba ka kasharabashchunrrigay— cha.

¹³ Inchen Jacobwei nusrkaløbe tru mōskai Hamorwanba Siquémwanba purø may kegørrørskønrrab isua lōtabelø kōn, kaguen nōmui nuchag Dinan kaig kui lataig purø trømbøig marøb mindisha kørømarikkurri. ¹⁴ Incha nōmbe trenchibelø kōn:

—Nambe namui nuchawane kan mōg circuncidamíigwane tranrrab kaimamønrrun cha. Kaguen namuiwan purø trømbøig mindishib kōrig marinab pønrramig kōn cha. ¹⁵ Pøs,

nambe treeg punrrai martrab cha ñim øyamay martrab kørømisrene, ñimui utu maya møgueløba circuncidawabe kørnrun cha, nam latailøwein kørnrrab. ¹⁶ Trumaybe si namui nimbasrmerabe ñimba kasharab, ñimui nimbasrmerabe namba kasharab, nambe ñimui utu warab, kan sötø misaameratø kørnrrab cha. ¹⁷ Inchen tru circuncidamigwan ‘ka’ taingatiibe nambe namui nuchawane perøb, yu ñimui piraugurri ambuptindamønrrun— cha.

¹⁸ Inchene Hamorwanba Siquémwanba tru øyeeg margun taigwane truba tabig mørørai inchibelø kørn. ¹⁹ Inchen tru matsinube mallatø circuncidabig kørn, kaguen nøbe Jacobwei nimbasrwane purø chull asha kuig kua. Inchagucha Siquembe nui yaube mas nuig kuig asig møg købig kørn. ²⁰ Incha Hamorba Siquémba nømui ciudayu kebambi yaskabumay amba, truyu warab misaam-eran trenchibelø kørn:

²¹ —Tru møgueløbe kwa tammayelø kørn cha, nømbe yu namuim pirau warønrrab amrrua warab, namuin pirau penab, yanøb inchib kørnrain cha, kaguen pirømerabe nøm kørømisra waramig tsabøtø lendø kørn cha. Nambe nømui nimbasrmeran sralø maren, nømbe namui nimbasrmeran sralø martrun cha. ²² Inchendø namui utu nøm kørømisra, kan misag sötøtø misra waramibe nam øyamay kørnrrab købendøwein kørnrun cha, namui utu møgueløbe mayeeløba circuncidawar kørnrai, nøm mailø køben, nam treeløtøweingue. ²³ Inchawei nøm maig tailan ka lètøgun chibig kørn, nøm namui utu warønrrab kørømisrtrain cha, kaguende nøm chi tøgaguiløba, nømui ushamerababe, namuin kørnrun— cha.

²⁴ Inchen tru chi maramigwan nòm ashibelø maya møguelø tru ciudayu kebambi yaskabu tuluntsunabeløbe tru Hamorba, tru nusrkai Siquémba treegwan martrab pønrramisrøbelø køn. Incha tru maya møgueløbe circuncidailø kørømisrig køn.

²⁵ Indiibe pøn kwalømyu tru circuncidailøbe pusrkwailø purrøbenh, Jacobwei pagatø nusrkalo tru Dinai nuchaløbe Simeónba, Levíba nømbe espadan srua ambubelø køn, tru ciudayumay, truiløbe ni chigucha chi isumø køben, maya møguelan chishtø kweecha petabelø køn.

²⁶ Incha Hamorwanba nui nusrkai Siquémwanba espadatøga kweecha peta, Dinane Siquémwei yaugurri wesrawa, pera ambubelø køn. ²⁷ Incha tru Jacobwei katøgan nusrkalo be amrrua, kwabelaim palawan itøbunab puraamba, ciudayu kegørra chi købigwan chishtø wesrabelø køn, tru nui nuchawan øyeeg trømbøig mara mindisha kørømarigwan trunun ulø payib.

²⁸ Incha ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, burru meran køben, srua ambubelø køn, ciudayuigwan lata, wambigwan chi købigwan lata. ²⁹ Incha yaambumerayu chi købelane chishtø wesrawa, katø chigurrimbunø chi tøgaguilan køben, møg-uregwan køben, ishumburmeran køben merrarra, srua ambubelø køn.

³⁰ Inchen Jacobpe Simeónwanba, Levíwanba trenchibig køn:

—Ñimbe nane purø nuigu mumayguen kømíg meganrrai martan cha, cananeomeraba, ferezeomeraba i pirau misaamera namun

larrø tsalø asiilø pønrramig kōnrrai ñimbe treeg marøb. Nabe ya mamdø mōguelø tōgagøben, nømbe kanbalatø lincha, namune kwayanrrab melambua, nanba nai yau misaameranba pinisha petōnrrautan— cha.

³¹ Inchine nømbe trencha lōtabelø kōn:

—¿Nø isuppe, kabe namui nuchawane trōmbøig martrab nui asrwan anwei yanøb ishug kui lataig mara kutchain kuitarru?— cha.

35

*Tius Jacobwan Betelsrø Maya Nuguen Tabig
Nebuig Kōnrrai Marøb*

¹ Tiusbe Jacobwane trenchibig kōn:

—Kurrab, Betelsrø tsunrrab inrrø cha. Trusrømbe, tru ñui nuneg Esaúwan ñi trubab arruben kenamisrøb Tiuswan kan altar kusrunrrig— cha.

² Inchen Jacobpe tru nui yaambuelanba, nun lincha amrrubelanba trenchibig kōn:

—Tru katōgan peg tiusmera ñim tōgaguilan ñimbe chishtø webetab, ñimui kalø mariilan chish misrøb, ñimui kewaguilan yunømarøb inday cha. ³ Betelsrømay amun cha, tru nan chine kaig nebuinab arrubengurri purugub Tiusweyasig trusrø kan altar kusrunrrab cha, tru na chu unindøgucha nan lincha pasrabigwan.—

⁴ Inchen nømbe tru taska marig peg tiusmera nøm tōgaguilan kerriguba Jacobwan tranøbelø kōn, katø kaluyu kandunga melsraguilan chigucha. Inchen Jacobpe kan encina tusr keta truilan sōrabig kōn, tru Siquém pulu. ⁵ Inchen nøm truyugurri webamba ambene, tru puluwan

warab misaamerabe mayeeløba purø trømbøig kørig kui inchai Tiusbe treeg marøbig køn. Inchagurri Jacobwei misaamerane nømbe chi kaig martrab inchimeelø køn.

⁶ Incha Jacobpe maya misaameraba Luz cha wamiisrø pubig køn, tru Betelsrø Canaán pirau.

⁷ Incha nøbe trusrø kan altar kusrua, El Betel cha wamig køn truyube, kaguende Tius trusrø kenamisrig kuig kua, tru nui nunewan trubab welula ib uras.

⁸ Inchen katø truyuh kwaig købig køn, Debora tru Rebeca lamíg køben asam purugubig købig. Truigwane kan encina tusr katsiizhigu sørig køn, Betel pulu. Incha Jacobpe truyube Elon Bacut cha wamig køn.

⁹ Incha Jacob Padan Aramsrøngurri katøle ar-rubene, Tiusbe nune katøle kenamisra, maya nuguen tabig nebuig kønrrai tranrrab misrøbig køn. ¹⁰ Incha Tiusbe trenchibig køn:

—Ñibe Jacob munchi køn cha. Inchendø mømibe Jacob cha wamig kømøtø, ñui munchibe Israel cha wamig kønrrabig køn— cha. Incha Israel cha wamig køn.

¹¹ Incha katø Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe tru Maramburab Marøb Tius kur cha. Misag purø nørrø karrab, larrø nørrø larrøbichig cha. Ñuinug kan larrø nu misag sötømera kallawa, ñuinukkurri misag larrø nørrø sötømerabatø kurrrab amrrunrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaamerayugurrimbe reymera kurrønrrun cha. ¹² Incha Abrahamwanba, Isaacwanba tranin pirøwane ñun tranamønrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaameran tranamønrrun— chibig køn.

¹³ Incha Tiusbe nuimbulugurri ibig køn, tru nøba waminchib pasrainukkurri.

¹⁴ Inchen Jacobpe kan srug nemøra, ølneb pasrøbig køn, Tius tru nun wamindinug. Incha trubalabe pi lusha, aceitetøga itølushibig køn Tiuswan keta tranøb. ¹⁵ Incha Tius tru nun wamindinuube Betel cha wamabig køn.

Raquel Kwaig

¹⁶ Incha Betelgurri amba, katøgucha Efratasrø pumibe yab paløben, møimbe Raquelbe unøzhigwan ke tammisrtrab kaimabsrua tammisrig køn. ¹⁷ Inchen ke purø lastimazhig pusrkwai inchib megaben, tru patsø kørrøørøbiibe trenchibig køn:

—Chi kørig isumøta cha, ñibe katø møg-unøzhig tøgagønnrab køn— cha.

¹⁸ Inchen nøbe yandø ke kwanrrab inchib ke srabe israb megawa, unøzhigwane Ben-Oni cha wamabig køn. Inchendø møskai Jacobpe Ben-jamin munchi pasrig køn. ¹⁹ Incha Raquelbe øyeeg kwamig nebuig kwaben, Efratamay amrrab ambi maysrø sorig køn, tru Belén. ²⁰ Tru kwabigwan sörimbalabe kan srug nemøra ølneb pasrig køn. Incha tru treeg tamara kusrua pasrig købiibe tru Raquelwan sorig købig kui ashchai pasran møingatig.

²¹ Incha Israelbe tru nø yamigwane ibig ya, Migdal Edargurri mas yab yaisrø nui carpa yawan lasrua kørrømisrøbig køn. ²² Indiibe Israelbe tru pirausrø kørrømisra tsubene, Rubénbe ya, Bilhaba kiain købig køn, tru nui møskawan lincha

tsub ishuuba. Inchen Israelbe øyeeg marigwan wammørøbig køn.

Jacobwei Nusrkalø

Israelwei nuskaløbe pa trattro y par købig køn.

²³ Leai nusrkaløbe iilø køn: Jacobwei mayur nusrkai Ruben, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón.

²⁴ Raquelwei nusrkaløbe: Joséba, Benjaminba.

²⁵ Inchen Raquelwei tru karuig mendig megabig Bilhai nusrkaløbe iilø køn: Danba, Neftaliba.

²⁶ Inchen Leai tru karuig mendig megabig Zilpai nusrkaløbe: Gadba, Azerba. Iilø køn tru Jacobwei nusrkalø Padan Aramsrø kal-lawar.

Isaac Kwaig

²⁷ Incha Jacobpe Isaac nui møskawei yausrømay ibig køn, Mamre taisrømay Kiriát Arba pulusrø, tru Hebrón cha wamiisrømay, Abrahamba, Isaacba tsuig købiisrømay. ²⁸ Isaache tru nø kwab uras pilamera ciento ochenta tōgaig købig køn. ²⁹ Inchen Isaache yandø larrø kølliizhig, larrø yana øsig tsua, yandø nui israbig luchen, nui nusrkalø Esaúba Jacobpa misra kusra sørøben, nui kølli misaameraba isrønnrab tsumisrøbig køn.

36

Esaúweinukkurri Amrrub Misaamera

¹ Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, tru Edomwei.

² Esaúbe Canaán ishumburmeraba kasharaig køn. Tru Elon hititai nimbaser tru Adaba katø Aholibamababe Anai nimbaser køben, truike Zibeón heveowei awela kuig køn. ³ Katø

Basematwangucha nui srain kōnrrai marig kōn, truiβe Ismaelwei nimbasr Nebaiotwei nuchawan

⁴ Esaúbe i ureemeran tōgaguig kōn: Adababe Elifazwan Basematbabe Reuelwan; ⁵ Aholibamababe Jeúswan kōben, Jalánwan kōben, Coréwan kōben tōgaguig kōn. Iilø kuig kōn tru Esaú Canaán pirau tsub uras tōgagui ureemera.

⁶ Incha Esaúbe nui sralan kōben, nusrkalan kōben, nui nimbasrmeran kōben katø tru nōba lincha warab misaameran kōben pera, tru Jacob nui nuneeba tarømisrtrab katøgan paløsrømay ibig kōn. Incha ushameran kerriguba katø Canaán pirau nō chi tōgamisriilane chishtøh srua ibig kōn. ⁷ Jacobpa Esaúbabe purø nørø tōgamisrøptø, pailøba kanbalatøbe waramgaig kōbig kōn. Inchagucha tru nøm waraig pirøbe ushameran mannamig truburab tranmiig kōn. ⁸ Treekkurri Esaú tru Edom taibe Seir pirau tunmeragøba tōgasrø tsunrrab yaig kōn.

⁹ Iilø kōn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera: edomitasmerai mōskai tru Seir tunmeragøba tōga pirømerasrø warab misaamera.

¹⁰ Inchen tru nui nusrkalai munchimerabe iilø kōn:

Esaúwei srai Adai nusrkai Elifaz kōben Esaúwei srai Basematwei nusrkai Reuel kōbengue.

¹¹ Inchen Elifazwei nusrkaløbe Temán kōben, Omar kōben, Zefo kōben, Gatan kōben, Kenaz kōben kōbig kōn.

¹² Inchen Timná ka linchatø ishug tru Esaúwei nusrkai Elifazwei kan nusrkai tōgaguig kōn, tru Amalecwan. Iiløbe kerriguba Esaúwei srai Adai awelumera kuin kōn.

¹³ Inchen Reuelwei nusrkaløbe iilø kuig kōn: Najat kōben, Zera kōben, Sama kōben, Mizá kōbengue,

truiløbe tru Esaúwei srai Basematwei awelumera købig køn.

¹⁴ Inchen tru Esaúwei katøgan srai Anai nimbaser tru Sibeónweimbe awela tru Aholibamai nusrkaløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue tru Esaúwei nusrkalø.

¹⁵ Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, nørreelø nøm asha karubelø, tru Esaúwei mayur nusrkai Elifazwei nusrkalø: Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Kenaz køben, ¹⁶ Coré køben, Gatán køben, Amalec købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Elifazweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø, truiløbe kerriguba Adai awelumera.

¹⁷ Inchen Esaúwei nusrkai tru Reuelwei nusrkaløyu nørreelø nøm asha karubeløbe iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Reuelweinukkurri amrrub misaamera nørreelø nøm asha karubelø truiløbe kerriguba, Esaúwei srawei Basematwei awelumera.

¹⁸ Inchen tru Anai nimbaser tru Esaúwei srai Aholibamai nusrkalø nørreelø nøm asha karubeløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue.

¹⁹ Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, katø nune Edomgucha taigwei. Trumørig nømui nørreelø misag sötømera købelan nøm asha karubelø.

²⁰ Inchen tru horeo Seirweinukkurri amrrub misaamera tru pirausrø warabeløbe iilø kuig køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben, ²¹ Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Iig tru Seirweinukkurri amrrub misaamera, Edom pirau

horeosmeran nøm asha karubelø nørreelø købig køn.

²² Inchen Lotánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Horiba, Hománba. Inchen Timnabe Lotánwei nuchag købig køn.

²³ Inchen Sobalwei nusrkaløbe Alván køben, Manajat køben, Ebal køben, Sefó køben, Onam køben kuig køn.

²⁴ Inchen Zibeónwei nusrkaløbe iilø køn: Ayába, Anába. Tru Aná kuig køn, tru misag warab waraimø pirømerasrø kuaalab pigammeran wetørrabig nui mōskai Zibeónwei burrumeran ashib uña.

²⁵ Inchen Anábe kan nusrkai Disón taig tōgaig købig køn, katø kan nimbaser Aholibama taikkucha.

²⁶ Inchen Disónwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Hemdán køben, Esbán køben, Itrán køben, Kerán købengue.

²⁷ Inchen Ezerwei nusrkaløbe iilø køn: Bilán køben, Zaván køben, Acán købengue

²⁸ Inchen Disánwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Uzba, Aránba.

²⁹ Inchen horeosmeran nøm asha karubeløbe iilø køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben, ³⁰ Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Truiløbe nøm mōitōgucha nōmui nōrrø sōtō misaameran nøm ashib karubelø treelø købig køn.

Edomsrø Reymera

³¹ Israelitasmera rey tōgagōmōwatø, tru Edom pirau reymera nebamba karub purrabeløbe iilø kuig køn:

³² Beorwei nusrkai Belabe Edomsrø rey kuig køn, nøbe tru Dinába taig ciudayugurri arrubig.

³³ Inchen Bela kwabene, tru nuimburøbe Zerai nusrkai Jobab karunrrab nebyaig køn, Bosra pirausriig.

³⁴ Inchen Jobab kwabene, tru nuimburøbe Jusán karunrrab nebyaig køn, Temán pirausriig.

³⁵ Inchen Jusán kwabene, tru nuimburøbe Bedadwei nusrkai Hadad karub wanrrab nebyaig køn, truike tru Moab pirau madianitasmeran kanawa kørømarøbig. Tru nø tsuig ciudabe Avit taig kuig køn.

³⁶ Inchen Hadad kwabene, tru nuimburøbe Masreca misag sötømera waraisriig Samla karub wanrrab nebyaig køn.

³⁷ Inchen Samla kwabene, tru nuimburøbe Rejobotsrø Saúl karunrrab nebyaig køn, tru Eufrates pi menda.

³⁸ Inchen Saúl kwabene, tru nuimburøbe Acoborwei nusrkai Baal-Janán karunrrab nebyaig køn.

³⁹ Inchen Acborwei nusrkai Baal-Janán kwabene, tru nuimburøbe nusrkai Hadad karunrrab nebyaig køn, tru nø tsuig ciudabe Pau taig køben. Inchen tru Hadadwei sraimbe Mehitabel taig købig køn, Matredwei nimbasr, Mezabweimbe awela.

⁴⁰ Ilø køn tru Esaúwei karub pønrrab møguelai munchimera, mu møskalø køben, trumørig tru-ilainukkurri amrrubelø, nøm waraigwan nømui munchitøgatøwei wamiilø: Timná køben, Alvá køben, Jetet køben, ⁴¹ Aholibama køben, Elá køben, Pinón køben, ⁴² Kenaz køben, Temán køben, Mibzar

køben, ⁴³ Magdiel køben, Iram købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau nørreelø nøm asha karubelø, nøm chu waraig pirømerayu, nømui pønrrabigu.

Edombe Esaútøwein køn, tru edomitasmerai møskai.

37

Joséwei Piailø

¹ Jacobpe nui møskai kørømisra tsui pirau truyu kørømisra tsuig købig køn, tru Canaán pirau. ² Iibe Jacobwanba nui yaambu misaameranba maig pureb arrigwan waminchibig truig køn:

Josébe pilamera diecisiete tøgagig kua, ubishameranba, cabrameranba nui nuneløba ashib tøgagøbig køn, tru møskawei ishumburmera Bilhaimba Zilpaimba truiløbe nusrkalo køben. Incha Josébe tru nuneløbe søl kømøtiig marøbelø køn chib møskawane eshkabig køn.

³ Incha kerrigu maya nusrkalan lataguen kømøtø, tru Israel Jacob taig købiibe Joséwane truba undaguig købig køn, kaguende nø køllimbala tøgagui unø kuimba. Inchagurri pala itø kemig larrø tab tsurøzhig maringarubig køn. ⁴ Inchen nømbe nøm kerriguelan lataguen kømø, Joséwane mas undarai ashabe, yandø tsalø ashib menda ni kan wamzhikken tammaybe wamømeelø køn.

⁵ Indiiibe Josébe kan piji kan piaig tøgagua, nunelan waminchen, trugurrimbe nuneløbe masken tsalø ashibelø køn; ⁶ kaguen nøbe trenchib eshkabig køn:

—Nan piaigwan ñimun eshkanrrab inchar cha, mørtray cha: ⁷ Møimbe nam trausrø warøwa, tirigu lusrømera lusrøb købene, møimbe nai tirigu lusrøbe

pasramisrøppe, ke ølgandøzhig pasramisrøptindan cha. Inchen ñimui tirigu lusrømerabe tru nai tirigu lusrø pøtøgatan pønrramisrøppa, purø tab inchib ke nai tirigu lusrømaygøba utsøbasrøptinchimøh— cha.

⁸ Inchene nuneløbe trencha kusrua løtabelø køn: —¿Treekkan namui rey misra, namune ke ñi karub tøgø pasrønrrab inchib pasrøtirru?— cha. Incha masken ashig kømui inchibelø køn, tru piailan, nø waminchen.

⁹ Incha Josébe katøgan piaig tøgagua nunelan katø treeg eshkabig køn:

—Møimbe katø nan piappe, pørrba, pølbø pa trattro y kan kønchabiimeraba nan tab inchib utsøbasrøb pìatan— cha.

¹⁰ Incha møskawanba, nunelanba treeg eshkabene, møskaimbe øyeebe chisun waminchab ar-rugu trenchiptinchibig køn:

—¿Tru ñi øyee piaig tøgaguitøgabe namune manchibrre inchigu? cha. ¿Ñui usrimba, ñui nuneløba, naba, kabe ñun piraugatig utsøbasrtrain kønrrab kø chindah?— cha.

¹¹ Inchen nuneløbe larrø pusrkwai inchibelø køn. Trune møskaimbe øyee piaibe chiguerma wøtøbeñimmørø chu uragucha isub sulu uñibig køn.

Joséwan Nunelø Yanig

¹² Indiibe yandø treeg purayai wendø Siquémsrø nui nuneløbe møskawei ubishameranba, cabram-eranba pu lawa mannrrab amben, ¹³ Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nuneløbe Siquémsrø ubisha ashib waran cha. Amø cha, trusrømay inrrig— cha.

Inchen Josébe:

—ØØ, inrrur— chibig køn.

¹⁴ Inchen Israelbe trenchibig køn:

—Ashchab ya, tru ubishameraba cabrameraba, ñui nuneløba maig warai ashabe, wam srua at-trunrrig— cha. Incha Hebrón chaasrøngurri inrrai ørøbig køn.

Inchen Josébe ya, Siquémsrø pubig køn.

¹⁵ Indiibe Josébe trusrø pua, truba lab llirab uña, pella pasrøbene, kan møg katabe, payibig køn:

—¿Chi lagu?— cha.

¹⁶ Inchene Josébe:

—Nabe nai nunelan lab uñar cha. Chu ubisha ashib warai ñibe tiusmanda eshkabsrumuguh— chiben, ¹⁷ tru møøbe trenchibig køn:

—Yugurrimbe chab ambubguen indig køn cha. Inchendø: “Dotánsrømay amrrab” taig nabe mørig køn— cha.

Inchen Josébe nunelan lab ya, Dotán tru misag sètømera warainug kømøtø, wambig nøørøsrø wetørrabig køn. ¹⁸ Inchen nømbe yabsrø arri ashabe, nømuimbulu pumøwatø, nømbe kwetchab waminchibelø køn. ¹⁹ Incha kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Ñimguen asay cha, tru piainabiibe øsrø arrun cha. ²⁰ Møimbe amrrui chibelø køn, kweecha, kan aljibe laligu kegutchab cha. Incha: “kan namig usha kweecha, main køn chinrrab” cha. Er nui piailøbe maig indashchab— chibelø køn.

²¹ Inchen Ruben iigwan mørabe, nømui taskabe chi marmønrrai isua:

—Kweechimugun chibig køn. ²² Ñimbe ani lushmøtø, mu misag warab waraimønug aljibe lalig pasrabnug kegutsay chibig køn. Inchendø

ñimui taskabe chi marmøtay— cha. Rubénbe øyeeg chippe, Joséwane katøle wesrawa, møskaweisrø pegutchab isuig køn.

²³ Inchen José nunelaimbulusrø pubene, nømbe Joséwane tru nø pala itøguewa pasraig tab tsurøzhigwane kerrawa, ²⁴ nune kemøra, tru pi wesramig trab lalig pasrabigu keguchibelø køn. Inchendø tru trab laliibe chi pigaig pur pasrabig køn.

²⁵ Inchabe yandø nømbe manrrab purramisrøbelø køn. Inchen nøm ashene, Galaadsrøngurri kan sètø ismaelitasmera amrruptinchibelø køn, camellosmerayu niisrar larrø may irrabzheelø, balsamo køben, mirra køben tru Egiptosrømay.

²⁶ Inchen Judábe nui nunelan trenchibig køn:

—Namui nunewan kweechabe, chi mariasamø cha, kweecha tre marigwan sørato tøgaguabe.

²⁷ Trembe ismaelitasmeran yangun chibelø køn. Namui taskabe chi kaig marmønrrab cha, kaguendø nøbe namui yaundøwei namui nuneg køn— cha. Inchen nuneløbe trumay kørømisrøbelø køn.

²⁸ Inchen tru madianitasmera chine penab, yanøb inchibelø amrruben, Joséwei nuneløbe tru aljibe trab lalig pasrabigugurri wesrawa, pib tra-trø an pitiswei yanøbelø køn. Øyamay Joséwane Egiptosrømay srúa ambig købig køn.

²⁹ Indig yanayu Rubénbe tru aljibe trabsrømay arrubene, møimbe Josébe yandø mugaagøptinchen, nøbe isuptø nui kewa pasraigwan kølsrøptinchibig køn. ³⁰ Incha nunelan trenchinrrab ibig køn:

—Yandø matsinube mugaagøn cha. ¿Nabe mømibe chindamer?— cha.

³¹ Incha nømbe kan cabro unø kweecha, José pala itøguewa unigwane tru aniyu kebisha, ³² tru Joséwei kewaguig tab tsurøzhigwane møskaweimay trana ørøppe, øyeeg cha ørøbelø køn:

—Nambe øyeeg wetørrer cha, ñui nusrkawein kui, ñui nusrkawein kømui muingøtashchab tab ashchig— cha.

³³ Inchen Jacobpe trunun nebua ashippe:

—Nuiwein køn chibig køn. Kan namig usha webarrua kemøra, pitis mara, mainrrun— cha.

³⁴ Incha Jacobpe nui kewa kuigwan kølsra, trøsrkølig kewa, nui unø pinigwan purø yanasrøngatig isub kørømisrig købig køn. ³⁵ Inchen nusrkaløba, nimbasmømeraba isumønrrai maya, maya inchib melaingucha, nøbe trunune mørøg kømui inchibig køn. Incha nusrkawan isub, kishib trenchibig køn:

—Kwabelø israb waraisrø na nøba tsunrrab yamnegatig nai nusrkawane isub tøga kømønrrun— cha.

³⁶ Inchen Egiptosrømbe tru madianitasmerabe tru Josewane Potifarwan yanøbelø køn, tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabigwan.

38

Judaba Tamarba

¹ Tru urassrø Judábe nui nunelan mendamisra, kan Adulamsrø møwei yausrø tsunrrab ibig køn, Hira taigweisrø. ² Incha trusrømbe kan

cananeo Súa taigwei nimbasrwan srain kōnrrai kabgucha, truigwan nui srain mara, pailø kibelo kōn. ³ Inchen tru ishuube kwanrriig kōrrømisra, truigwei kan nusrkai tøgagua, truigwane Er cha wamig kōn. ⁴ Incha katø wendø kwanrriig kōrrømisra, katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Onán cha wamig kōn. ⁵ Incha katø maya yanayu kōsrøn katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Sela cha wamig kōn. Truibe tru unan tøgagøb urasbe Kezibsrø tsuig kuig kōn.

⁶ Indiibe Judábe tru nui mayur nusrkai Erweimbe srai labig kōn, tru Tamar taigwan. ⁷ Inchendø tru Er Judáwei mayur nusrkaimbe Jehováwein kabyu larrø kaig kuig kōn. Inchen Jehovábe nui øsig unigwan kerraptindig kōn.

⁸ Inchene Judábe tru Onánwane trenchibig kōn:

—Ñui nuneg kwabigwei srawan kasharamø kōmø, kasharau cha, ñui nuneg kwabig ñigurri ureg tøgag kōnrrain— cha.

⁹ Inchen Onánbe tru ureg kal-labeløbe nuin kuentailø kōmønrrab kui asha kua, nui nuneg kwabigwei sraimba kib waramisri mørig, kwanrriig kōrrømisrmønrrai pirautø, pirautø lushibig kōn, nuneg kwabigweyasig chi ureg kaanrrai. ¹⁰ Inchen Jehováwane treebe chigucha tabig asønamuben, truigwangucha øsig kuigwan kerraptindig kōn.

¹¹ Inchen Judábe tru nui yerna Tamarwane trenchibig kōn:

—Ñui mōskawei yau kasharamø, ka tsunrrig cha, nai nusrkai Sela kølig misramne. — Inchendø Judabe treeg isubig kōn: ‘Inchippa Selagucha

nuneg kwabelø lataitøwei kwanrraitamab.’ Incha treekkurri Tamarbe nui mōskawei yausrø tsunrrab ibig køn.

¹² Indig yandø yana puraiben, tru Súai nimbasr tru Judáwei sraimbe kwabig køn. Inchen nøbe yandø tru isubig puraiben, Timnat pueblosrømay ibig køn, tru nui ubisha isig parøbelø waraisrømay. Inchen tru adulamita Hira taig tru nun linchibiibe nune lincha ibig køn.

¹³ Inchen Tamarbe tru nui sueeru Timnatsrø nui ubishameran isig partrab yan taig wammørabe, ¹⁴ tru piuda kōrrømisra pala keegwan wesrawa, incha muguinguen ashmønrrai maløwan pinøgasraitøga nøbe pinøgasra, Enaim kebambi yaskabu wamisrøbig køn, tru Timnatsrømay amrrab ambi mayuhke. Inchen nøbe øyeeg marøppe, tru Selabe yandø kølig kui asha, treeg marig køn, inchen køben, nune tru Judábe nune tru nusrkaimba kasharanmuben.

¹⁵ Inchen Judá truigwan ashabe, nøbe kaig maramig asrwan anwei yanøb ishug kuitamab isubig køn, kaguen nøbe maløwan pinab kasraig waben. ¹⁶ Inchen nøbe tru nui yerna kuitamab isumøtø, may menda waben kemallabe, trenchibig køn:

—Ñiba kigun— cha. Inchen nøbe:

—Ñiba, naba treeg maramig, na, øn tamibe ¿chi tranrrunrragu?— chibig køn.

Inchene nøbe trenchibig køn:

¹⁷ —Nai ubisha søtømerayugurri kan cabro-unøzhig trana øramønrrun— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kan chigøsrøn ñuiwan kørømartra cha, ñi tru trannrrab misrigwan na utamnegatig.—

¹⁸ Inchine Judábe trencha payibig køn:

—¿Chi kørømaramø?— cha.

Inchine nøbe trenchibig køn:

—Ñui sellon tru ilin tsiwanbañau, tru pøtønain tsig ñui tasku srua pasraigwanba kørømartra— cha.

Inchen Judábe truilan tranabe, tru Tamarba kib waramisra treeg maren, nøbe kwanrriig kørømisrig køn. ¹⁹ Incha nøbe kurra, truyugurri yabe, tru malø kasraigwane pinøsrúa, tru keg kaig kørømisra kewa unigwan katø kebig køn.

²⁰ Incha mas wendø tru Judábe tru nui tab lynchibig adulamitan tru cabro unan trana ørøbig køn, tru ishuwan tru nuyelan trana kørømariilan katøle utønrrai. Inchen nøbe tru ishuwane wetørranrrab kaimaptinchibig køn. ²¹ Inchen nøbe truyu warab misaameran trencha payibig køn:

—¿Peg møgueløba kaig marøb ishug tru Enaim may menda wabiibe chu wah?— cha

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Peg møgueløba kaig marøb ishuuma yube mu-maganug køn— cha.

²² Inchen tru møøbe katøle Judá waisrømay yabe, trenchibig køn:

—Nabe truigwane wetørranrrab kaimar cha. In-chagucha truyu warab møgueløbe nane trenchitan cha: “Yube peg møgueløba kaig marøb ishube mugaaguig køppeh”— cha.

²³ Inchen Judábe trenchibig køn:

—Kerriguba ka tøga kørømisrbashshu cha, namun ke chinetø chib indza asiinab pønrramig

kømonrraimbe. Inchendø tør kønrrain cha, nabe cabro unane tru ishuwan trana øren, tru ishuwane ñibe wetørramuigwan— cha.

²⁴ Indiibe yandø pøn pøl puraibene, Judáwane trencha eshkaptinchibelø køn:

—Tamar ñui yernabe kaig marøb uña, treeg marøb unigu kwanrriig misrin køn cha, nui asrwan anwei yanøbig lataig misra waikkurrindø.—

Inchene Judábe trenchiptinchibig køn:

—Nune wesrawa, parray— cha.

²⁵ Inchen yandø tru møgueløbe nun patrab wesranrrab amben, nøbe nui sueerune trencha ørøbig køn:

“Nabe kwanrriig misra pasrappe, tru na i srua pasrailan nan tranøbigwei kwanrriig misra pasrar” cha. Inchabe katø trenchibig køn: “I sellon tru ilintsiwanbañau, i tsigwanba, muin køtashchab ash” cha.

²⁶ Inchene Judábe nuin kui ashabe, trenchibig køn:

—Nøbe sølgandø tabigwan maren, naguen kalø marøbrain køn cha, nai nusrkai Selaba nabe nun kasharanmub.— Incha nøbe tru ishuuba katøløbe kimuig købig køn.

²⁷ Indiibe yandø Tamarwan unø tøgamisramig puben, mømbe parchig tøgag købrain kui wetøbeñibig køn. ²⁸ Inchen tru yandø kal-lanrrab inchen tru parcheeløyu kane tasiizhiimerrig kal-laptinchen, patsø kørrøørøbiibe unai tasiizhigu pigø tsizhig lichiptinchibig køn trenchib: ‘imerriig webarrig køn’ chib. ²⁹ Inchen unøbe tasiizhigwan katø kesruben, kanzhiimerrig kal-laptinchibig køn. Inchen tru patsø kørrøørøbiibe trenchibig køn:

‘¡Mandø incharre puraarruh!’ cha. Inchagurri unane Fares cha wamig køn.

³⁰ Inchen trugurrimbe tru nui nuneg tru tasi-izhigu pigø tsi litsig kal-labig køn. Incha truigwane Zera cha wamig køn.

39

Joséba Potifarwei Sraimba

¹ Joséwane Egiptosrømay srua amben, kan egipcio Potifar taig ismaelitasmeran Joséwane penabig køn, trusrømay truilø srua amrruin køben. Inchen Potifarbe tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig nuig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabig køn.

² Jehovábe Joséwane tarømisrmø nøba pasrøben, chi mariiløtøgucha tabiitø, tabiitø pub iben, nøbe tru egipcio tru nun penabigwei yau wabig køn.

³ Incha tru nun karub pera pasrabiibe Jehová Joséwane chi mariiløyutøgucha merraptø webinrrai mari ashibig køn. ⁴ Øyamay tru Potifarbe Joséwane chi isumgaig larrø tabikkui asha, Putifar nø chi palai waben trunun ashib pasrønrraimba, katø nui yau chigurrimbunø tøgaguilan nø ashib pasrønrraimba treeg kørømara pasra, nø chigurrimbunø tøgaguilan kerriguba nø asha mar-trai kørømarøbig køn. ⁵ Inchen yawanba nø chigurrimbunø tøgaguilanba Joséwan ashchai pas-rikkurrimbunø, Jehovábe tru egipcione Joségurri mayanguen tab inchen, Jehováwei maya nuguen tabiitø nebunrrai indiibe tru egipcio kerrigu chi

tøgaguimbala pasrabig køn, yau lata, wambigwan-srø chi købigu lata. ⁶ Inchagurri Potifarbe kerriguba Joséwei tasku ashchaim pasra, nune chi isumig chigaabig køn. Isumig køppe, nø mab mutsamigwan trunundøh isumig købig køn.

Inchen Josébe larrø tab asr tōgaig trurrigu larrø tab mōg købig køn. ⁷ Indiibe kan maya yanayu køsrøn, tru nun pena karub tōgagøbig tru Potifarwei sraimbe Joséwane chull ashib menda, trenchibig køn:

—Naba waramisrkun— cha.

⁸ Inchen nøbe treegwane marmøtø, tru nun karub tōgagøbigwei srawane trenchibig køn:

—Pøs, nai karubiibe yu yau chi købigwane nababe chi isumikkaig pasrøwa, treekkurri chi købigwan kerriguba nai tasku ashchai pønsraig køn cha. ⁹ I yaube natøwei mas nuig kur cha, chiwanguen ashmønrrai nane meriibe chigaagøn cha, ñundøh na chi asamig kømønrrai nøørø køn taig køn cha, kaguende ñibe nui srain kuimba. ¿Nabe nune øyeeg kaig marøb mandø pasramø cha, Tiuswan purø trømbøig marøb?—

¹⁰ Inchen ishuube kwalømmørig, kwalømmørig Joséwane ‘naba waramisrkun’ chib, nuimbulu lincha wanrrai inchib maya, maya treendingucha, Josébe treegwane kandø, kandø ka chib, webib, webig ibig køn.

¹¹ Indiibe José kan kwaløm yau nui chi maramigwan martrab kebibenba, truyube mugucha kaaben, ¹² ishuube nui kewa pasraigu kemørøppa trenchiptinchibig køn:

—Naba waramisrkun— cha.

Inchene Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku srúa pasrønraindø yaugurri weluløppa ipt-inchibig køn.

¹³ Inchen Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku kørrømisrtraindø welula yai ashippe, ¹⁴ yau tru karuig mendig melabelan wamabe, trenchibig køn:

—Au, ñimguen asay cha, tru nai keg kan hebreo pera arriibe namune ke kan chigucha kømeeleø kui lataig mara kørrømartrab ka treetø arrin køn cha. Nainug kebarrua, nan kemørtrab inndan cha. Inchen nabe truba truba mur trashiben, ¹⁵ na truba mur trasai ashippe, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø, luløptindan— cha.

¹⁶ Incha tru ishuube tru José kewaguigwane nui keg yau pumnegatig trarra wawa, ¹⁷ kewangucha treetøweih chib eshkabig køn:

—Tru hebreo ñi karub tøgagømig pera arriibe nane kan larrø kaig kui lataig kemøra ka kaig mar-traptø arrin køn chib. ¹⁸ Inchen nabe truba mur trashiben, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø weluløptindan— cha.

¹⁹ Tru “ñi karub tøgagømig peniibe nan øyeeg martan” chib, sraimbe Potifarwan øyeeg chib eshkaben, nøbe truba trømbøig namabig køn.

²⁰ Inchen tru Joséwan penabiibe reyweimburab kalø marøbelan kemøra keeriilø purramnug, Joséwan truyu keera wannøbig køn.

Inchendø Tru Kailan Keeri Yaugucha

²¹ Jehovahé Joséba pasrøwa, nui lastima asigwane kenamarøbig kenamara, tru keerin pønrabelan ashib pasrabikken nune chi isumgaig

larrø tabikkui ashchai, Jehovahé treeg marøbig køn. ²² Inchen tru keeri pønrrabelan nø karubiibe, tru mayeelø keeriilø pønrrabelan José nø ashchai pasren, katø truyu chi asha maramelane kerriguba José nø asha marøbig køn. ²³ Inchen tru keerin pønrrabelan nø karubiibe chi isua asamikken palø míg køn, José nø asha marøb pasraigwane. Kaguende Jehovahé Joséba pasrøwa, nø chi mariilane merraptø, merraptø webinrrai marøbig køn.

40

Piailøbe Øyeeg Chib Køn Cha José Tørmarøb

¹ Indig øyeeg chab purayaig yandø yana køben, reywan mutchai srørrøb pasrabiiba, reywei pirri marøbiiba, nømui karubig Egipcio reywane namishibelø køn. ² Inchen Faraónbe tru i pagatø nørreelan nø lutø tranigwan marøb pønrrabelan namabig køn, tru vino srørrøb pønrrabelan nø asha karubigwanba, tru pirri marøbelan nø asha karubigwanba. ³ Incha tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karubigwei yau nømune keera purrønnøbig køn, tru Joséwan keera wanninuutøwei.

⁴ Inchen Faraónwan chigøben kømønrrai ashib suldaumerai nø karubiibe tru pagatø nørreelan keerilane José nø asha purugub pasrøbig køn.

Inchen truiløbe kan maya yanagøsrøn truyu keeriilø purrøwabe, ⁵ tru pailø nørreelø tru lutø tranigwan marøb, katø tru reywan vino srørrøb pasrabiiba, tru pirri mara srørrøbiiba tru keerin purrabeløbe kan yem nøm kan kan piaig

tøgagøbelø køn, tru piailøbe møitøgucha peg, peg eshkabig.

⁶ Inchen Josébe løtsø nømun ashchab ibene, nømbe truba truba isuilø purraptinchen, ⁷ nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe mømbe chindimbarre ke peg misriilø purrøgue?— cha.

⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe pailøba piailø tøgagøbendø, muguen kan øyeeg køn cha eshkanrrabiibe mugaagøn— cha.

Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Piailan ‘øyeeg køn’ chinrrabiibe Tius nø kømuitarru? cha. Er eshkarra pøs— chibig køn.

⁹ Inchen copamerayu srørrøbelan nø asha karubiibe trenchib eshkabig køn:

—Mømbe nane piappe, kan uvas tusr naim pinrrøgue pasrabiibe, ¹⁰ srarmera pøn kwaliimera tøgag pasraptindan cha. ¹¹ Incha truiibe ishi-izheelø wegucha, uzheelø niga tru lusrømerayube uvasmera srønan cha. Inchen nabe Faráonwei copan nai tasku muta, tru uvasmerane tru copayu sunna, trugurrimbe natøwei Faráonwei tasku tranøb piatan— cha. ¹² Inchene Josébe trenchibig køn:

—Tru pøngatø srarmerabe pøn kwaløm køben, ¹³ pøn kwalømyube Faráonbe ñi chi kalø marigwan ulø paymøtø, katøle ñune ñui lutøytøwei pasren, ñibe Faráonwan katøle vinon srøttrabguen cha, maramigwan maig marøbig købig kuig treetøwei. ¹⁴ Inchen ñun treeg tab kørømarene, trube, nan isurrunrrig chibig køn. Tiusmanda nan lastima tøgagua, Faráonwan waminchunrrig cha, nan

yugurri wesranrrai. ¹⁵ Kaguende nane hebreosmerai pirausrøngurri nane namiimay merrarra-rawa, srua amrruig køn cha. Nabe yu Egipto pirau chigøben kalø mara kømur cha, na yu merrarra-rawa keerig wamig.—

¹⁶ Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasra-biibe tru piaigwan ke chi isumgaig tabig øya kønrrun chib eshkain kui ashabe, trenchibig køn:

—Naimburappe nane treeg piatan cha: Nai turbalabe pøngatø tasin-ureemera chi pirrimera køben tøgar pønrrøbashib. ¹⁷ Inchen ke pala srabesrø pasrab tasinyube, Faraónweyasig chine larrø may pirrimera sulu tøgaig pasrøbendø, illimera tru nai turbala tasin pasrabiguigwan mabashib.—

¹⁸ Inchene Josébe trenchiptinchibig køn:

—Iibe øyeeg cha eshkabig køn cha: Pøngatø tasin ureemerabe pøn kwaløm køn cha. ¹⁹ Inchen pøn kwalømyube Faraónbe ñui turwan paringarua, kan tusryu mesringaruben, ñui asrwane illimera amr-rua, ñune manrrun— cha.

²⁰ Indiibe pøn kwalømyu Faraónbe nui tru kal-lain kwalømgurri mam pila nemisrigwan trunun isunrrab marøbig køn. Incha nø lutø tranigwan marøb pønrrabelayasig truba truba kasrag waramig mara, truilai merrab tru copasyu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabigwanba, tru pirri marøbelan nø karub pasrabigwanba tru keera purrønninukkurri wesrangarubig køn. ²¹ Inchen tru copayu srørrøb pønrrabelan asha karub pasra-bigwane katøle nui lutøwan tøga pasrønrrai tran-en, nøbe srøsrø maig marøbig kuig katø treetøwei copan Faraónwan mutchai yuuløb pasrabig køn.

²² Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasra-bigwane José maig purainrrun taimbala naashigu tsibasra mesrøngaruig køn.

²³ Inchen køben, tru copayu srørrøb pønrrabelan ashibiibe Joséwane isumø, kerrigu pesannaptindig køn.

41

Faraónwan Maig Piaigwan José Tørmarøb Eshkab

¹ Indig yandø katøle srørrøb pønrrønrrai pønsrai pa ila puraiben, Faraónbe kan piaig tøgagøbig køn: Nune Nilo nu pi menda papsrøbashib. ² Møimbe tru piugurrimbe trattø y parba larrø tabelø, tsal waaramera werruptincha, junco utuwan pu mab mendabelø køn. ³ Inchen møimbe katø tru wendaube trattø y par treetøwei waaramera larrø trømbøilø, kalargøleelø piugurri werruabe, Nilo pi menda tru srøsrø werrub waarameraim pulu pønrramisrøptincha, ⁴ tru larrø trømbøilø, kalar waaramerabe katø tru trattø y par larrø tab waaramera tsalelane mabashibgue. Inchen tru treeg piab tsuppa, Faraónbe kasraptindinabig køn.

⁵ Incha nøbe katø kibene, katøgan piaig mørøbig køn: Møimbe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattø y par weguchar, treeg nørørailø pønrrøbashibgue.

⁶ Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattø y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. ⁷ Inchen tru trattø y par larrø pøndøzheeløbe tru trattø y par larrø may nigazheelø, larrø tabelan piñiptinchibelø køn. Inchen Faraónbe kia kasraptindinaben, nøbe piabrre tsubrain kui wetøbeñibig køn.

⁸ Inchen nøbe løtsø kia kasrappe, larrø isuig kia kurra, tru Egiptosrø mayeelø magia kusrebelø mu mana mariimíigwan marøbelanba, larrø kusrebelanba amrrunrrai wamabe nui piagwan eshkabig køn. Inchendø truiløbe tru piaigwane ni møikken ‘øyeeg køn’ cha Faraonwane eshkanrrab kaimabelø køn.

⁹ Inchen tru copayu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabiibe Faraonwane trenchibig køn:

—Møimbe si, na chigøsrøn eshkamig tøgaguigwan eshakamubrain kuin isuptinndan cha. ¹⁰ Pøs yanaguen køn cha nam ñui karui melabelan ñi namun nama, nanba tru pirri marøbelan ashib karub pasrabigwanba, tru suldaumeran nø karub ashibigwei yau, nø ashib tøgaguilø purrønrrai namune keeringaruig købig køn cha. ¹¹ Indiiibe wendø kan piaig tøgaguig køn cha, truigwanba nanba tru yemdøwei. Inchen tru piaibe kane peg peg eshkabig kuig køn cha. ¹² Inchen truyube kan hebreo matsinan merrarraawa keerig namba waig købig køn cha, tru suldaumeran nø karub tōga pasrabigwei karuig megabig. Inchen nambe namui piailan nun eshkabene, nøbe namui piailan øyeeg kønrrabig køn cha eshkabig køn mø piaitøgucha maig kønrrabigwan. ¹³ Incha nø maig kønrrun cha eshkaig købiibe trubalawei purayaig købig køn cha: nabe nai lutøyu katøle puinabene, kanune naashigu tsibasra mesraig kuig køn— cha.

¹⁴ Inchen Faraónbe Josewan attrai wamønrrab øren, tru urastø Joséwane kalø marøbelan merrarraawa keeriinukkurri wesraben, Josébe milisigwan mullib, kewaguilan yunømarøb, Faraónweimay arrubig køn. ¹⁵ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig

køn:

—Nabe kan piaig tøgagøbendø, ‘øyeeg køn’ cha kelarrab eshkanrrabiibe muguen kaagøn cha. Inchendø nabe wammørar cha, ñibe piaigwan wamindi mørabe, ‘øyeeg kønrrab’ køn cha eshkabig kuin kui.—

¹⁶ Inchen Josébe Faraónwane trenchibig køn:

—Tru treeg maramibe nainug pasrømøn cha. Faraón chi isumø pishindø tab wanrrai wam tranøb lötønrrabiibe Tius nø køn cha.—

¹⁷ Inchen Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nan piappe, nabe Nilo nu pi menda pasrøbene, ¹⁸ tru piugurrimbe waaramera trattø y par larrø tabelø, tsalelø werruptincha, tru juncos utu pu mab køben, ¹⁹ mømibe katø tru wendaube trattø y par treetøwei waaramera larrø trømbøgøleelø, ke tsutsiiba, kalusbateelø, jkatø! itapteelø piugurri werrubelø køn cha. Kan managuen Egipto pirau nabe øyeeg kalargølig trømbøgøleeløbe ashmuig køn cha. ²⁰ Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleeløbe tru srøtø trattø y par tsal waaramera pønrrabelan maptinchibelø køn cha. ²¹ Inchendø truilan mappe, mabendø, kan chigucha mamøwa lataitøweih pønrrabelø køn cha. Kaguende maig købeløbe treeg trømbøig kalargøleetøweih pønrrabelø køn. Inchen nabe kasraptindinabig køn cha.

²² Inchen nan katø piappe: Mømibe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattø y par weguchar, treeg nørøwar pønrrøbashib piabig køn cha. ²³ Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattø

y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø. ²⁴ Inchen tru larrø pøndø tirigube tru larrø tab tirigu turmeran kebinab, kebinab piñbashib piabig køn cha. Inchen nabe tru magia kusrebelø mu mana mariimíigwan marøbelan payen, muguen truiløbe tru piaibe øyeeg chibig køn chabe eshkamøtan— chibig køn.

²⁵ Inchen Josébe Faraónwane trenchibig køn:

—Faraónwei tru pagatø piailøbe parba trunundøwei eshkabig køn cha. Tiusbe nø maig martrab pasraigwan tru piabyu kenamarin køn cha. ²⁶ Tru truba tab waaramera trattro y par, katø tru larrø tab tirigu turmera tru trattro y parbabe pilamera trattro y parwan eshkan cha. Tru piaibe trutøwei kandø eshkabig køn cha.

²⁷ Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleelø tru tab waaramerai wendau nerrubeløba, katø tru tirigu turmera larrø pøndøzhig tru kurag isig arrubig tustam itsiiløba, truiløbe pilamera trattro y par køn cha. Inchendø truike pilamera trattro y par larrø trømbøig parø attrabigwan eshkabig køn cha.

²⁸ Nabe ñi Faraónwan øyeeg eshkar cha, Tiusbe nø maig maramigwan ñune kenamarøb pasran cha. ²⁹ Pilamera trattro y par Egipto pirau muba kuimbura mamig purø misrøb pilamera kønrrab køn cha. ³⁰ Inchen katø tru wendaube pilamera trattro y par purø trømbøig parø attrabig køn cha, truba truba mamiimera misrig købelanguen chi misruiig kui lataig pesanawa kømgue, kaguende tru parø arrubiibe tru Egipto pirøwane purø lastimaig mara kørrømartrun cha. ³¹ Inchawei parø purø trømbøig arruptø,

tru merrabwan truba truba mamiimera misrig købeløbe ni kan kenaguen kønrraamøn cha, purø trømbøig køptø. ³² Pøs, ñi Faraónbe pamay treetø, treetø piaig mørig køn cha, kaguen Tiusbe iigwan ñi asha kønrrai ¡katø! martrab pasran cha, trurrigu chi srarrømøtø.

³³ Incha treekkurri ñi Faraónbe kan larrø kusreb møg, chigui asha tab marøb møg lanrrain cha, Egipto pirau kerrigu chi maramigwan nø karub ashib tøgá pasramisrtrai.

³⁴ Incha nabe trendamønrrun cha, ñi faraónbe Egipto muba kuimburab tru ellmarig tulisailan ashib amrrabelø wesrawa pønsrø cha, Egipto pirau ellmarig tulisailan cien cargasyu veintene eseganrraingue tru trattøba parba truba truba misrøb pilamerawan.

³⁵ Tru mamig misrøbig larrø tab pilamera amrruben, tru Faraón maig chiben trumay tru ellmarig misrigwan ashibeløbe mamigwan kanbalatø tulisha, ciudamørig esegamig kønrrun, misaamerayasig mamig kønrrai. ³⁶ Inchawei tru i esegawa pønsrai mamiimerabe, tru Egipto pirau pilamera trattø y par larrø trømbøig parø arrubigu purugunrrun cha, trumay misaamera parøgwab kwamønrrain— cha.

José Egipto Pirau Kubenadur

³⁷ Inchen tru øyeebe Faraónwanba tru nø karuigwan marøbelanbabe truba tabig mørøraben,

³⁸ Faraónbe tru nui karuilane trenchibig køn:

—¿Tiuswei espíritu nuinug arrua pasrainabig, katøgan øyeeg møg wetørranrrautah?— cha.

³⁹ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñi lataig kusrebig chigui asha tab martrabiibe mugucha katøgane kaagøn cha. Kaguende Tiusbe ñune kerrigu iigwan nebua asingaruin køn cha. ⁴⁰ Ñi kønrrabig køn cha, nai purø tab yau na mubøraptø nebua karub tøgaguigwan ashib karub wanrrabiibe, nai maya misaamerabe ñi maig chiben møramig kønrrun cha; ñuimbalabe natøh mas nuig kømønrrun cha, kaguende nabe rey kuikkurri.—

⁴¹ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nabe ñune Egipto pirau kerriguba ñi asha karub wanrrai neera wannar cha, naimburø ashib wanrrai.—

⁴² Incha Faraónbe surtigas sellobañauigwan nui taskugurri wesrawa, Joséwan pasrøbig køn. Incha trugurrimbe keilø linotøga marig purø tabig kenanøb, katø kan oro naashigu iløsrøb inchibig køn. ⁴³ Incha trugurrimbe tru Faraónwei wendau katøgan tru ashib karub wabig unin karruyu Joséwane nebingarua misagwan øyah chib trash-inrrai karubig køn: “¡Tømbønsray! ¡Tømbønsray!” chib. Øyamay Josébe Egipto pirau kerriguwan nø karub wanrrab nebyaig køn.

⁴⁴ Incha Faraónbe Josewane trenchibig køn:

—Nabe Faraón kur cha. Inchendø kerriguba Egipto pirauibe chi maramigwan ñi treeg martrig chimuingatiibe, mugucha kønønrraamøn— cha.

⁴⁵ Incha Faraónbe Joséwane munchin yunømara Zafenat Panea cha wamababig køn. Incha Ase-natwan nui srain kønrrai tranøbig køn, trui-be On ciudasrø sacerdote lataig Potifera taigwei nim-basrwan. Øyamay Josébe Egipto pirøwan ashchab pasramisrig køn.

⁴⁶ Josébe pilamera treinta tōgaig kōbig kōn, Egipto rey Faraónwei merrab pera ambub uras. Incha Josebe rey Faraonwei merrabgurri webya, tru Egipto pirau pirø muba kuimburab ashīb līrabig kōn. ⁴⁷ Tru trattro y par misrøb pilamerawane pirøbe truba truba misren, ⁴⁸ tru trattro y pa pilamerawan Egipto pirau truba truba misriilan Josébe tulisingarua, ciudamerasrø kan mayangøsrøn esegawa pønsrøbig kōn, tru ciudamørig tru pøtøgatanwan tirigu trameran tulusailan truyu truyu esegab. ⁴⁹ Josébe tirigumera nørro køptø kan maryu pisrum lataig nørro tulishibig kōn. Tirigu purø nørro køptø yandø mayan kōn tamgaig køben, ka kørromarøbig kōn, nørro køptø øyan kōn chib eshkab tøgagømgāig kuikkurri.

⁵⁰ Tru parø attrab pila ke srøsrø pila pølbasmøwatø Josébe nui srai Asenat, tru Onsrø sacerdote Potiferai nimbasrba, pagatø ureezheelø tøgaguig kōn. ⁵¹ Incha mayur nusrkawane Manasés munchi pasrig kōn, kaguende nøbe trenchibig kōn: “Nai møskawei yaugurri webya iben, chine chine nebuinab unig købigwan Tiusbe trunun isubguengaig pishindø unamig kōnrrai martan” cha. ⁵² Incha tru wendau katøgan unane Efrain munchi pasrig kōn; kaguendø i munchibe: “Na yeeg isuig tsuim pirausrø Tiusbe nane ureg tøgagønrrai marig kōn” chibikkurri.

⁵³ Inchen tru Egipto pirau mamig larrø misrøb pilamera trattro y par chab purāiben, ⁵⁴ José maig eshkaimbala tru purø trømbøig parø attrabig tru trattro y pa pilamerabe yandø kebibig kōn. Inchen chu pirausrøndøgucha parø arrub

mendøben, trune Egipto piraube muba kuimburab mamig købig køn. ⁵⁵ Inchen Egipto pirau kerrigu misaabe parø arrub mendi mørabe, misaamerabe Faraónwan mamig kaatan cha, miab mendaptinchen, Faraónbe maya egipciosmeran trenchibig køn:

—Joséweimay amba, nø maig taigwan maray—
cha.

⁵⁶ Inchen parøbe tru pirau muba kuimburab puim pasrøben, Josébe tirigu esegaig pønrrabelømrørig kura, egipciosmeran yanøbig køn. Kaguende mamig kaagøb arrubiibe chu pirausrøndøgucha, masken, maskenig trømbøig misrøb arruben. ⁵⁷ Inchen chu pirausrø misaameratøgucha Joséwan tirigu penønrrab amrrubelø køn, kaguen tru parø arrubiibe yandø munaørøba arrub pasrøben.

42

Joséwei Nunelø Egiptosrø Mamig Lanrrab Ambub

¹ Inchen Jacobpe Egiptosrømbe mamiimera køn tai wammørabe, nui nusrkalane trenchibig køn:

—Mailø køh cha, kangurri kangurri asiyab purrønrrappe. ² Egiptosrømbe mamig køn tai wammørar cha. Trusrømay kørraamba, namuyasig mamig penay cha, kwamø, øsig waramig kønrraimbe.—

³ Inchen tru Joséwei nunelø tru pa trattørøeløbe Egiptosrø mamig penønrrab kørraambubelø køn.

⁴ Inchendø Jacobpe tru Joséwei nuneg Benjam-inwane ørmíig køn, tru nui nuneløba: “Inchippa

mayu chigøbendø nebubgun” cha. ⁵ Inchen Israel-wei nusrkaløbe mamig penønrrab ambubelø køn, tru katøganelø penønrrab ambubeløba, kaguende Canaán piraube parø purø trømbøig pasrøben.

⁶ Inchen Josébe tru pirau nø ashib karubig købig køn, katø chu pirausreelan køben maya mis-aameran tirigu yanøbig. Inchen Joséwei nunelø trusrø puabe, nømui kappalømeran pirausrøngatig kebachib utsøbasrøbelø køn. ⁷ Inchen Josébe tru urastø nømunen nui nunelø kui møi møi nebua ashibig køn. Inchendøgucha ashmíg misrøppa, nømunen purø tsag waminchib trencha payibig køn:

—¿Ñimbe chugurri amrrugue?— cha.

Inchen nømbe:

—Canaán pirausrøngurri tirigu penønrrab amrruer— chibelø køn.

⁸ Inchen Josébe nui nunelø kui ashen, nømgurrimbe ashmeelø køn. ⁹ Inchen Josébe nun tru nømuimbura piaig købigwan isuptinchibig køn. Inchabe trenchibig køn:

—Ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib ka larønrraptørre amrrun— cha.

¹⁰ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñi, namui karubig, chi treeg kømøn cha, nam ñui karuig melabeløbe tirigu penønrrab amrruig køn cha. ¹¹ Nambe mayeeløba kan møskaweindø nusrkalø ker cha, nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, nam ñi karuig melabeløbe maisrøn køtashib kalø martrab larab amøñimø misaamera ker— cha.

¹² Inchen Josébe trenchibig køn:

—Kah cha, ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib trunun ashchaptøwei amrruin køn— cha.

¹³ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nam ñi maig chiben pønrrabelø pa trattø y par købelø kuig køn cha, nambe søteeløba kan mōskaweindø nusrkalo Canaán pirau tsubigwei. Inchen mas unøbe namui mōskaimba kørømisren, kane yandø pinig mugaagøn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe katøle trenchibig køn:

—Na maig taig ñimbe maisrøn kōtashchab nilø ka larønrraptørre amrrun cha. ¹⁵ Incha isa kōmø, ñimui wamindig cierto kuitashchab Faraónwei merrab, ¡katø! nabe øyeeg maramønrrun cha, trendamønrrun chibig køn, ñimui wendø nuneg-unan yumay pera amrrumuingatiibe ñimbe yugurrimbe webamrraamøn cha. ¹⁶ Ñim mōigwan køben øray chibig køn, tru ñimui wendø nunewan pera attrai. Inchen katøganelane keera purrønñiilø purrønrrain cha, trumaybe asamdiig kønrrun cha ñim sōlwan waminchibelø kuin kui.

Inchen ka isatø indin kuisruandøbe, ñimbe maisrøngøtashchab ka larønrraptørre amrruar køn cha, nabe Faraónwei munchiyu trendamønrrun— cha. ¹⁷ Incha tru nøm pa trattreelane Josébe pøn kwaløm ørøba keereg purrønrrai marøbig køn.

¹⁸ Inchabe pøn kwaløm puraibene, trenchibig køn:

—Nabe Tiuswane larrø køriibala pasrabig kur cha. Øyamay maray chibig køn, ñim øsig webamrrappe: ¹⁹ Ñim isa kōmø, chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuabe, mōikkøben ñimui kan nunewan keera awannig kørømisra wanrrain

cha. Inchen kaneløbe ñim ñimui yau misaam-eran parø purørmønrrab mamiimera srua ambay cha. ²⁰ Incha ñimui wendø nuneg-unan pera amrrurunrrigay cha. Trumaybe isa kømø ñimbe sölwan waminchibelø kui asha, ñimbe kwamig kømønrrun— cha.

Inchen nømbe treegwan martrab kørrømisrøbelø køn.

²¹ Inchabe kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Isa kømø, nambe namui nuneweimburab larrø trømbøig kalø marig køn cha. Pøs øyeekkatiibe marmørrunrrigay chib nø namun truba truba trenchib megaben, nambe trendaigwane ni mørøkkuinguen kømuin pønrraig købig køn cha, yeeg lastima isui indi ashatøgucha. Truburø møimbe øyeeg isuin pønrramig namuimbala itøarrin pønrrer— cha.

²² Inchene Rubénbe trenchibig køn:

—Unane chi kaig marmøtay chiben, ñimwei nan mørmuig køn cha. Møimbeguende namune nui animbe ulø payinab pønrramig kønrrab køn— cha. ²³ Inchen Josébe nø wamindi wamwan nui nunelan katøburø lliska waminchabig katøgan pera pasrabig køn. Inchagurri nuneløbe nøm chi chib pønrrailane Josébe mørøb pasraitamappe isumeelø køn.

²⁴ Inchen Jøsebe nømuim pulugurri tarømisra ya, truba kishababe, trugurri katøle nømuimay arrua, nømbe wamincha, Simeónwane nøørø mara, nøm ashib pønrramne lusringarubig køn.

²⁵ Incha trugurrimbe Josébe nømui kustalmerayu tirigu netsøganingarua, katøle tru nømui tiriguburø pagarai anmerane kanun,

kanun tru nòmui tirigu kustalyu pusingarub, katø mayuwei ishin tamara traningarub inchibig køn. Inchen treeg marig køn. ²⁶ Inchen nømbe nòmui tirigumeran burruumerayu niisra truyugurri ambubelø køn.

²⁷ Incha nømbe tru kørrømisra kiamsrø puabe, møikkørørø nui burrun tirigu mannrrab kustalwan pichene, mømbe nui anbe kustalrrigu ka wai ashiptinchibig køn. ²⁸ Inchen nøbe nui nunelan trenchibig køn:

—Nai anwane nane katøle pusrin kømøh cha. Yu nai kustalyu ka purran— cha.

Inchene nømbe larrø kørrø kwariilø, nòmui manrrøbe ke webørøsrab lata inchen, kangurri, kangurri trendiyabelø køn:

—¿Namun øyeeg nebuinab pønrramig kønrrai kabe Tius treeg mara chinderah?— cha.

²⁹ Inchen nømbe Canaán pirausrø møskai Jacob waisrø chab puabe, nømun kerrigu chi purayaigwan eshka trenchibelø køn:

³⁰ —Tru pirausrø karub wab møøbe namune purø tsag wamincha, nui pirøwan maig køtashib namune larab amrruig treeg kemesrøtan cha. ³¹ Inchen: “Nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, managuen maig køtashib larab amøñimeelø ker cha, nambe trender cha. ³² Incha katø nambe nune trenchibelø ker cha: “Nambe pa tratrø y pa nunelø, katø søteeløba kan møskaweindø nusrrkalø, kane yandø pinig mugaaben, srabeibe ñiba Canaánsrø kørrømisran” cha.

³³ Inchene tru pirausrø karub wab møøbe namune trenchitan cha: “Nabe ñimune øyamay

marigu asamønrrun cha, ñim chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuitashchab ashchab, møigwan køben, ñimui nunewan yu naba kørømaray cha, kaneløbe nømui yauelan parø purammønrrai tirigu niisra amrrai.

³⁴ Inchendø katø amrruppe, wendø nunewan pera amrrunrrigay chitan cha. Trumaybe ñim isa kømø chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, ka maig køtashchab ashib ka larønrraptø amrrumuin kui asamønrrun cha. Trugurrimbe ñui katøgan nunewan elachen, ñimbe i pirau mu chi taimíig yanøb, penab amønamig kønrrun” chitan— cha.

³⁵ Inchen tru Joséwei nunelø tru kustalmeran kwarøb mendøbene, nømui kustalmørig kan talegu-unøzhigu nømui tru tiriguburø pagarai anbe ka purraptinchen, nøm lata, nui møkai lata tru an pusri talegu-unøzhigwan kura ashabe, purø kørig isubelø køn.

³⁶ Inchene møkai Jacobpe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe nane yandø chi nusrkaløgaig kørømarøb amrrutan cha. Josébe yandø pinig mugaaben, Simeóngucha mugaaben, mømimbe Benjaminwan pera amrrab indan cha. Iibe kerriguba naimbalatø pureb attan— cha.

³⁷ Inchen Rubénbe møkawan trenchibig køn:

—Benjaminwane na ashchur cha. Na Benjaminwan ñuimay katøle pera pumubene, nai pagatø nusrkalan kwetchig— cha.

³⁸ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Nai nusrkaimbe ñimba inrraamøn cha. José nunebe yandø kwaig mugaaben, mømimbe

nøtøwein kørømisra megan cha. Mayu chigøben kaig nebubene, chi martrague cha, trube, ñimgurrindø kønrrun cha, køllig waacha isubigutø kuabene.—

43

Benjamínwan Pera Joséwei Nuneløbe Egiptomay Katø Ambub

¹ Inchen tru piraube parøbe masken trømbøig misrøb arruben, ² tru Egiptogurri srua amrruin tirigube yandø chab patsøbene, møskaimbe trenchibig køn:

—Egiptomay katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay— cha.

³ Inchene Judåbe trenchibig køn:

—Tru møøbe namune ¡katø! ke kandø cha pasrig kuig køn cha: “Tru ñimui wendø nunewan ñim pera amrrumuingatiibe trube, nan kuimbe kenamismørrunrrigay” cha. ⁴ Ñí namui nunewan ka pera ambasheneh, trube, nambe ñuyasig mamig penønrrab kørraambamønrrun cha. ⁵ Inchen ñi namun nun pera ambashmubene, trube, nambe ambamig kømønrrun cha. Kaguende tru møøbe namune trendaig kuig køn cha: “Ñimui nunewan ñim pera amrrumuingatiibe trube, kenamismørrunrrigay”— cha.

⁶ Inchene Israelbe trenchibig køn:

—Ñimgui nane purø trømbøig kalø mariitan cha. ¿Tru mowane katøgan nuneg tøgaguer chabe, chinchabrre eshkainguaasamørra?— cha.

⁷ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Kaguende tru møøbe namuimbura, namui yaueaimburappa ke chine tab, tab payibig

køn cha. Inchabe trenchibig køn cha: “¿Ñimui mōskaimbe ka øsig wabig kōh? cha ¿Ñimbe katøgan nuneg tøgagøgueh?” cha. Pøs nambe, nō mancha payiilan ka lètamiitøwein kuig køn cha. “Ñimui nunewan pera amrrunrrigay” chinrraitamappe, ¿kan nambe mu isua pønrraig kōtah?— cha.

⁸ Inchen Judábe mōskai Israelwane trenchibig køn:

—Matsinane na asamønrrun cha. Matsinane naba ka ingaru cha, nambe yandø ambamønrrun cha, ñi lata, nam lata, namui ureemera lata kwamønrrappe. ⁹ Chi kømønrrai nune na asamønrrun cha. Na yumay nun katøle pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kønrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu. ¹⁰ Inchawei namun øya srarrøbashmuig kuinguen, katøguen amba pubsruiinrrun— cha.

¹¹ Inchen mōskai Israelbe trenchibig køn:

—Pøs mumay katøgan peemay maramdiig chi-gaaguig købene, trube øyamay ka maray cha: Ñimui kustalmerayu tru mōwei ketamelø i pirau chigøben tabig misriilan srua ambay cha, kan lamø bálsamo køben, lamø miel køben, mayzhig irrabelø køben, mirra køben, nukes køben, almen-dras købengue. ¹² Angucha srua ambuppe, maya srua ambig kømnetø katø treetøweih srua ambay cha. Ñimui tirigu kustalyu tru anmeran katøle pusrig købigwane tranrrab katøle srua ambay cha. Inchippa pella treenchib kuin købgun cha. ¹³ Incha ñimui wendø nunewan pera, tru Egipto pirau nō karub wabigweimay katø ambay chibig køn. ¹⁴ Maramburab Marøb Tiusbe tru mōg ñimun

lastima tøgagønrrai martrain cha. Inchen ñimui katøgan nunewan lelachen, Benjamíngucha katø ñimba attrain cha. Inchen nan nai nusrkalan trubisamig nebubene, chinchibig kui ¡ka treeg nebunrraita!— cha.

¹⁵ Inchen nømbe tru ketamelanba, katø angucha maya ambig kømnetø katø treetøweih srua, Benjamínwan pera, Egiptosrømay kørraamba, Joséwei merrab pubelø køn. ¹⁶ Inchen Josébe Benjamín nømbe arrin kui ashabe, tru nui yau ashibigwane trenchibig køn:

—I møguelan nai yamay pera ya, kan waara kweecha tamaray cha, kaguen i møgueløbe kwaløm tøbøtaabe naba manrrab køn— cha.

¹⁷ Inchen tru møøbe José maig taigwan mara, Joséwei yamay nømune pera ibig køn. ¹⁸ Inchen nømbe Joséwei yausrømay pera ambi mørabe, kørø køriimata trenchibelø køn:

—Marig merrabwan namui kustalmerayu tru anwan katøle pusrikkurri namune pera ambiinrun cha. Møimbe namune merrarraua, chigøben maramba, namune øyeeg, øyeeg mara pønrran tamba, katø namune nømui karua srua kuilø kønrrai maramba inchautan cha, namui bur-rumeranbañau.—

¹⁹ Incha yandø kebambi yaskabu puabe, tru Joséwei yawan ashibigwan nømbe waminchab kemallabe, ²⁰ trenchibelø køn:

—Tiusmanda, namui karubig, nambe tru srøtø kørørruppe tirigu penønrraptø kørørruig køn cha. ²¹ Indiibe tru nam werrua amrrua, tru yem kørørmisramsø puabe, namui kustalmeran kura ashene, møimbe tru tirigu kustalmerayube møilaindøgucha namui anmerabe kerriguba ka

purrapntindin k n cha, maya unaasiibe, treekke. M mbe nambe tru anwan trannrrab kat le srua amrruer cha. ²² Incha tirigu penamig anbe kat  sr ig sruamrruer cha. Inchend  nambe tru sr sr  srua amrrui anwane kustalmerayu mu kebusri m rmer— cha.

²³ Inchen tru Josewei yau chi k bigwan n  ashibiibe trenchiptinchibig k n:

—Chi isum tay cha. Chi k rig isum tay cha.  nimui Tius, kat   nimui m skawei Tius n be  nimui kustalmerayu tru anwan pusriinrrun cha. Nabe  nim pagarai anwane utig kuig k n— cha. Incha tru Joséwei yau chit  t gaguilan ashibiibe Sime nwan wesrawa, n m purraisr may pera arua, ²⁴ trugurrimbe José waisr may pera ya, n mui sr mmeran kwalamig pi tran b, burrumeran mannamig p nsr b inchibig k n. ²⁵ Inchen n mbe ketamelan tamara, José israyu pumnegatig muniirabel  k n, kaguen mamiibe truyu k nrrabig kui n mbe wamm ra purr wa.

²⁶ Inchen yand  José yau pubene, n mbe tru ketamel  srua amrruilan keta, n mbe Joséwei merrab pirausr ngatig mal wan trarr b uts basr bel  k n. ²⁷ Inchen Josébe payibig k n:

— Maig mel gue? cha,  Tru  nim wamindig  nimui m skai k lli misaazhikkan katøgucha ka  sig wabig kuitarru?— cha.

²⁸ Inchene n mbe trenchibelø k n:

—Tru namui m skai,  ni maig chiben martrabiibe, chigucha k m , tab ka wan cha. Ka  sig wabig k n— chabe, nune tab indig k nrrai utsøbasrøbelø k n.

²⁹ Inchen Josébe nuin pøtøgatan ashabe, tru kan møskaindø, kan usrindø kuikkurri nuimbe trag nuneg Benjamín pasrai ashabe, trenchibig køn:

—¿I tru ñimui wendø nuneg kuitarru cha, tru ñim nan wamindig?—

Inchabe trenchibig køn:

—Tius maya nuguen ñun tab indig kønrrain cha, nai nusrkai.—

³⁰ Inchen nui nunewan ashene, kishig købiibe yandø pasramgaig køben, Josébe mallatø webya, nui kwartuyu kebya, kisamburab kishibig køn.

³¹ Incha yandø awentawa, nui maløwan kwalla, webarruabe, trenchibig køn:

—Mamiimera nøm manrrai pønsray— cha.

³² Inchen José mab wamisramibe nøørø køben, katø nunelane nøørø tamara purrønana, egipciosmera tru Joséba mabelane katø nøørø mab purramig tamarøbelø køn, kaguende egipciosmerabe nøm kørewa tøgaguigube hebreosmerababe trubalatø purramisra mamig kømíig kua, kaguen nømuimbe treebe larrø trømbøig købig køben. ³³ Inchen Joséwei nuneløbe nui merrab purrabelø køn, José maig purramisringaruben, treekke. Kerrigu mayurmerrig, trugurrimbe tru wendauig treetø, treetø nøm maya yanailø køben, trumay treeg purrønnoig køn. Inchen nømbe truba kwaariilø purrabelø køn, nømbe ¡katø! kangurri, kangurri asiyab.

³⁴ Incha Josébe tru nui mishatsigu chi mamiimera pønsraigwan tru mamiimeran nømun pirishibig køn. Inchen Benjamínweyasiibe trattreelaimburabigwan nuyasiitø pasrøbig køn, kanelan lataitøguen kømø. Incha nømbe Joséba

kanbalatø mab, muchib truba truba kasraarabelø køn.

44

Josewei Copa

¹ Incha mas yanayu Josébe nui yawan ashibigwan trencha karubig køn:

—Tru møguelai kustalmerayu maya kemnegatig tirigun netsøganay cha. Incha nømui pagarai anmeran tirigu kustalmerayu trumørig pusrrig cha. ² Incha tru wendø nunewei tirigu kustal trigube nai copa andøga marigwan wayrrig cha tru tiriguburø nø an pagaraigwanba kanbalatø.—

Inchen tru yau ashib wabiibe José maig karuigwan marøbig køn.

³ Inchen yandø ke chab tør-rrabendø tru møguelane Josebe ambasingarubig køn, nømui burru meranba.

⁴ Inchen tru møgueløbe tru ciudayugurrimbe ke tre yab ammø, srø køben, Josébe nui yau ashib wab møwane trenchiptinchibig køn:

—Tru møguelan wetøgønrrab møi møi malla inrrø cha. Incha wetøgabe, trenchinrrig cha: “Namgurrimbe yeeg tab inchen, ñimbe chindimbarre kaig mara amgue? cha. ¿Andøga marin copan chindimbarre nila srúa amgue? cha. ⁵ Nan karub pera pasrabig truyu muchib, chi purainrrabigwan truyu nebua ashib indin copan. Ñimgui purø kalø marin køn”— cha.

⁶ Inchen tru yau ashib wab møøbe wetøgabe, José maig taigwan treetøweih chibig køn. ⁷ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Tru namun ashib karubiibe namune chindimbarre øyeeg chinetø tah? cha. ¡Kan! nambe managuen treekkøliibe mara kømer cha. ⁸ Yamba nambe Canaán pirausrøngurringuen tru namui tirigu kustalmerayu an wetørrailanguen katøle tranrrab srua amrruig køn cha. Ñui karubigwei yaugurrimbe mas mandø incha tru oro køben, an køben, nila srua amrrunrraitamah? cha. ⁹ Inchen nam ñui karuig melabelainug møigweinug køben, tru copan wetørrainabiibe, truike kwamig kønrrain cha. Inchen namguen ñui karuindiig melabelø kønrrab kørrømisramønrrun—chibelø køn.

¹⁰ Inchen tru yau chiwan køben nø ashib wabiibe trenchibig køn:

—Ñim maig taig treeg kønrrain cha. Tru copan wetørrainabiitøh na karub tøgagømig meganrrab kørrømisrtrun cha. Inchen ñim kaneløbe chi kalø mara pønrran tamiibe chigar kørrømisrtrun— cha.

¹¹ Inchen nømbe mallazhiitø niisraigwan chab pinøsrúa, møitøgucha kustalmeran pirau pønsra tsusaigwan pichibelø køn. ¹² Inchen tru ya ashibiibe tru mayur nunewei kustalyugurri lab pølbasa, tru srahe nuneg Benjamínweisrøngatig lam mendøbene, mømbe tru copane truigwein kustalyuh wetørraptinchibig køn. ¹³ Inchen nuneløbe nømui kewa pønraigwan larrø isuin pønrrai ashchai kenamartrab kølsrøptinchibelø køn. Incha nøm møitøgucha nømui burrumeran katø niisra, ciudasrømay katøle chab llirabelø køn.

¹⁴ Inchen Judábe nui nuneløba Joséwei yausrø pubig køn, nøbe yau srø wamnetø. Inchen nømbe

nui merrab maløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn.

¹⁵ Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Ñimbe øyeebe mumay marøb pønrrøngue? cha. Kan møg chi chippe treegwan kønrrai inchibig na lataibe ñim chi kalø martrab indigwan kabe wetøbeñmønrraitamagueh— cha.

¹⁶ Inchene Judábe trenchibig køn:

—Namui karubigwan, ñune ni chitamguen kømøtan cha. Mumaygucha kan treeg marmuig køn chib pønrramibe kaatan cha. Nam ñui karuig melabelainug trømbøig kalø marigwan Tiusbe kenamaran cha. Møimbe nambe namui karubigwei karuindiig melabelø misramønrrun cha, katø tru copan wetørrainabig chigucha.—

¹⁷ Inchene Josébe trenchibig køn:

—Kan nabe treebe mana marøb pasramø cha. Tru copan nuinug wetørrainabiitøh nai karuindiig meganrrab kørrømisrtrun cha. Ñimbe chi isumø, ñimui møskaweisrømay ka ambay— chibig køn.

Judá Benjamínwan Purøwaminchib

¹⁸ Inchen Judábe Joséweimay kemallabe, trenchibig køn:

—Nai karubig, nan namumørrunrrig cha. Ñundø na kan chigøsrøn chinrrab, nan tiusmanda utø ketøbsrumuguh cha, kaguende ñibe Faraón køb lataitøwei chi maramigwane martrain karubig køn cha. ¹⁹ Ñi namui karubiibe namune øyeeg chib payig købig køn cha: “¿Ñimbe katøgucha møskawan ka wannar køgueh, kabe katøgan nuneg kui tøgar køgueh?” chib. ²⁰ Inchen nambe ñi namui karubigwane øyeeg cha løtab pønrraig kuig køn

cha: “Nambe namui mōskai kōlli misazhiiba, kan matsinø nuneg-unøba tōgar ker cha, trube namui mōskai kōlli misag kōben kal-lawaiḡ. Inchagurri tru i srabeigwane mōskaimbe purø undaguig kōn” cha; kaguendø kan usraindø nusrkain kuikkurri kan nuneebe yandø kwain kaaben, nøtø kōrrømisra pasran cha.

²¹ Inchene ñi maig chiben nam treeḡ pōnrrabelane ñibe trendaig kōmōh cha: “Na ashchab tru wendø nunewane pera amrrunrrigay” cha. ²² Inchen nambe namui karubigwan yamba trendaig kōppeh cha: “Matsinøbe mōskawane chinchā elatchaamōn cha, kaguende nō elachene, mōskaimbe kwanrrun” cha. ²³ Inchene nam ñui karuig melabelane ñibe trendaig kōn cha: “Ñimui wendø nuneg ñimba arrumuingatiibe, trube, kenamisrmōrrunrrigay” cha.

²⁴ Incha nambe namui mōskai tru ñi maig chiben marøbigwei yausrø puabe, ñi namui karubig ñi maig taigwan nambe kerrigu eshkabelø ker cha.

²⁵ Inchene namui mōskaimbe namune trenchibig kōn: “Katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay” cha. ²⁶ Inchen nambe namui mōskawane trendaig kōn cha: “Namui wendø nuneg arrumuingatiibe nambe chinchā ambamgaig kōn cha. Namun nō linchimubene, tru karubigwane asamig kaagōn” cha.

²⁷ Inchen nai mōskai ñui karuig megabiibe trendaig kōn cha: “Ñimbe ashibelø kōn cha, nai sraimbe pagatø nai nusrkalø tōga misrigwan. ²⁸ Indig kane nainukkurri ya yandø pinøben, katøbe managuen ashmur cha. Namig ushamera

pitis marig kuitamab isur tan cha. ²⁹ Katø iig-wangucha pera amben, katø chigøben køptinchene, na køllig waachawan isubiitøgatø kwamig kønrrai marøbeløbe ñim kønrrabguen” cha, nane trendaig køn cha.

³⁰ Nai mōskaimbe matsinø-unøbabe purø trag pønrrabelø kuig køppe, nambe katøle amben, matsinø-unø namba arrumubene, ³¹ namui mōskaimbe nun ashmuppe, kwanrrun cha. Inchen nam kōmønrrun cha, namui mōskai kølli misagwan isubiitøgatø kwamig kønrrai marøbeløbe. ³² Incha na ñui karuig megabiibe matsinan na purøbasramisrøb na ashchab misrig køn cha, nai mōskawei merrab. Incha nabe nai mōskawane trendaig køn cha: “Na katøle ñuimay pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kønrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu” cha.

³³ Inchawei tiusmanda, nabe ñun treeg marøbsrumu chinrrab cha, matsinaimburø na purøbasramisrtrur cha, na ñui karuindiig meganrrab, matsinø-unøbe nui nuneløba katø inrrai. ³⁴ ¿Nabe mandø yamø cha, matsinø-unø naba arrumubene? Trube, nane nai mōskawane larrø lastimazhig isui indi ashig kōmøtan— chibig køn.

45

José Nui Nunelan Nø Muguigwan Eshkab

¹ Inchen Josébe nuim pøtøgatan pønrrabelai merrab yandø mas awentanrrab kaima, mur wamabig køn:

—¡Mayeelanba yu nai merrabgurri webambin-garuy!— chib. José nui nunelan nøbe ñimui nuneg

kur cha eshkabene, nuim pulube ni mugucha mu-gaaguig køn. ² Incha nõbe trasha, trasha kishen, egipciosmerabe wammøren, katø Faraónwei yau misaameragucha wammøren inchibelø køn.

³ Incha Josébe nui nunelane trenchiptinchibig køn:

—Nabe José kur cha. ¿Nai mōskaingan tab ka wabig kuitarru?— cha.

Inchen nuneløbe larrø kørø kwaara, ni chigucha lōtōnrrab kaimaptinchibelø køn, nõmbe nui merrab ni mumayguen kōmuilø pōnrrōwa.

⁴ Inchen Josébe:

—Naimay kemalay— chiben, nõmbe kemallen, nõbe trenchiptinchibig køn:

—Nabe tru ñimui nuneg José kur cha, tru ñim nan Egiptosrōmay yana ørig købig. ⁵ Inchendø ñimbe chi kullaarab isui inchimōtay cha. Ñim nan yusrōmay yanig købigwan karrengucha øyeeg marōbraitamab isumōtay cha. Nane Tius ørig køn cha, manawei nanmerrig inrrai, misaameran kwamø ka øsig puramrrai martrab. ⁶ Kaguende pirau pa pilaguen parø arrub pasrøben, katøgucha trattø pila palan cha, tru pilamerawane ellmartrab aramelø kønrrab kōmøwei, ellmarig tulisamig kønrrab kōmøwein kønrrabig køn cha. ⁷ Incha Tiusbe manawei nanmerrig ørig købig køn cha, ñim pirau ka øsig warōwa, larrø tab webamba pōnrramig puben, trumay misaamera larrøbichibig larrøbichib kønrrai.

⁸ Inchawei nane yusrōmay ørøppe, Tius nø ørig køn cha, ñim kōmōtø. Tru Faraónwan chi maramigu na isum purugubig kønrraimba, nui yau kerriguwan na ashīb tōga wanrraimba, katø kerrigu

Egipto pirau na karub wamig kōnrraimba nō pas-rig kōn cha. ⁹ Inchawei ñimbe mallatø incha, nai mōskawei yamay amba, trenchinrrigay cha: “Ñui nusrkai Josébe øyah tan cha: ‘Tiusbe nane Egipto pirau kerriguba na karub wanrrai wandan’ cha. Incha ‘nan ashchab ‘pebatø’ amø’ tan chinrrigay cha. ¹⁰ ‘Ñibe nai puluwandø Gosén pirau tsunrrig tan cha, ñui nusrkaløba, ñui awelu ureemeraba, katø ñui ubishamera kōben, cabras-mera kōben, ñui waaramera kōben, katø ñui chig-urrimbunø tøgaguiløbañau. ¹¹ Nabe ñun truyu ashib tøgagørrumøn cha, kaguen katøgucha trat-trø pila ørøba tru parøbe arrubig attrab kōn cha. Trengømuisruandøbe ñiba, ñui ureemeraba, ñui kerrigu chi tøgaguiløbañau larrø lastimailø misra kōrrømisrtrabguen’ cha.

¹² Inchagucha ñim lata, nai nuneg Benjamin lata, ñimashib asha pōnrran’ cha, waminchippe na waminchib pasrai. ¹³ Nai papáwan eshkanrrigay cha Egipto pirau kerriguwan ashib na karub waigube chigurrimbunø kōn cha katø ñim kerrigu chi asiilanba. ¡Ñimbe mallatø amba!, yusrømay nai papáwan pera amrrunrrigay— chibig kōn.

¹⁴ Incha Josébe nui nuneg Benjamínwan ira pasramisra, kishen, katø Benjamíngucha treetøwei nuneg Joséwan ira pasramisra, kishibig kōn.

¹⁵ Incha Josébe nunelan muchawa, truba truba kishib irabig kōn. Inchen nunelane wamindamig wam larraibig kōn.

¹⁶ Inchen Faraón nō waig yausrømbe wam pubig kōn: “Josewei nunelø chab puin kōn” tan chib. Inchen Faraónba tru nui maramigwan marøb

purraabelø nørreeløbabe kasraarabelø køn. ¹⁷ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñui nunelan Canaán pirausrømay nømui ushamerayu niisra amrrai karu cha. ¹⁸ Incha ñui mōskawanba ñui yau misaameranba naimay pera amrrunrrai. Nabe yu Egipto purø tab pirøwan tranamønrrun cha. Inchen nømbe i pirau purø tab mamiimera misriilan manrrun cha.

¹⁹ Katø ñibe nømune treeg karunrrig cha: “Yu Egipto pirau carretillas nørreelø weytøga sruilan srua ambingaru cha, nømui sralan køben, uremeran køben ñui mōskawan køben pera amrrumig. ²⁰ Incha nømui chi tøgaguilan lelacha, amrrumig chi isumønrray cha, kaguende yu Egipto pirau purø tabiibe nømuin kønrrun”— cha.

²¹ Inchen Israelwei nusrkaløbe treeg marøbelø køn. Pøs Faraón maig karuben Josébe carretillas nørreelø weytøga sruilan pønsrøb, mayuwei ishiimera tranøb inchibig køn. ²² Incha nømun kanun, kanun kemelø srøizhig kan, kan keta trana, Benjamínwane tsantsøn anmera trescientosba, katø yunømarøb kemelø trattrøgatøba keta tranøbig køn. ²³ Incha nui mōskaweyasiibe iilan trana ørøbig køn: Egipto pirau purø tabelø tøgaguilan pa trattrø burrusmerayu niisra øriiløba, katø pa trattrø cargas burramerayu tirigu niisra øriiløba, katø pirrimera køben, mamiimera køben niisra ørøbig køn, mōskai maywan mab arrumig. ²⁴ Incha yandø amrrai ørøbig køn. Incha yandø webamba ambene, Josébe trenchibig køn:

—Mayube chinetø, chinetø tiyab, kwayab amrrab kømø— cha.

²⁵ Inchen nømbe Egipto piraugurri nebambub amba, Canaán pirausrø pubelø køn, nømui møskai Jacob waisrø. ²⁶ Incha trusrø puabe, trenchipt-inchibelø køn:

—Josébe ka øsig wan cha. Egipto pirau muba kuimburað nø karub ashib wabig kuin kømøh—cha.

Inchen Jacobwei manrrøbe pasram kwarøptinchibig køn, kaguen nøbe køremuig kua. ²⁷ Inchen nømbe José mandø tailan, mandø tailan chishtøh eshkaben, katø nømun pera ambamig carretillas nørreelø weytøga sruilan trana øriilan ashib inchene, nune asrchiibe katøle chish misrøbig køn. ²⁸ Incha Israelbe trenchibig køn:

—Nai nusrkai José katøgucha øsig wabig kuin kui yandø tsabø ashar cha. Na kwamøwatø nabe ashchab yamønrrun—chibig køn.

46

Jacob Nui Ureemeraba Egipto Pirausrø

¹ Incha Jacobpe mayeelø nøba warabeløba nui chi tøgaguiløbañau webya, yandø Beersebasrø puabe, truyu Jacobpe ushamera kweecha Isaac nui møskawei Tiuswan tranøbig køn. ² Inchen Tiusbe yem kan piab lataigu Israelwane trenchib waminchibig køn:

—Jacob, Jacob—cha

—Inchene nøbe:

—Yu pasrar—chiben,

³ Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe Tius kur cha, tru ñui møskawei. Tius. Egipto pirausrømay kørrayamig chi kørig isumøta cha. Nabe ñune ñigurri purø nørø

misag sötømera kønrrai maramønrrun cha trusrø.
4 Nabe ñiba Egiptosrømay kørraarrua, katø natøwei Egiptogurri werrunrrai maramønrrun cha. Incha ñi kwabene, Josebe nøashib nui taska ñui kammeran kasrønrrun— chibig køn.

5 Incha yandø Jacob Beersebagurri webibene, Israelwei nusrkaløbe nømui møskai Jacobwan køben, nømui ureemeran køben, nømui sralan køben, tru Faraón amrrunrrai carretillas nørreelø weytøga sruilø trana øriiløyu amrrab nebambingarubelø køn. 6 Incha katø Canaán pirau tøgamisriilø nømui ushameran køben, chine købelan køben, tøga srua ambig købig køn. Øyamay Jacob kerrigu nui yaeløba Egipto pirausrømay yaig køn. 7 Nui nusrkalø køben, nui nimbasrmera køben, nui awelu ureemera køben, nui awela ureemera køben mayeelø nuinukkurri amrrub misaamera nøba ambig køn.

8 Tru israelitasmera Egipto pirau kebambubelai munchimerabe iilø køn, tru Jacob nuinukkurri amrrub misameraba:

Rubén Jacobwei mayur nusrkai.

9 Katø trugurri Rubenwei nusrkaløbe iilø køn: Hanoc køben, Falu køben, Hezrón køben, Carmí købengue.

10 Inchen Simeónwei nusrkaløbe Jemuel køben, Jamin køben, Ohad køben, Jaquin køben, Zohar køben, katø kan Canaánsrø ishuwei nusrkai Saúl købengue.

11 Inchen Leviwei nusrkaløbe iilø køn: Gersón køben, Coat køben, Merari købengue.

12 Inchen Judáwei nusrkaløbe iilø køn: Er køben, Onán køben, Sela køben, Fares køben, Zera

købengue. (Inchendø Erbaba Onánbabe Canaán pirausrøndø kwaig købig køn). Inchen Fareswei nusrkaløbe Ezrónba Hamulba kuig køn.

¹³ Inchen Isacarwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Tola køben Fúva køben Job køben, Simrón købengue.

¹⁴ Inchen Zabulónwei nusrkaløbe iilø køn: Sered køben, Elón køben, Jahleel købengue.

¹⁵ Truilø kuig køn tru Padan-aramsrø warab uras Lea Jacobwei tøgagui nusrkalø, katø tru Dina nui nimbasrba. Inchawei truyugurri amrrub misaamera møguelan køben, ishumburmeran køben munchene kerrigube treinta y tres kuig køn.

¹⁶ Inchen Gadwei nusrkaløbe iilø køn: Zifión køben, Hagui køben, Ezbón køben, Suni køben, Eri køben, Arodi køben, Areli købengue.

¹⁷ Inchen Aserwei nusrkaløbe iilø køn: Imna køben, Isva køben, Isvi køben, Beria køben, katø nømui nuchag Sera taikkuchague. Inchen tru Beriai nusrkaløbe iilø køn: Heber køben, Malquiel købengue.

¹⁸ Iilø kuig køn tru Zilpa Jacobwei tøgagui nusrkalø. Tru Zilpabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbasr Lean keta trani ishug. Tru Zilpainukkurri amrrub ureemerabe kerrigube dieciséis kuig køn.

¹⁹ Inchen Jacobwei srai Raquelwei nusrkaløbe iilø køn: Joséba, Benjamínba.

²⁰ Inchen Joséwei nusrkalø Azenatba tøgagui ureemerabe iilø køn: Manasésba, Efrainba Egipto pirau kal-lawar. Tru Azenatbe Onsrø sacerdote Potiferai nimbasr kuig køn.

²¹ Inchen Benjamínwei nusrkaløbe iilø køn: Bela køben, Bequer køben, Asbel køben, Gera køben,

Naamán køben, Ehi køben, Ros køben, Mupim køben, Hupim køben, Ard købengue.

²² Iilø køn tru Jacobweimba Raquelweinukkurrimba amrrub ureemera kerrigube catorcegue.

²³ Inchen Danwei nusrkaimbe Husin taig køn.

²⁴ Inchen Neftaliwei nusrkaløbe iilø køn: Jahzeel køben, Guni køben, Jezer køben, Silem købengue.

²⁵ Iilø køn tru Bilha Jacobpa tøgagui ureemera. Tru Bilhabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbasr Raquelwan keta trani ishug. Inchen tru Bilhainukkurri amrrub ureemerabe kerrigu trattro y par kuig køn.

²⁶ Inchen mayeelø Jacobpa Egipto pirau nuikkurri amrrub misaamerabe pubeløbe sesenta y seis kuig køn, nui aniyugurri ureemera nusrkalai sralan munchimuben. ²⁷ Inchen Joséwei ureemerabe pagatø kuig køn, Egipto pirau kallawar. Inchawei Jacobwei yau misaamerabe Egiptosrømbe setenta puig købig køn.

²⁸ Incha Jacobpe Judámerrig Joséweisrø merrab punrrai ørøbig køn, Joséwan eshkaben Gosénsrø nun katønrrab attrai. Incha Gosén pirausrø chab pubelø køn. ²⁹ Inchen Josébe nui møskawan utønrrab yamig niga luløb kaullimera sruigwan tamara, Israel nui møskawan Gosénsrø utønrrab webibig køn. Incha møskawan ashippe, naashiburab ira, pasramisra, truba truba yana kishibig køn.

³⁰ Inchen Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Møimbe ñun na ashib asha, ñi øsig ka wabig kuin kui wetørrawabe, nabe chi isumø, ka kwamønrrun— cha.

³¹ Incha Josébe nui nunelanba nui møskawei yau misaameranba trenchibig køn:

—Na Faraónwan ashchab inrrab inchar cha, nun wammørøsrkønrab: “Nai nuneløba, nai mōskawei yau misaameraba Canaán pirausrø warabeløbe naba kørømisra warønrab amrrun chinrrab”.
³² Pøs nømbe ubisha ashibelø waara karrøgøbelø treelø køn chinrrab. Incha nømui ubishameran køben, waarameran køben chigurrimbunø nøm tøgaguilan køben srua amrrun” cha.

³³ Inchawei Faraón ñimun wama: “¿Ñimbe chi marøbelø køgø?” cha payene, ³⁴ ñimbe øya lètønrīgay chibig køn: “Nam ñui karuiløbe matsøreg ureemera kurri møingatig nam lata, namui kølli misaamera lata waara karrøgøbelø ker” cha. Trumaybe ñimbe Gosén pirau warønrabguen chibig køn. kaguende egipcimerabe ubisha ashibelane purø trømbøig kui inchibelø køn cha.

47

¹ Inchen Josébe Faraónwan wammørøsrkønrab yabe, trenchibig køn:

—Nai mōskaimba, nai nuneløba Canaán pirausrøngurri amrruin køn cha, nømui ubishamera køben, cabrasmera køben, nømui waaramera køben, nømui chi tøgaguilø kerriguba. Incha yandø Gosén pirausrøn chab puaguen køn—cha.

² Incha Goséngurri attraptø trattøgatø nui nunelan lawa wesrua, Faraónwei merrab pera arrubig køn, ‘nai nunelø køn’ cha eshkanrrab.

³ Inchen Faraónbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe chi marøbelø køgø?— cha.

Inchen nømbe Faraónwan trenchibelø køn:

—Nam ñui karuig melabeløbe ubishamera køben cabrasmera køben karrøgøbelø treelø ker cha, namui merrabsrø møskalø lataitøwei.—

⁴ Incha katø trenchibelø køn:

—Nambe i pirau kan maya yanatø warønrrab amrruer cha, kaguende nam ñui karuig melabelai ubishameraimbe Canaán pirau nam waraisrømbe chi pu kaagøn cha. Trusrømbe parøbe ni chin-damguchagaig pasran cha. Inchagurri nam ñui karuig melabelan tiusmanda Gosén pirau namun warøbashibsrumøgue chinrrab inder— cha.

⁵ Inchene Faraónbe Joséwan trenchibig køn:

—Ñui møskaimba, ñui nuneløba ñiba warønrrab amrruin køn cha. ⁶ Egipto pirøbe ñi asha maramig ñuin tasku pasran cha. Mas purø tab pirau warønrrai war chibig køn, tru Gosén pirau. Egipto pirau truike purø tab pirø køn cha. Truyu warønrrab kørømisrtrain cha. Truilai utu purø tab asha martraptø møguelø købene, truilan nai ushameran nøm ashib tøgagønrrai nømun pønsrø—chibig køn.

⁷ Trugurri Josébe nui møskai Jacobwangucha pera ya, Faraónwan, ‘iibe nai møskain køn’ cha eshkabig køn. Inchen Jacobpe Faraónwan ‘mayanguen tabig nebuig kønrrig’ chibig køn.

⁸ Inchen Faraónbe Jacobwan trencha payibig køn:

—¿Mam pila tøgagig kugu?— cha.

⁹ Inchen Jacobpe Faraónwan trenchibig køn:

—Na amburab, iburab llirab uniibe pilamera ciento treinta køn cha. Na øsig uniibe menrra yam pilamera kømøwei, katø murig kuig køn cha. Tru

nai kœlli misaamera nœm llirab amœnain pilamer-ababe trugatig nebumum kœtan. —cha.

¹⁰ Incha Jacobpe Faraónwan mayanguen tabig nebuig kœnrrig chib, truyugurri ungua cha ibig kœn.

¹¹ Inchen Josébe Egipto pirau purœ tab pirœmeran tranœbig kœn, truyu warœnrrai, Faraón maig karuig, treekke. Treekkurri nui mœskaimba nui nunelœba Ramesés pirau, pirœmera tœgaguig kœbig kœn. ¹² Incha katœ Josébe nui mœskawanba, nui nunelanba, nui mœskawei yau misaameranba nui karuig peraguilanba mamiimera mab kœmig pœnsrœbig kœn, nœmun kanun, kanun maig palœben, treekke.

José Mandœ Asha Maramig Kœben Trumay Marœb

¹³ Yandœ muba pirœ kuimburab chigucha mamig chigaaben, trune parœbe chindamdiig kœben, Egipto pirau lata, Canaán pirau lata parœ arrubigu yandœ misaamerabe kwamitœ palabig kœn. ¹⁴ Inchen Josébe tru Egipto pirau misaameraba, Canaánsreelœba tirigu penab pagarai anmeran kerrigu tulisha, tru anwane Faraónwei tab yau esegabig kœn. ¹⁵ Inchen yandœ Egipto pirau lata, Canaán pirau lata chigucha anga patsœben, maya egipciomerabe Joséweimay amrrua trenchibelœ kœn:

—Namun ñi mamiimera pœnsrœrra cha. ¿Namgan ñui merrab kwamig kuitarru? cha, namun kerrigu an patsinukkurrindœ.

¹⁶ Inchen Josébe trenchibig kœn:

—Ñimun an chab patsœbene, ñimui ushameran tranay cha. Nabe tru ushameraba yunœmarœb

ñimune tirigu tranamønrrun cha. ¹⁷ Inchen egipciosmerabe nømui ushameran srúa amrrubelø køn; kaullimera køben, ubishamera køben, cabras-mera køben, burrumera køben, waramera køben. Incha tru ushameraba yunømara, tru pilawan mamiimera tranøbig køn.

¹⁸ Inchen tru pila puraiben, wendø pilayu nømbe amrruabe, trenchibelø køn:

—Namune an patsøben, namune ni chinchaguen sòramgaatan cha, kørømisrmøtø, an patsøtan cha, ñun eshkaig køn cha. Yandø namui ushameragucha ñuindø misren, nambe chigøben tranamibe chigar misrer cha, namui pirømerabah, katø nambe ka pønrraiteelø pønrrer cha. ¹⁹ Namui pirømerabañau ¿ñigan nam kwanrrai kønrraindeh? cha. Ñi namunba, namui pirømeranba penørray cha, mamiiba yunømariilø kønrrai. Trumaybe nambe namui pirømerabañau nambe Faraónwei misra karuindeelø melamønrrun cha. Inchendø yellmera nam mamig køben, ellguamelø køben, tranrra cha, nam øsig waramig kønrraimbe, katø pirømeragucha lelatsiilø pønrrømønrrai.—

²⁰ Inchen Josébe Egipto pirømeran kerrigu Faraónweyasig penabig køn, kaguende egipciosmerabe tru parø arrubikkurri nømui pirømeran yanen. Inchagurri pirømerabe kerriguba Faraónwei tasku purayaig købig køn.

²¹ Incha egipciosmerabe Egipto pirau muba kuimburab nømbe ka karuindeelø melønrrab melamisrig købig køn.

²² Inchen pirømera peniimeelø kørømisrøppe, sacerdotemeraindøh peniimeelø, ka kørømisrig køn, kaguende nømbe Faraónweinukkurri mamig traniilø utabelø kuig

kua. Inchagurri nømbe nømui pirømeran yanmuig købig køn, nømbe Faraón pønsraigwan mabelø kua.

²³ Incha Josébe misaameran trenchibig køn:

—Møimbe ñimba ñimui pirømerababe Faraónweyelø køn cha, nabe nuyasig penig køn cha. Ñimbe yu yellmera tøgagøn cha, pirømeran ellmaray chibig køn. ²⁴ Incha yandø ellmarig tulisamig pubene, tru cienyugurri veinte tarømarøb tulisaigwane Faraónwan tranrrigay cha. Inchen truyugurri kørømisrøbigwane tramerayu tsuramiba, katø ñimba, ñimui ureemeraba, ñimui yau misaameraba, katø mayeelø ñimba warabeløba mab kømig kønrrain— cha.

²⁵ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñibe nam øsig warønrrai martan cha. Nø yangucha tab indigwan nambe uta tōga pønrrer cha. Nambe Faraón karuindø melabelø kømønrrun—chibelø køn.

²⁶ Incha Josebe øyeeg marøb kømig wesrawa pasrig køn, ellmarigu misriilan tru cien cargasyugurri veintebatø wesruigwane Faráonwein kønrrai treeg marig køn, tru mõi kwalømgatig. Inchen Sacerdotesmerai pirømeratøh Faraónwei kørømisrømuig købig køn.

²⁷ Øyamay israelitasmerabe Egipto pirau warønrrab kørømisrig kuig køn, Gosén pirau. Incha nømbe truyu pirømera merrarrawa waramisra, nømbe truyube wereg nørrø tøgagua, larrø nu misrig køn.

²⁸ Incha Jacobpe Egipto pirau pilamera diecisi-ete tsuig køn. Inchen kerrigu Jacob nø øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ciento cuarenta y siete kuig køn. ²⁹ Israel øsig tsum kwalømmera yandø

patsønrrab køben, nui nusrkai Joséwan wamønrrab ørabe, trenchibig køn:

—Na ñuin kabyu tabig asønaig kuinabene, tius-
manda ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsar
cha. Treeg marøppe na maig miaigwane tru-
nune martrunrrig cha undaatøga. Incha nan
purø nu lastima ashib, martrab kørrømisrigwane
martrunrrig chibig køn. Tiusmanda nane Egip-
tosrømbe sørømørrunrrig chibig køn. ³⁰ Incha na
nai møskaløba israb tsumisrene, Egiptogurrimbe
srua ya, nømun esegawa wariinuutøwei wairrun-
rrig— chibig køn.

Inchen Josébe trenchibig køn:

—Ñi maig taigwan nabe treeg maramønrrun—
cha.

³¹ Inchen Israelbe trenchibig køn:

—‘¡Katø! Marmø kømø, maramønrrun’ chirra—
cha.

Inchen Josébe:

—¡Katø! Marmø kømø, maramønrrun— chibig
køn.

Inchen Israelbe nui pøtønaig tsig pala
utsøbasrøptinchibig køn.

48

Manaseswanba Efrainwanba Jacob Mayanguen Tabig Kønrrai Tranøb

¹ Indig kan maya yanayugøsrøn Joséwane
trenchibelø køn:

—Ñui møskaimbe kwanrrø tsun— cha.

Inchen Josébe nui møskawan ashchab ippe, nui
pagatø nuskalø Manaseswanba, Efraínwanba pera
ibig køn.

2 Inchen Jacobwane eshkabelø køn:

—Ñui nusrkai José ñun ashchab pun — cha. Inchen nøbe ke kaimatøzhig købendø, truba tranrra, camayu kurra, wamisra, ³ Joséwan trenchibig køn:

—Maramburab Marøb Tiusbe Canaán pirau Luz ciudayu kenamisra, nane mayanguen tabigwan trana, ⁴ øyeeg cha kørrømisrig køn cha: “Nabe ñune ureg purø nørrø tøgagønrrai marøb, misag sötømera purø nørrø kønrrai maramønrrun cha. Incha nabe ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan tranen, managatig i pirøbe nømuin kønrrun” taig køn cha.

⁵ Na ñiba tsunrrab arrumøwatø, ñui pagatø nusrkalo yu Egipto pirau kal-lawa ureemera tru Efraínba, Manasesbabe nai ureemera misran cha, Rubénba, Simeónba naielø køb lataitøwei. ⁶ Inchen ñi tru wendau ureemera tøgagui nusrkalo be ñuielø kønrrun cha. Incha nømbe Efraínweimba, Manasesweimba nunelø kuig køppe, truilai munchiyu pirø ketig utønrrun cha

⁷ Nabe Padan Aramgurri katøle arrub megaben, ñui usri Raquelbe kwaig købig køn cha, Efrata ciudayu pumig ke lamøtø paløben. Inchen nabe Efrata may menda sørig køn cha. Truibe tru Belén kuinrre.—

⁸ Incha Israelbe Joséwei nusrkalan ashiptinchabe, payibig køn:

—¿Iiløbe mumera køh?— cha.

⁹ Inchene Josebe trenchibig køn:

—Iiløbe nai nusrkalo køn cha, nan yu Egipto pirau Tius keta traniilø.—

Inchen Israelbe trenchibig køn:

—Naimay kemalingaru cha, na purø tab indigwan trannrrab— cha.

¹⁰ Israelbe yandø purø kølliizhig kuig kua, yandø nui kabzheeløbe tør pilømuben, tab ashchab kaimabig købig køn. Inchen Josebe nui ureemeran nui møskaweim pulu kemalsrøben, nøbe muchab, irab inchibig køn.

¹¹ Inchabe Israelbe Joséwan trenchibig køn:

—Nabe ñun asamuitamappe isumuig køn cha. Inchendø Tiusbe nane ñui ureemeranbaguesen asamig kønrrai martan— cha.

¹² Inchen Josébe uregwan nui møskawei srøb utøygurri tarømarøppa, kappaløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbig køn

¹³ Incha Josébe nui pa nusrkalan Efraínwane nui kusrmay tasiitøga, Manaseswane nui atsiitøga kemøra møskawei pulu pønsrøbig køn. Tru øyamay Efraínbe Israelwei atsimaygatømay pasramisren, Manasesbe kusrmaygatømay pasramisrøbig køn.

¹⁴ Treeg pønsraindøgucha Israelbe nui kwalmeran ambumay imay yunømarøppa nui kusrmay tasigwane Efraínwei turbala estsarøbig køn, wendø nusrkain kuindøgucha. Nui atsimay tasigwane Manaseswei turbala estsarøbig køn, truike mayur nusrkain kuindøgucha.

¹⁵ Incha Joséwane i wammeratøga maya nuguen tabiitø, tabiitø nebuig kønrrai øyeeg chib tranøbig køn:

—Nai møskalø Abrahamba, Isaacba nui merrab amønai Tius, tru nan kal-lainukkurri møingatig nan chi kømønrrai ashib tøga pasrab, katø na muba yamigwan eshkab pasrab Tius, ¹⁶ tru nan chine

kaig pubigugurri wesrub Ángel i pagatø matsøreg-
ureemeran maya nuguen tabiitø nebuig kønrai
martrunrrig chib. Incha iiløgurri nai munchiba,
nai møskalø Abrahamweimba Isaacweimba
munchimerabe pønrrabig pønrrønrrun cha. Nømbe
pirau nørø karrab purø nørø larrøbitchai.

¹⁷ Inchen Josebe nui møskaimbe nui kusrmay
tasigwan Efraínwei turbala estsari ashabe,
tab kømui inchibig køn. Incha møskawei
tasigwan Efraínwei turbalagurrimba Manaseswei
turbalagurrimba yunømara, estsartrai inchibig
køn. ¹⁸ Incha Josébe møskawane trenchibig køn:

—Øyan kømøtø cha, iig køn cha, mayurbe iigwe-
imbala ñui kusrmay tasigwan estsar— cha.

¹⁹ Inchen møskaimbe treeg marmønrrab
trenchibig køn:

—Ashar cha, nai nusrkai, ashar cha. Man-
aseskucha misag nørø larrøbitchabiitøwein køn
cha, katø nøgucha larrø nuitøwein kønrrabig kua.
Inchendø wendø nunebe nø lataikken sötømera
kønrrun— cha.

²⁰ Incha tru kwalø Jacobpe mayanguen tabiitø
nebuig kømigwan øyah chib tranøbig køn:

—Israel misaamera mayanguen tabig nebuig
kømigwan nøm tranøppe, ñimui munchiwan
wamab tøgä pønrrønrrun cha: “Efraínwanba,
Manaséswanba lataitøwei, Tius ñimun treeg
martrain”— chib. Incha Manaséswan wendau
pasra, Efraínwan merrab pasrig køn. ²¹ Incha
trugurri Israelbe Joséwan trenchibig køn:

—Nabe yandø kwanrrainchar cha. Inchendø
Tiusbe ñimba pasrøwa, nøbe ñimune ñimui møskalai
pirømerasrømay katøle amrrai martrun chibig køn.

²² Incha nabe ñui nunelan lataguen kømø, ñibe purab nuig kuikkurri Siquén pirøwan, amorre-osmeraba na truba truba nai espadatøgaba, nai arcotøgaba kwayawa tøgaguim pirøwan tranar — cha.

49

Jacob Nurskaleimburab Wendøsrø Maig Pub At-trabigw An Waminchib

¹ Jacobpe nui nusrkalan wama trenchibig køn:
—Tulaambay cha. Nabe wendø kwalømmerawansrø ñimun maig purainrrabigwan eshkanrrab inchar cha.

² Kemalay cha, mørtrab, Jacobwei nusrkalo. Møray cha, ñimui møskai Israel wamindigwan.

³ Ñi, Ruben, nai mayur nusrkai, na unøtø misag larrø chishig kua ke srøtø tøgaguig unø, tabig kui asig kømiguba, katø chi maramig nuig kømiguba ñimerrig køn cha.

⁴ Ñibe kan pimera køramdiig latøgushib amrrubig lataig, mømibe yandø ñi mayurbe maskucha nuibe kømønrrabguen cha. Kaguende nai kamayu nai sraimba trømbøig mara, ñui trag møskawei kamawan, kaig kuig lataig mara kørømarig køn cha.

⁵ Simeónba Levíbabe nunelø køben, nømui espadamerabe ka kwayab misag kweechib tøgagømiitø køn cha.

⁶ Nøm chigøben kaig martrab waminchib kuigu na truyu pasrønrrab kømøwei, nøm nørø tulliambinug na lynchab kømøwein kur, nai isubigwan na chishig tøgaguigwan mindisaig kømønrrab. Kaguende nømbe larrø namikkøleelø pønrrøwa,

misagwan kweecha petab, mørøkkømubiitø ke katø, toromerai chambesrølmeran para petig køn.

⁷ Larrø tsag inchib namig kurriiba, nømui namikkøbigu lastimagaig trømbøig mariibabe larrø trømbøig nebuig købash cha. Nabe Jacobwei piraugurrimbe ke nuinguindø misrtrai mara, Israel pirau ke truørø amba warønrrai maramønrrun.

⁸ Ñi Judábe ñui nunelø chi tamgaig, katø tabig wamindig kønrrabguen. Ñui ashig kømui inchi-belane ñi kanawa tøgagønrrun. Inchen ñui trag nuneløguen ñui merrappe utsøbasrtrun.

⁹ Inchen ñi, nai nusrkai Judábe, kan matsinø leon lataig, nø kemørigwan chab mabe, kan køli leon lataig pirau purø møg ashib tsumisrøptinchibig lataig køn. ¿Nune mugui kebacha ashchautah?

¹⁰ Judáwane nui karub sraua wain Pørøtsigwane kerraig kønrramøn, katø nui karub tøgaguin pørøtsigwan lata tru nui srøb utøyugurri, tru cierton rey arrumnegatig. Truiwane yu pirau pirø muba kuimnburab maya misaaba nune mørig kønrrabig køn.

¹¹ Judabe nui burrunne uvas tusryu lichippe, lluig lamø burru unøzhigwane purø tab tusr srølyu licha pasran. Nui kewa kuigwane vinotøga tsarøppe, nui pala itø kewa kuigwane uvas anim piyu tsaran.

¹² Nui kammerabe vino lataguen kømø, mas yaløbigøzheelø køn. Inchen nui trugulmerabe pitsø lataguen kømø, mas puløzheelø køn.

¹³ Inchen Zabulónweinukkurri amrrub misaamerabe mar mendawan warønrrabelø

køben, truyube barcosmera chi isumgaig pub llliramig kønrrabig køn. Inchen nui linderosmerabe Sidonsrøngatig lulrrabelø køn.

14 Isacarbe kan burru larrø murig lataig køn, kan muba webya yamga tul— unøyu keerig pigaya tsub lataig.

15 Tru muba webya yamga tul-unøbe larrø tabig, pirøbe larrø chull asamdø pirø køb, katø pishindø tab tsumdiig køb køben, nøbe karga niga inrrab lligwan kegucha, ka karuindø megabig misrig køn.

16 Inchen Danbe nui misaameran maig kønrrabigwan asha martrabig køn. Israelwei tru doce nusrkalai misag sötømerayu kan møikkøsrøn lataitøwei.

17 Danbe kan may menda tsub ul lataig køn, tsachippe kwetchab tsachib ul may menda tsubig lataig, kaullin chiñimerayu tsacha, itøguana wabigwan wendømay palasig kebinab kutsingarubig.”

18 “Jehová, ñi kaiyugurri wesraig kømigwan mu-niirar!”

19 Gadwane kaig marøb misag sötømera amrrua melambub kwayaindøgucha, nøbe wendautø pas-raørøb ya, kwayanrrun.

20 “Aserbe larrø may mamiimera mabig kønrrun. Incha nøbe reywei mamiimera lataig manrrai pønsrønrrun.

21 Neftalíbe kan ishug panzhig chi iløsrkaimíig uñibig lataig køn, larrø tab pan-ureezheelø peraig.

22 “Inchen Josébe kan larrø may utiguitsin tusr lataig køn, may utiguichib pi menda pasrab lataig. Tsiurøzheelø nebib ibiibe tru pirøbanrrimerasrø nebib ib lataig.

²³ Nune arcostøga kwayabeløbe, lastimaguen-gaig flechasmeratøga söl ørøb, kwayam laben,

²⁴ nø srua pasrai arcone chigucha kullaaramø srua pasraig køn, tru Jacobwei maramburab marøb kwalmeragurri. ¡Mayanguen ungua ungua tru Jacobwei Mugucha Chindamga Tiuswan. Tru-ikkurri køn, tru Ubisha Ashibig, tru Israelwei kan peña lataig.

²⁵ ¡Mayanguen ungua ungua ñui møskawei Tius ñun purugubigwan! ¡Mayanguen ungua ungua Maramburab Marøb Tius ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbigwan! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai Srømbalasrøngurri arrubiitøga! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai maryu purø umbusrøngurri arrubiitøga! Pitsø mutsøsrøb tøgagøb katø usrai patsau tøgagøb indingurri mayanguen tabig nebuig kønrrai arrubiitøgaba.

²⁶ Ñui møskaimbe tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan ñun tranøppe, nai møskalø tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan nan trani lataitøguen kømø tranig køn; managatig tru pønrrab tunmerasrøngatig. Tru iig mayanguen tabig nebuig kønrrai traniiløbe, Joséwei turbala kønrrain køn, nui nunelai utugurri tru lawa wesruigweinug.

²⁷ Inchen Benjamínbe kan larrø namig lobo lataig køn, løtsøbe nui kemøra mamigwan ma, maabene unchibelan pirishibig.”

²⁸ Iilø køn tru Jacobwei doce nusrkaløgurri misag nørø sətø amrrubelø, tru nømunba, katø nuikkurri amrrub misaameranba wendøsrø nømun kanun kanun maig pub attrabigwan eshkawa pasrig kuig køn.

Jacob Kwaig

²⁹ Incha katø Jacobpe øya eshkawa pasrøbig køn:

—Nabe nai misaameraba tsunrrab yamig yandø lutau køtan cha, nai kølli misaameraimbulu sørørrunrrig chibig cha, tru heteo Efronwein pirau peña trab pasrabigu, ³⁰ tru Mamre pinrrøguesø Macpela pirau peña trab lalig pasrabigu Canaán pirausrø, Abraham tru Efron hititan peninug nui yau misaameran kwaben, sørab kømig nømui pasrønrrai. ³¹ Truyube Abrahamwanba, nui srai Saranba sørab, katø Isaacwanba nui srai Rebecanba sørab indig køn. Katø nagucha Lean truyu sorig kuig køn. ³² Pøs tru pirøwanba tru peña trab lalig pasrabigwanbabe, Hititasmeran penig kuig køn.—

³³ Incha Jacob mandø marøb kømigwan chab waminchabe, katøle kamayu tsumisra, neesrappe, kwaptinchibig køn. Incha merrabsrø nømui møskaløba isrønrrab t sumisrig køn.

50

¹ Inchen Josébe nui møskawei asrwan ira, kishib muchabig køn. ² Incha Josébe tru mø marøbelø nun purugub pønrrabelan nui møskawei asrwan minchib irrøramønrrai mø marøb tamarøngarubig køn. Inchen tru mø marøbeløbe treeg marøbelø køn. ³ Tru treeg tamarøb kømibe kwalømmera cuarenta nemisramne købig køn. Inchen egipciosmerabe kwalømmera setenta nemisramne isub kishibelø køn.

⁴ Inchen yandø tru isub kisah kwalømmera patsøben, Josébe Faraon karub wainug purrab misaameran trenchibig køn:

—Ñim truyu purrabelai merrab ñim nan tab indamdiig kuinabene, tiusmanda Faráonwan trenchirrunrrigay cha: ⁵ “Nai mōskaimbe nō kwamōwatø, øyeegwan marmø kōmø, ¡katø! nane maramønrrun tingaruig kōn cha: ‘Canaan pirausrø sōramig nō ashīb tamarig pasrabigu, nun trusrø sōramig kōnrrai.’ Inchawei nai mōskawan trusrø sōrønrrab ibashcha” tan chinrrigay cha, nabe katø arrumønrrun— cha.

⁶ Inchine Faraónbe trenchibig kōn:

—Ñui mōskai øyeegwan marmø kōmø, ¡Katø! Martrurrunrrig cha trendaigwan ñi treeg martrab misrig kōbene, trube, sōrønrrab inrrø— cha.

⁷ Inchen Josébe mōskawan sōrønrrab nebiben, Faraonwan tru nō karub waigu purugub purabelø nōrrø kōlli misaameraba, katø Egipto pirau nōrrø kōlli misaameraba, nune linchibelø kōn. ⁸ Katø Joséwei yau misaamera mayamba, katø nui nunelø kōben, mōskawei yau misaamera kōben, nebambubelø kōn. Gosén piraube nōmui ureemeranbah, ubishameranbah, cabram-eranba, waarameranbahtø kōrrømara. ⁹ Incha nōbabe kaulli sruin karretillamerayu suldaumera kōben, suldaumera kaulli palar kōben tsimaytø lincha nebambubelø kōn, misag purø nōrrøgue.

¹⁰ Incha Atat taigwei tirigu itsiisrø, tru Jordan pi pulusrø puabe, tsusrømbe mayangucha nu isub kishib treeg marøbelø kōn. Trusrømbe Josébe mōskainzhig yandø muga misren, trattø y pa kwaløm isuin inchib kishibig kōn. ¹¹ Inchen truigwan tru Canaán pirau warab misaamera ashabe, tru Atadwei tirigu chish marin tulyu truba truba isuig kishib kui ashabe, trenchibelø kōn:

—Egipciosmera øyeekkatig kishib kuibe purø nuig kørren— cha. Inchagurri tru Jordan pi ambøgatømaysrømbe Abel Mizraim cha wamig køn. (Trenchippe: “Egipciosmera purø isui inchib puraambinug køn” chib.)

¹² Inchen Jacobwei nusrkaløbe nømun maig martrai nø miaigwan treeg marøbelø køn. ¹³ Nui nusrkaløbe Canaán pirausrømay srua amba, Macpela pirau peñayu trab lalig pasrabigu sørabelø køn, tru Efron hititan Abraham pirøwanbañau peninug, nui yau misaameran sørab tøgagømig, tru Mamre pulusrø. ¹⁴ Yandø mōskawan chab sørabe, Josébe Egiptomay katø nebarrubig køn, nui nuneløba, katø maya misamera sørønrrab lincha amrrubeløba.

¹⁵ Inchen Joséwei nuneløbe mōskai kwaig yandø mugaabene, trunun isub mendabe, trenchibelø køn:

—¿Josébe namune katøgucha namig isub srø unin kønrrab kø chinderah cha, nam nun øyeeg kalø marigwan trunun isua?—

¹⁶ Inchabe José waisrømay trencha karua ørøbelø køn:

“Ñui mōskaimbe nø kwamøwatø, namune trencha karua pasrig køn cha: ¹⁷ Ñimbe Joséwan øyeeg chinrrigay cha: Ñui nunelø yeeg kaig marøb, ñun kalø marigwan Tiusmanda ulø paymø pesannarrunrrig cha’ Inchawei mōimbe tiusmanda, nam ñui mōskawei Tius karuigwan marøb mela-beløtøwein kuinaig købene tru trømbøig kalø mari-ilane pesannarrunrrig” cha. Inchen øyeeg wamindingwan mōrabe, Josébe kishibig køn.

¹⁸ Inchen nuneløgucha Joséwei merrab chab pua, utsøbasrabe, trenchibelø køn:

—Nambe ñi ka karuindiig melabelø kønrrer— cha.

¹⁹ Inchene Josébe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. ¿Nagan Tius nø marigwan na pasramisra marøb pasramuitarru? cha. ²⁰ Ñimbe nane kaig martrab isua maren, trune Tiusbe tru kaig marigwane tabig punrrai yunømaran cha, tru mõi nam ashib pønrraigwan martrab, misag nørø pasrabigwan øsig tøgagønrrab. ²¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay cha, nabe ñimunba, ñimui ureemeranba ashib tøgagømønrrun— cha. Øyamay nui manrraugurri undaatøga, chi isui inchimønrrai waminchibig køn.

José Kwaig

²² Josébe nui møskawei yau misaameraba Egipto pirau tsuig købig køn. Nøbe pilamera ciento diezkatig øsig tsuig købig køn. ²³ Incha Josébe Efrainwei katøburø awelu ureemeranguen nebua ashib, katø Manaséswei nusrkai tru Maquirwei ureemeranguen nai ureemeratøwein misran chib, srøbchagu mutab indig kuig køn.

²⁴ Incha Josébe wendøsrø nui nunelan trenchibig køn:

—Nane yandø kwamig lutau køtan cha. Inchendø Tiusbe ñimune ashchab arrua, purugunrrun cha, Abrahamwanba, Isaacwanba Jacobwanba, ¡Katø! nabe tranmø kømø, tranamønrrun cha kørømisrin pirausrømay ñimune i piraugurri pera inrrab køn cha.—

²⁵ Incha Josébe Israelwei nusrkalan, ‘¡Katø! nambe treeg maramønrrun’ tingarubig køn. Incha Josébe nømun trenchibig køn:

—Isa kømø, Tiusbe ñimun ashchab arrua, purugunrrun cha. Treeg pubene, ñimbe nai tsutsiimerane yugurri srua ambamig køn— cha.

²⁶ Incha Josébe kwaig køn pilamera ciento diez nemisren. Inchen nui asrwane minchib irrømønrrai mø marøb tamara, kan taulyu wayig køn Egipto pirau.

Fin

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9